

RAZ, DWA, TRZY I PO POLSKU MÓWISZ TY! **TOM** **3**

REDAKCJA
PIOTR
KAJAK

AGNIESZKA
JASTRZĘBSKA

KATARZYNA
KOŁAK-DANYI

MAŁGORZATA
MALINOWSKA

DOROTA
ZACKIEWICZ

ILUSTRACJE
MARTA
ZABŁOCKA

MATERIAŁY
UZUPEŁNIAJĄCE
DO PODRĘCZNIKA

SPIS TREŚCI

Lekcja	Tytuł	Gramatyka	Leksyka, komunikacja	Strona
0	Dzień dobry! To znowu my!			
1	Test			
2	Nowa koleżanka		Charakterystyka osoby.	
3	„Najlepsza drużyna to moja rodzina”	Powtórzenie deklinacji. Stosowanie znaków interpunkcyjnych w zdaniu (przecinek, kropka, wykrzyknik, znak zapytania, wielokropek, cudzysłów).	Opis miejsca zamieszkania i szkoły.	
4	Palcem po mapie	Czasowniki ruchu w czasie przeszłym.	Relacje z podróży. Pisanie dziennika.	
5	Życie codzienne mieszkańców Warszawy	Czasowniki wielokrotne. Konstrukcje typu wiele, dużo z dopełniaczem I. mn.	Sposoby spędzania czasu. Ekologia. Segregowanie śmieci.	
6	Noc muzeów	Odmiana rzeczowników rodzaju nijakiego zakończonych na -um. Pisownia wyrazów zakończonych na -ów.	Poruszanie się po mieście, mapa. Muzea – atrakcje dla zwiedzających.	
7	Zaproszenie na wesele	Nazwiska – odmiana przymiotnikowa. Powtórzenie: dopełniacz posesywny.	Zaproszenie. Nazwy członków dalszej rodziny. Ślub.	
8	Wesele	Odmiana czasowników w czasie przeszłym.	Wesele w Polsce. Gratulować, składać życzenia, pozdrawiać, witać.	
9	Przyjaciół, kolega czy znajomy?	Odmiana rzeczowników: przyjaciel, kolega, znajomy. Idiomy. Pisownia wyrazów z "ż" i "rz".	Relacje międzyludzkie.	
10	To tylko dwie kalorie!	Stopniowanie przymiotników -stopień wyższy i najwyższy, konstrukcje porównawcze.	Zdrowe odżywianie, omówienie nawyków żywieniowych, analizowanie piramidy żywieniowej	

11	W zdrowym ciele zdrowy duch!		Informacja sportowa. Słownictwo związane ze sportem.	
12	Polskaaa białoczerwoni!	Liczebniki porządkowe 1 - 5 w mianowniku liczby pojedynczej i mnogiej.	Słownictwo związane z siatkówką. Relacja z meczu.	
13	Kopalnia Kawy we Lwowie	Składnia liczebnika w dopełniaczu i miejscowniku na przykładzie dat.	Tradycja picia kawy, odwołanie się do wydarzeń historycznych na przykładzie Bitwy pod Wiedniem, życiorys Jerzego Franciszka Kulczyckiego.	
14	Delegacja taty	Odmiana rzeczowników i przymiotników rodzaju męskoosobowego w Mianowniku liczby mnogiej.	Rezerwowanie biletów lotniczych, leksyka związana z podróżowaniem samolotami, nazwy mieszkańców krajów, nazwy zawodów, stereotypy narodowe.	
15	Na lotnisku		Słownictwo związane z podróżowaniem samolotem. Zasady bezpieczeństwa na lotnisku i w podróży.	
16	Geniusz samouk. Stefan Banach i lwowska szkoła matematyczna	Rodzaj męskoosobowy rzeczowników i przymiotników - powtórzenie. Zaimek dzierżawczy w rodzaju męskim i męskoosobowym.	Nazwy dyscyplin naukowych.	
17	Jak Kij, Szczek, Horyw i ich siostra Łybedź założyli Kijów	Wołacz liczby pojedynczej i mnogiej.	Legenda o założeniu Kijowa. Pisanie e- maila.	
18	Babski wyjazd w góry	Tryb rozkazujący.	Wynajęcie pokoju. Góry zimą. Bezpieczeństwo w górach. Regulamin Tatrzańskiego Parku Narodowego.	
19	Hej góry, nasze góry!	Zaimki: czyj, który, jaki.	Tradycje polskich górali. Gwara góralska.	
20	Nie taki Facebook straszny, jak go malują.	Rekcja czasowników. Odmiana rzeczownika Facebook.	Bezpieczeństwo w internecie. Sieci socjalne. Argumentowanie.	

21	Uciążliwa sąsiadka	Zmiana aspektu czasownika oraz rekcja czasownika w czasie tworzenia trybu rozkazującego, odmiana czasownika „powinien” w czasie teraźniejszym i przeszłym.	Obowiązki domowe, problemy sąsiedzkie, rozwiązywanie konfliktu - pisanie przeprosin.	
22	W świecie techniki	Użycie trybu rozkazującego - powtórzenie.	Słownictwo związane ze sprzętem elektronicznym, język emotikonów, udzielanie instrukcji.	
23	Przyjaciele z Polski	Wołącz w zwrotach adresatywnych.	List – budowa. Słownictwo związane z tradycyjną korespondencją. Elementy charakterystyki postaci, zaproszenia, opisu miejsca.	
24	W góry czy nad morze?	Przymyki lokalizujące, łączliwość przymków z czasownikami statycznymi i czasownikami ruchu. Narzędnik w funkcji narzędzia - powtórzenie.	Słownictwo związane z podróżowaniem, dawne i współczesne środki transportu.	
25	Nieszczęścia chodzą parami	Zdania wielokrotnie złożone, czas przeszły - powtórzenie, nieosobowa forma czasownika.	Przesady, wyrażanie ogólnych prawd i wierzeń.	
26	Na ratunek planecie	Zdania podrzędnie złożone, odmiana czasownika w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym - powtórzenie.	Słownictwo związane z ochroną środowiska, pisanie apelu.	
27	Dwie wiadomości	Czas przeszły czasowników dokonanych i niedokonanych - powtórzenie.	Słownictwo wskazujące na relacje czasowe w przeszłości. Relacja z wycieczki w formie smsa i maila.	
28	Gdybym był bogaty...	Tworzenie trybu przypuszczającego. Zdania warunkowe.	Wyrażanie życzeń, snucie planów na przyszłość przy użyciu zdań warunkowych.	

29	Jestem już prawie dorosły	Zdania warunkowe - powtórzenie. Zdanie współrzędnie złożone i podrzędnie złożone okolicznikowe.	Wyrażanie opinii, przypuszczenia, zgody i niezgody.	
30	Kopernik też była kobietą! Wybitne Polki		Słownictwo dotyczące cech charakteru i wartości.	
31	Pędzlem i kredką, czyli co jest na obrazach w salonie babci Marii	Deklinacja rzeczowników i przymiotników - powtórzenie.	Słownictwo dotyczące sztuk plastycznych.	
32	Trudno być nastolatkiem	Zdania z negacją.	Kłótnie i rozwiązywanie konfliktów.	
33	Nauczyciel z Drohobycza	Odmiana czasowników w czasie przeszłym i teraźniejszym - powtórzenie.	Fałszywi przyjaciele tłumacza w językach polskim i ukraińskim.	
34	Nie oceniaj książki po okładce	Czasowniki dokonane z przedrostkiem z-, s- i ze-.	Słownictwo związane z literaturą.	
	Test			
	Odpowiedzi do testu			

Rozwiązania ćwiczeń, materiały dodatkowe, test końcowy oraz rady dla nauczycieli znajdują Państwo w książce elektronicznej pt. „**Materiały uzupełniające do podręcznika**”, którą można pobrać ze strony internetowej Fundacji „Wolność i Demokracja” <http://wid.org.pl/>.

LEKCJA 1

TEST

I. Posłuchaj rozmowy chłopców i zaznacz prawidłową odpowiedź zgodnie z podanym przykładem.

0. - a, 1. - c, 2. - a, 3. - c, 4. - a, 5. - b.

II. Maksym i Olga byli w wakacjach u cioci Anny. Ciocia zabrała ich na wycieczkę na Mazury. Maksym znalazł w internecie taką notatkę o tym regionie. Przeczytaj tekst i zaznacz, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - F, 3. - P, 4. - F, 5. - P.

III. Uzupełnij zdania odpowiednią formą wyrazu podanego w nawiasach.

Maksym wrócił z (wakacje) **wakacji**. W czerwcu był u dziadków na **wsì**. Babcia codziennie częstowała chłopca **świeżym mlekiem**. Maksym pomagał **dziadkowi** budować budę, czyli domek dla psa. To było ciekawe i trudne zajęcie. W lipcu Maksym i Olga pojechali do **cioci** Anastazji, do Polski. Ciocia zabrała **ich** na Mazury do Mikołajek. Mikołajki, to niewielkie miasto, położone nad **jeziorami**. Maksym codziennie chodził na **spacery**, kąpał się i jeździł na rowerze. Ciocia kupiła mu **mapę**, więc Maksym mógł sam planować trasy.

IV. Wybierz poprawną formę czasownika.

Maksym **jest** już w domu. **Opowiada** rodzicom, co robił w Mikołajkach. „Do Mikołajek **pojechaliśmy** samochodem, bo było nas dużo. Ja, Olga, ciocia Anastazja, Antek i Marysia. Ciocia co roku jeździ tam pociągiem, ale w te wakacje zmieniła plan. W Mikołajkach **mogłem** jeść tyle lodów ile **chciałem**. Codziennie **chodziliśmy** na plażę i **opalaliśmy się**, ale takie opalanie się jest nudne, dlatego ciocia **wypożyczyła** mi rower. Olga z Marysią ciągle **leżały** na kocyku. Mazury to piękny rejon w Polsce. **Muszę** przyjechać jeszcze raz.

V. Połącz datę z wydarzeniem

0.	1.	2.	3.	4.	5.
F	C	A	E	D	B

LEKCJA 2

Nowa koleżanka

I. Posłuchaj dialogu i zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - F, 4. - F, 5. - P.

II. Połącz słowa z ich znaczeniem.

0.	1.	2.	3.	4.	5.
C	D	F	B	A	E

III. Maksym rozmawia z Tonią na Facebooku. Wytnij i przyporządkuj pytania i odpowiedzi przyjaciół.

A - 15., B - 10., C - 13., D - 14., E - 1., F - 5., G - 8., H - 11., I - 2., J - 9., K - 12., L - 4., Ł - 3., M - 7., N - 6.

IV. Maksym opowiada o sobie Toni. Spróbuj przypomnieć sobie wszystko, co wiesz o Maksymie, jego rodzinie i przyjaciółach, a potem odpowiedzieć na pytania.

1. - a, 2. - a, 3. - b, 4. - a, 5. - a, 6. - c, 7. - a, 8. - b, 9. - b, 10. - c, 11. - b, 12. - c, 13. - a, 14. - c, 15. - b.

VII. Posłuchaj piosenki. Powiedz, jaka powinna być dobra koleżanka.

Tekst: Marek Sochacki

Muzyka: Jarosław Piątkowski

Śpiewa: Dominika Majdańska

<https://www.youtube.com/watch?v=0eLxtXeN6PQ>

III. Maksym rozmawia z Tonią na Facebooku. Wytnij i przyporządkuj pytania i odpowiedzi przyjaciół. (1/2)

A. Cześć Toniu? Dlaczego masz nick TosiaSa?

6. Tosia to moje imię, a „Sa” to skrót od mojego nazwiska.

B. A jak masz na nazwisko?

C. O, to polskie nazwisko. Czy jesteś Polką?

D. A kto jest Polakiem: twoja mama, czy tata?

E. Gdzie się urodziłaś?

F. Jak długo mieszkałaś w Poznaniu?

G. Dlaczego przeprowadziliście się na Ukrainę?

H. Kim z zawodu są twoi rodzice?

I. Tosiu, a masz rodzeństwo?

J. Czym się interesujesz?

K. Ojej, lubisz czytać książki? A jakie?

L. A lubisz piłkę nożną?

Ł. O, to tak jak ja. A twoja mama też lubi piłkę nożną?

M. To jak moja siostra Olga. Tosiu, a masz jakieś zwierzę?

N. A co chciałabyś wiedzieć?

1. Urodziłam się w Poznaniu, ale potem rodzice przeprowadzili się na Ukrainę.

2. Nie, jestem jedynaczką.

III. Maksym rozmawia z Tonią na Facebooku. Wytnij i przyporządkuj pytania i odpowiedzi przyjaciół. (2/2)

3. Nie, ona lubi czytać książki, zna chyba wszystkie książki na pamięć. Tata mówi, że mama jest odcytana. Interesuje się psychologią i pedagogiką, bardzo lubi dzieci i lubi grać na gitarze.

4. Nie lubię, ale muszę oglądać wszystkie mecze i znam wszystkich piłkarzy, bo mój tata bardzo lubi ten sport.

5. 5 lat, a potem wyjechaliśmy do Kamieńca Podolskiego.

7. Tak, mam szczura. Wabi się Feliks. Jest bardzo mądry. To prawdziwy kumpel. Maksym, teraz ty opowiedz o sobie.

8. Bo babcia była chora i rodzice chcieli jej pomóc. Teraz babcia wyzdrowiała, ale mama i tata dostali pracę we Lwowie, dlatego tu zamieszkaliśmy.

9. Lubię uprawiać gimnastykę artystyczną, grać na skrzypcach i czytać książki.

10. Sarnowska

11. Moja mama jest przedszkolanką, a tata wykładowcą na Politechnice Lwowskiej.

12. Fantastyczne.

13. Jestem pół- Polką, pół- Ukrainką.

14. Mój tata jest Polakiem, a moja mama Ukrainką.

LEKCJA 3

„Najlepsza drużyna to moja rodzina”

I. Przeczytaj dialog i wybierz dobrą odpowiedź.

1. - a, 2. - c, 3. - a, 4. - b, 5. - c, 6. - a

II. Połącz w pary.

1. - I, 2. - D, 3. - B, 4. - E, 5. - J, 6. - K, 7. - F, 8. - C, 9. - G, 10. - H

III. Czy znasz jakąś piosenkę albo jakiś wiersz o rodzinie?
A może pamiętasz przysłowie na temat rodziny? Posłuchaj
„Piosenki o rodzinie”, uzupełnij tekst i odpowiedz na pytania.

„Rodzina”

Orkiestra Dni Naszych

Tekst i muzyka: Jerzy Kobyliński

<https://www.youtube.com/watch?v=iX8jUEQ488M>

Do ludzi możesz po rozum pójść
Ale do mamy pójdziesz po serce
Tata nauczy by nie podstawiać nóg,
Dziadek nauczy, jak podawać ręce.

Najlepsza drużyna
To moja rodzina.

Gdy będzie trzeba, obroni cię brat
W rodzinie siła, każdy to powie
I jeszcze babcia, wie o tym świat
Ostatni ratunek, nasze pogotowie.

Kiedy kłopoty ogromne są
Gdy wątpliwości w głowie same
Twoja rodzina i rodzinny dom
To wyspa odpowiedzi na pytań oceanie.

Dla starszych uczniów:

Zabawne i nieco przewrotne ujęcie rodziny i wagi tradycji. Tekst piosenki posłuży
także do rozmowy na temat szacunku wobec inności, różnic kulturowych

„Glanki i pacyfki”

Artur Andrus

Tekst: Artur Andrus muzyka: ?

<https://www.youtube.com/watch?v=Q1xyu9iwWXA>

IV. O czym jeszcze Maksym rozmawiał z Tonią?
Uzupełnij tekst. Pamiętaj o właściwym przypadku.

językach, polsku, ukraińsku, polskiej szkoły, języka polskiego, historii, geografii, kultury, nauczycielem, sympatyczny, pogodny, cierpliwy, starym zabytkowym budynku, Ukrainie, szkolnym korytarzu, sławnych Polaków, obrazów, bibliotece, książek, szkolne lektury, nowoczesne podręczniki, ukraińskich dzieci, albumy, komiksy, różne ciekawe, wolnym czasie, nowoczesne sprzęty.

V. Kropka, przecinek, znak zapytania i ... Wymień wszystkie znaki interpunkcyjne, jakie znasz. Czy wiesz, kiedy ich używamy w zdaniu?

Do przypomnienia funkcji znaków interpunkcyjnych warto wykorzystać wiersz Jana Brzechwy „Znaki przestankowe” lub Agnieszki Frączek „Znaki rozmaite”.

http://www.wiersze.juniora.pl/brzechwa/brzechwa_z06.html

III. Czy znasz jakąś piosenkę albo jakiś wiersz o rodzinie?
A może pamiętasz przysłowie na temat rodziny? Posłuchaj „Piosenki o rodzinie”, uzupełnij tekst i odpowiedz na pytania.

„Rodzina”

Orkiestra Dni Naszych

Tekst i muzyka: Jerzy Kobyliński

Do ludzi możesz po rozum pójść
Ale do mamy pójdziesz po
Tata nauczy by nie podstawiać,
Dziadek nauczy, jak ręce.

Najlepsza
To moja rodzina.

Gdy będzie trzeba, cię brat
W rodzinie, każdy to powie
I jeszcze babcia, wie o tym świat
Ostatni, nasze pogotowie.

Kiedy ogromne są
Gdy w głowie same
Twoja rodzina i rodzinny dom
To odpowiedzi na pytań oceanie.

VIII. ĆWICZENIE DODATKOWE: W tekście brakuje znaków interpunkcyjnych. Wstaw je w odpowiednich miejscach, gdzie trzeba zamień też małą literę na wielką.

rodzina marczenków mieszka niedaleko centrum miasta okolica jest spokojna ładna i zielona bo wszędzie jest dużo drzew i krzewów blisko domu maksyma z jednej strony jest piękny park z fontanną i placem zabaw a z drugiej boisko gdzie maksym i staszek grają w piłkę nożną od domu maksyma do zabytkowej części miasta można dojechać tramwajem albo autobusem w kilka minut na starym mieście jest mnóstwo pięknych budynków kościołów cerkwi i pomników maksym bardzo lubi tam jeździć z babcią marią bo ona zawsze opowiada mu ciekawe historie o budynkach na których znajdują się ozdobne rzeźby i ornamenty

LEKCJA 4

Palcem po mapie

I. Do blogu pt. „Łoś na poprawę humoru” wkradły się błędy. Uzupełnij tekst wyrazami z ramki zgodnie z podanym przykładem.

W Palmirach zostali zamordowani, a obecnie są pochowani na cmentarzu wybitni przedstawiciele życia politycznego, społecznego, kulturalnego, m.in. działacz ludowy marszałek Sejmu Maciej Rataj, wiceprezydent Warszawy Jan Pohorski, polski lekkoatleta, złoty medalista olimpijski z Los Angeles w biegu na 10 000 m Janusz Kusociński, profesorowie Uniwersytetu Warszawskiego: biolog, endokrynolog, pionier endokrynologii owadów. Stefan Kopeć i historyk, czołowy polski bizantynista Kazimierz Zakrzewski, literaci: W. Hulewicz i S. Piasecki.

1. Warszawie	6. miasta
2. Puszczy Kampinoskiej	7. wydm
3. szlaków	8. czarnym szlakiem
4. autobusem	9. wycieczki
5. cmentarz	10. łośia

II. Z blogu opisującego podróż Amazonką, zniknęły niektóre fragmenty tekstu. Na szczęście pojawiły się na dole. Uzupełnij tekst odpowiednimi zdaniami, tak by tworzył logiczną całość.

E, B, D, C

II. Przeczytaj tekst, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - F, 3. - P, 4. - F,, 5. - F

VII. Uzupełnij zdania odpowiednią odpowiednią formą czasownika w czasie przeszłym.

1. leciał	6. poleciały
2. płynął	7. poszliśmy/poszłyśmy
3. pojechał	8. szły
4. szła	9. jechaliśmy/ jechałyśmy
5. popłynęła	10. płynęli

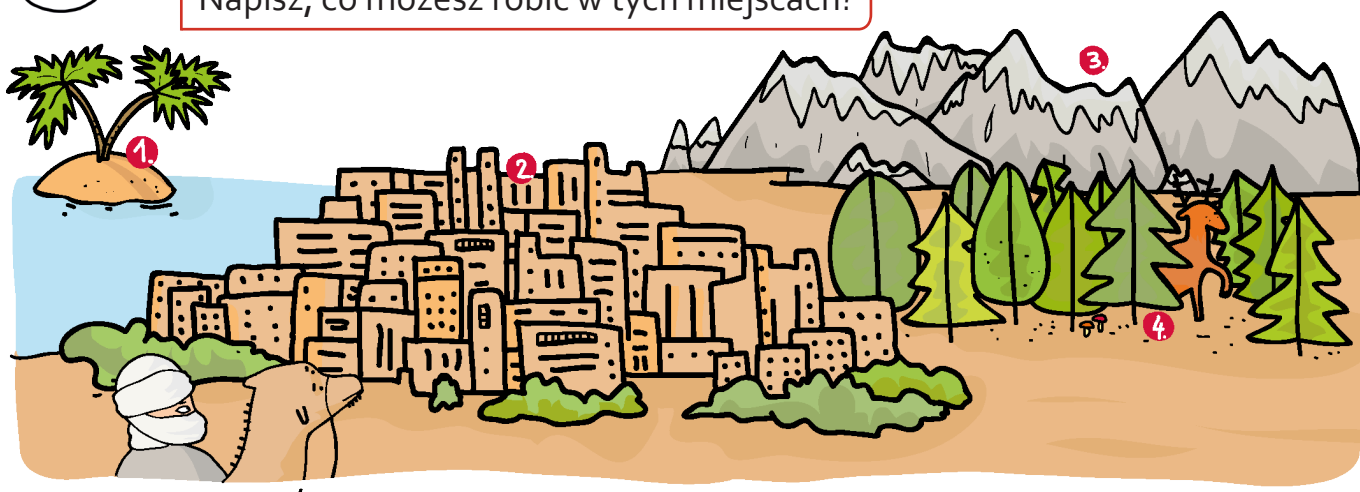

VIII. Wybierz poprawną formę czasownika.

1. poleciałem	6. szedł
2. szliście	7. leciał
3. płynęliśmy	8. pojechałem
4. poleciliśmy	9. popłynęli
5. jechałem	10. poszli

V. Wyobraź sobie, że wyruszasz w podróż.
Napisz, co możesz robić w tych miejscach?

1.

2.

3.

4.

KARTA PRACY - LEKCJA 4

X. Wyobraź sobie, że masz tydzień wolnego. Szkoła jest zamknięta. Rodzice pozwolili ci wyjechać samemu, dokąd chcesz. Zaplanuj swoją wycieczkę, a następnie napisz do swoich przyjaciół bloga z podróży. Pamiętaj, żeby użyć czasu przeszłego. Nie zapomnij o czasownikach ruchu.

DZIEŃ 1.	
DZIEŃ 2.	
DZIEŃ 3.	
DZIEŃ 4.	
DZIEŃ 5.	
DZIEŃ 6.	
DZIEŃ 7.	

KARTA PRACY - LEKCJA 4

XXXX. Maksym pokazuje Staszкови nową grę. Jest bardzo interesująca. Grał w nią z Olgą, Antkiem i Marysią, kiedy był na wakacjach i była deszczowa pogoda. Gra nazywa się „Państwa-miasta”.

PAŃSTWO	MIASTO	IMIĘ	ZWIERZĘ	ROŚLINA	KOLOR	RZECZ	PUNKTY
Kongo	Kijów	Kasia	królik	kaktus	koralowy	kreda	

Oto zasady gry:

1. W grę może grać od 3 do 10 osób.
2. Trzeba przygotować sobie kartki, tak jak powyżej.
3. Jedna osoba mówi START i w pamięci wymienia kolejne litery alfabetu, druga osoba mówi głośno STOP. Osoba, która mówiła alfabet, mówi głośno, na której literze się zatrzymała, np. K.
4. Wszyscy zapisują na swoich kartkach słowa zaczynające się na literę K.
5. Osoba, która pierwsza wszystko uzupełni, mówi STOP i zaczyna powoli i głośno liczyć do 20.
6. Kiedy skończy, wszyscy odkładają długopisy, nie można już nic dopisywać na kartce.
7. Teraz należy policzyć punkty.

JAK LICZYMY PUNKTY?

1. Jeżeli każdy ma np. inne państwo, to dostaje 10 punktów.
2. Jeżeli dwie, trzy lub więcej osób, mają takie same słowa, to dostają po 5 punktów.
3. Jeżeli ktoś nie napisał żadnego państwa, to dostaje 0 punktów, a jego koledzy dostają dodatkowo po 5 punktów.
4. Tak samo oblicza się punkty w każdej kategorii.
5. W ostatniej kolumnie należy zsumować wszystkie punkty.
6. Kto ma najwięcej punktów, WYGRYWA!

LEKCJA 5

Życie mieszkańców Warszawy

Tekst kultury:

Z poradnika młodego zielarza

Krzysztof Gradowski – muzyka

Andrzej Korzyński - tekst

- <https://www.youtube.com/watch?v=AhmLHRCV3KU> piosenka
- http://www.tekstowo.pl/piosenka,piotr_fronczewski,poradnik_mlodego_zielarza.html
- <http://kilometrami.pl/o-akcji>

I. Przeczytaj wypracowanie Olgi. Uzupełnij puste miejsca wyrazami z ramki.

stolicy, domów, komputera, wypożyczać, przedszkoli, komunikacji, rozkładem, bazarkach, herbatę, świeżym, ścieżek, segregują, gastronomicznych, pokazach

II. Zaznacz odpowiedzi zgodnie z podanym przykładem.

1. - P, 2. - F, 3. - P, 4. - P, 5. - P, 6. - P, 7. - F, 8. - F, 9. - P, 10. - P

IV. Wybierz odpowiedni wyraz, zgodnie z podanym przykładem:

A.

1. ocenia
2. zaludniają się
3. staje się
4. zabiera
5. narzekają

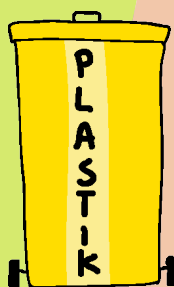
B.

1. jeżdżą
2. pić
3. biegają
4. pływa
5. bywają

V. Posegreguj śmieci.

- butelki po napojach
- butelki po środkach czystości
- zakrętki od butelek
- torebki i reklamówki
- pojemniki po żywności

- butelki i pojemniki z zawartością
- pojemniki po olejach, smarach
- opakowania po lekach
- zabawki
- opakowania styropianowe

- gazety i czasopisma
- książki w miękkich okładkach
- papierowe torby po zakupach
- kartonowe i papierowe pudełka

- brudny i tłusty papier
- papier z folią
- kartony po mleku
- artykuły higieniczne
- pieluchy

- szklane butelki
- słoiki po napojach i jedzeniu
- szklane opakowania po kosmetykach

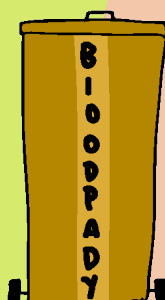
- szkło stołowe
- żarówki
- szkło okienne
- szklane elementy lamp i telewizorów

- puszki po napojach
- puszki po konserwach
- kapsle
- drobny złom żelazny
- metale kolorowe

- opakowania po aerozolach
- puszki po farbach
- puszki po olejach
- puszki po smarach
- baterie

- roślinne resztki żywności
- trawa, liście, drobne gałęzie
- skorupki jaj
- fusy po kawie i herbacie
- trociny
- zepsute warzywa i owoce

- mięso
- ryby
- kości
- żwir dla kota
- odchody zwierzęce
- nabiał

LEKCJA 6

Noc muzeów

II. Posłuchaj dialogu i uzupełnij tabelkę. Wstaw X w te miejsca, które chce odwiedzić każdy członek rodziny.

	Mama	Tata	Olga	Maksym
Polsko – Japońska Akademia		X		X
Centrum Promocji Kultury			X	X
Fabryka Wedla	X	X	X	X
Służewski Dom Kultury	X			
Klubowe Muzeum Legii Warszawa		X		X
Muzeum Wojska Polskiego				X
Stowarzyszenie Przewodników Złota Kaczka	X	X		
Uniwersytet Muzyczny			X	
Muzeum w Wilanowie	X		X	

V. Uzupełnij zdania zgodnie z podanym przykładem.

1. liceów ogólnokształcących	6. akwaria oceaniczne
2. archiwach państwowych	7. forach internetowych
3. laboratorium chemicznego	8. misterium paschalne
4. centrach handlowych	9. nadmorskimi sanatoriami
5. największe imperia	10. sanktuarium maryjnego

VI. Zapamiętaj wierszyk Marcina Brykczyńskiego
(„Jak się bać ortografii? Kto próbuje ten potrafi!”)

Krak....., Tarn..... - duże miasta,
dom przy domu tam wyrasta.
Nowak.....nie Kowal.....na
nożyczkami włosy r.....na.
W ciężar..... na deptaku
są mak..... pełne maku.

9

III. Zaproponuj rodzinie Marczenków taki plan Nocy Muzeów, żeby każdy był zadowolony. Zwróć uwagę na godziny, na które przewidziane są atrakcje. Narysuj na mapie schemat przemieszczania się rodziny po Warszawie. Dla każdego użyj innego koloru: Olga – niebieski, mama – czerwony, Maksym – zielony, tata – pomarańczowy.

1. Muzeum Geologiczne
2. Służewski Dom Kultury
3. Polsko-Japońska Akademia Technik Komputerowych
4. Centrum Promocji Kultury
5. Fabryka Wedla
6. Akademickie Radio Kampus
7. Centrum Nauki Kopernik
8. Klubowe Muzeum Legii Warszawa
9. Muzeum Wojska Polskiego
10. Stowarzyszenie Przewodników Turystycznych Żłota Kaczka
11. Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina
12. Muzeum Pałacu Króla Jana III w Wilanowie

LEKCJA 7

Zaproszenie na wesele

II. Proszę zaznaczyć **wszystkie poprawne** odpowiedzi

1. a, b; 2. a, b; 3. c; 4. b, c; 5. a, b, c

III. Popatrz uważnie na drzewo genealogiczne i uzupełnij zdania wyrazami z ramki:

0. Anastazja i Bogdan to **rodzice** Olgi i Maksa.

Bogdan, Julia i Igor to **rodzeństwo**.

2. Bogdan to **zięć** Wiktora.

3. Maria to **teściowa** Bogdana.

4. Anastazja to **synowa** Tarasa i Ołeny.

5. Ciocia Julia to **szwagierka** Anastazji.

6. Bogdan to **szwagier** Piotra.

7. Julia to **bratowa** Bogdana.

8. Władysław to **stryj** Anastazji.

9. Ewa to **bratowa** Wiktora.

10. Ewa to **macocha** Marianny.

11. Marianna to **pasierbica** Ewy.

12. Marek to **brat przyrodni** Marianny.

13. Ewa to **siostra przyrodnia** Marka.

14. Marianna to **siostra stryjeczna / cioteczna / kuzynka**.

IV. Uzupełnij zdania nazwiskami w odpowiedniej formie.

0. Maksym jedzie na ślub Marianny **Sawickiej** (Sawicka) i Łukasza **Cichego** (Cichy).

1. Państwo **Kowalscy** kupili Państwu **Młodym** piękne prezenty.

2. Słyszałam dużo dobrego o pani doktor **Płaskiej**.

3. **Czarneccy** i **Olszewscy** to jedne z najbogatszych polskich rodzin.

4. O małżeństwie Anny i Wiesława **Dymnych** było głośno w całym Krakowie.

5. Czy kupiłeś już prezent Jarkowi **Górnemu**?

LEKCJA 8

Wesele

I. Przeczytaj tekst, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - P, 4. - P, 5. - F

II. Skończyła się ceremonia ślubna. Przed kościołem ustawiała się ogromna kolejka. Czas na życzenia. Posłuchaj dialogu, a następnie dopasuj wydarzenia z ramki do wyrażen. Dopisz też swoje pomysły.

SERDECZNE POZDROWIENIA.... - wysyłasz kartkę z wakacji, wyjechałeś w góry
piszesz pocztówkę do rodziców
POZDRÓW ANTKA! - dawno nie widziałeś kolegi,
GRATULUJĘ! - siostra bierze ślub, cioci urodziło się dziecko, kolega zdał egzamin,
WITAM! - ktoś przychodzi do twojego domu,
WSZYSTKIEGO NAJLEPSZEGO! - Jest dzień babci, siostra bierze ślub, są święta Wielkanocne, mama ma urodziny,

III. Obejrzyj komiks „Wesele w Polsce”, a następnie uzupełnij relację ze ślubu wyrazami z ramki.

1. przyjęcie	8. konkursy
2. chlebem	9. gazecie
3. solą	10. nodze
4. kieliszki	11. tort
5. zwyczaj	12. nogi
6. obiadu	13. łóżku
7. taniec	

IV. Uzupełnij zdania odpowiednią formą czasownika w czasie teraźniejszym.

1. tłuką	6. niesiesz
2. bierzemy	7. może
3. niosą	8. wiem
4. może	9. biorę
5. wiedzą	10. tłucze

V. Wykreśl 15 słów związanych z uroczystością weselną.

Ż	Y	C	Z	E	N	I	A	O	P	Z
W	A	B	H	L	Ś	L	U	B	R	P
E	K	U	W	E	L	O	N	R	Z	R
S	T	K	S	U	M	U	P	Ą	Y	Z
E	I	I	Ó	Y	Ą	Y	O	C	S	Y
L	N	E	L	E	Ż	R	I	Z	I	J
E	Ż	T	C	H	L	E	B	K	Ę	Ę
E	O	G	T	M	U	C	H	A	G	C
R	N	A	O	S	U	K	N	I	A	I
Z	A	P	R	O	S	Z	E	N	I	E
C	B	F	T	R	E	P	I	Y	N	G

LEKCJA 9

Przyjaciół, kolega czy znajomy?

I. Posłuchaj dialogu i zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - P, 4. - F, 5. - F

II. Maksym znalazł na półce *Wielki słownik frazeologizmów PWN* z przysłowiami, szuka w nim różnych zwrotów, które usłyszał w rozmowie. Pomóż połączyć mu zwrot z jego znaczeniem.

0.	1.	2.	3.	4.
B	A	E	C	B

III. Uzupełnij zdania odpowiednimi frazeologizmami lub przysłowiami.

1. darli ze sobą koty
2. smalić cholewki
3. chodzi jej po głowie
4. prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie
5. kto się lubi, ten się czubi

V. Wstaw wyrazy: przyjaciel, kolega, znajomy w odpowiedniej formie, zgodnie z podanym przykładem. Odpowiedzi zapisz w zeszycie.

PRZYJACIEL

1. przyjaciółom
2. przyjacielem
3. przyjaciół
4. przyjaciele
5. przyjacielowi
6. przyjacielem
7. przyjaciel
8. przyjaciółmi
9. przyjaciółach
10. przyjacielu

KOLEGA

1. kolegami
2. kolegę
3. koledzy
4. kolegi
5. kolegom
6. koledze
7. kolegi
8. kolegach
9. kolega
10. kolegami

ZNAJOMY

1. znajomych
2. znajomymi
3. znajomym
4. znajomymi
5. znajomego
6. znajomemu
7. znajomymi
8. znajomych
9. znajomego
10. znajomi

VI. Wybierz odpowiednie słowo.

1. prawdziwy przyjaciel	6. znajomy
2. znajomego	7. przyjaciel
3. przyjaciółmi	8. koledzy
4. kolegów	9. przyjaciół
5. kolegów	10. kolegów

IX. Uzupełnij słowa odpowiednią literą.

We wRZeśniu był bardzo waŻny mecz piłki noŻnej. Na trybunach pojawiło się wielu kibiców. Nic nie zapowiadało katastrofy. Po gwizdku obie druŻyny weszły na stadion. PiłkarZe pRZywitali się i wtedy sędzia zauwaŻył, że brakuje jednego bramkaRZa. Gdzie był? Co się wydaŻyło? Tymczasem piłkarZbył w pRZebieralni. Akurat zadzwoniła jego Żona i musiał odebrać telefon. Żona była waŻniejsza niż mecz, bo bramkaRZ był pantoflaRZem. Kiedy wreszcie się pojawił, bardzo pRZepraszał za swoje zachowanie. Jednak otRZymał od sędziego Żółtą kartkę. Niedługo potem pRZerwano mecz, bo po stRZale gola, bramkaRZ usiadł na trawie i powiedział, Że to nieuczciwe i że nie zgadza się z wynikiem. Trener zaŻądał pRZerwy. ZaRZądził zmianę bramkaRZa. Niestety drugi piłkarZ sam stRZelił samobója zaraz po pRZerwie. No cóŻ, dla kibiców mecz okazał się prawdziwym horrorem.

VI. Wybierz odpowiednie słowo.

0. Maksym i Staszek znają się długo to prawdziwi koledzy/*przyjaciele*.

1. Można z nim konie kraść, to prawdziwy przyjaciel/ znajomy.
2. Anka zna go od niedawna. Często mijają tego kolegę/ znajomego na klatce schodowej.
3. Olga i Ostap są kolegami/ przyjaciółmi.
4. Tata ma wielu znajomych/ kolegów w pracy.
5. Olga ma kilku znajomych/ kolegów, z którymi gra na gitarze.
6. To mój znajomy/ kolega, ale zapomniałem, jak się nazywa.
7. Zjadłem z nim beczkę soli. To prawdziwy kolega/przyjaciel.
8. Od czasu do czasu bawią się na imprezach. To dobrzy koledzy/ przyjaciele.
9. Prawdziwych kolegów/ przyjaciół poznaje się w biedzie.
10. W klasie mam wielu znajomych/ kolegów.

VIII. Obejrzyj film oparty na wierszu Adama Mickiewicza „Przyjaciele” i wyjaśnij przysłowie „Prawdziwych przyjaciół poznaje się w biedzie”.

<https://www.youtube.com/watch?v=Q7WqMMfEkHk>

LEKCJA 10

To tylko dwie kalorie!

I. Przeczytaj komiks i zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - F, 4. - P, 5. - F

III. Podpisz produkty w starej i nowej piramidzie żywieniowej, używając wyrazów z ramki. Jakie widzisz zmiany? Których produktów jesz najwięcej?

Piramida z 2009 roku: 3, 2, 4, 5, 6, 1

Piramida z 2016 roku: 2, 3, 4, 5, 6, 1

IV. Uzupełnij tabelę.

STOPNIOWANIE PRZYMIOTNIKÓW		
STOPIEŃ RÓWNY 0	STOPIEŃ WYŻSZY +/- 1	STOPIEŃ NAJWYŻSZY =/- ∞
REGULARNIE (-szy, -naj-)		
zdrowy	zdrowszy	najzdrowszy
młody	młodszy	najmłodszy
stary	starszy	najstarszy
słaby	słabszy	najsłabszy
nowy	nowszy	najnowszy
Uwaga, redukcja! (-iejszy, naj-)		
ładny	ładniejszy	najładniejszy
piękny	piękniejszy	najpiękniejszy
trudny	trudniejszy	najtrudniejszy
ważny	ważniejszy	najważniejszy
Uwaga, redukcja! (-szy, naj-)		
szeroki	szerszy	najszerszy
daleki	dalszy	najdalszy
ciężki	cięższy	najcięższy
słodki	słodszy	najśłodszy
Uwaga, alternacje! (a:e, ł:l, o:e, g:ż, r:rz, s:ś)		
wysoki	wyższy	najwyższy
biały	bielszy	najbielszy
wesoły	weselszy	najweselszy
drogi	droższy	najdroższy
mądry	mądrzejszy	najmądrzejszy
ciepły	cieplejszy	najcieplejszy
jasny	jaśniejszy	najjaśniejszy

V. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów.

1. Słodsza.
2. Ładniejsza.
3. Ciekawsza.
4. Dłuższy.
5. Głębsze.
6. Większy.
7. Smaczniejsza.
8. Zdrowsza.

VI. Podpisz obrazki przedstawiające powiedzenia związane ze zdrowiem odpowiednim wyrażeniem z ramki. Jak je rozumiesz?

VII. Co znaczą poniższe powiedzenia?

1. - A, 2. - B, 3. - B, 4. - A, 5. - A.

IX. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów.

1. Droższy / jabłkowego.
2. Bardziej wysportowany / Olgi.
3. Młodsza / taty.
4. Większy / Wandy.
5. Mniejsza / Antka.

XI. Zagraj w grę „Czym różni się...”.

Klasa dzieli się na dwie drużyny. Nauczyciel pokazuje drużynom listę zagadnień. Każda drużyna musi wypisać jak największą liczbę różnic między dwoma elementami używając konstrukcji porównawczych w stopniu wyższym, np. „Czym różni się pies od kota?” Jeśli drużyna ominie któryś z punktów, na koniec gry suma zdobytych punktów pomniejszana jest o jeden. Grupa, która utworzy najwięcej poprawnych zdań, wygrywa.

Komentarz dla nauczyciela: Uczniowie mogą sami podzielić się na zespoły, może to zrobić nauczyciel albo można rozdać słuchaczom (lub mogą je losować) karteczki z numerami. W jednej drużynie będą ci, którzy mają numer parzysty, w drugiej ci, którzy nieparzysty. Jeżeli klasa jest bardzo liczna drużyn może być więcej. Nauczyciel ma przygotowaną listę zagadnień: 1. Chłopcy a dziewczyny 2. Polska a Ukraina 3. Samochód a rower 4. Cebula a pomarańcza 5. Wanda a Bruno 6. Kijów a Lwów 7. Ciemny chleb a jasny chleb 8. Oliwa a olej

Nauczyciel może dopisać swoje pomysły. Celem gry jest wypisanie na tablicy jak największej liczby odpowiedzi w stopniu wyższym stosując konstrukcję porównawczą. Każde zagadnienie z listy musi mieć przynajmniej jedną odpowiedź, inaczej drużyna po podliczeniu wszystkich odpowiedzi traci jeden punkt. Nauczyciel decyduje, ile czasu wyznaczyć uczniom na przygotowanie odpowiedzi, ale najlepiej, żeby było to maksymalnie 15 minut.

XI. Przeczytaj fraszkę Jana Kochanowskiego „Na zdrowie”.
O czym jest wiersz? W domu znajdź informację i napisz
krótką informację o tym, kim był Jan Kochanowski.

Komentarz dla nauczyciela: Informacje on-line można znaleźć na stronach:

- <http://culture.pl/pl/tworca/jan-kochanowski>
- <http://kochanowski.klp.pl/>
- <http://literat.ug.edu.pl/~literat/fraszki/index.htm>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Kochanowski (tu także w języku rosyjskim)

Tekst zawiera anachronizmy: ślachetne (szlachetne), jako (tu w znaczeniu: jak),
mieśca (miejsca), klinot (klejnot), ulubować (podoać się)

Przydatne słowniki on-line:

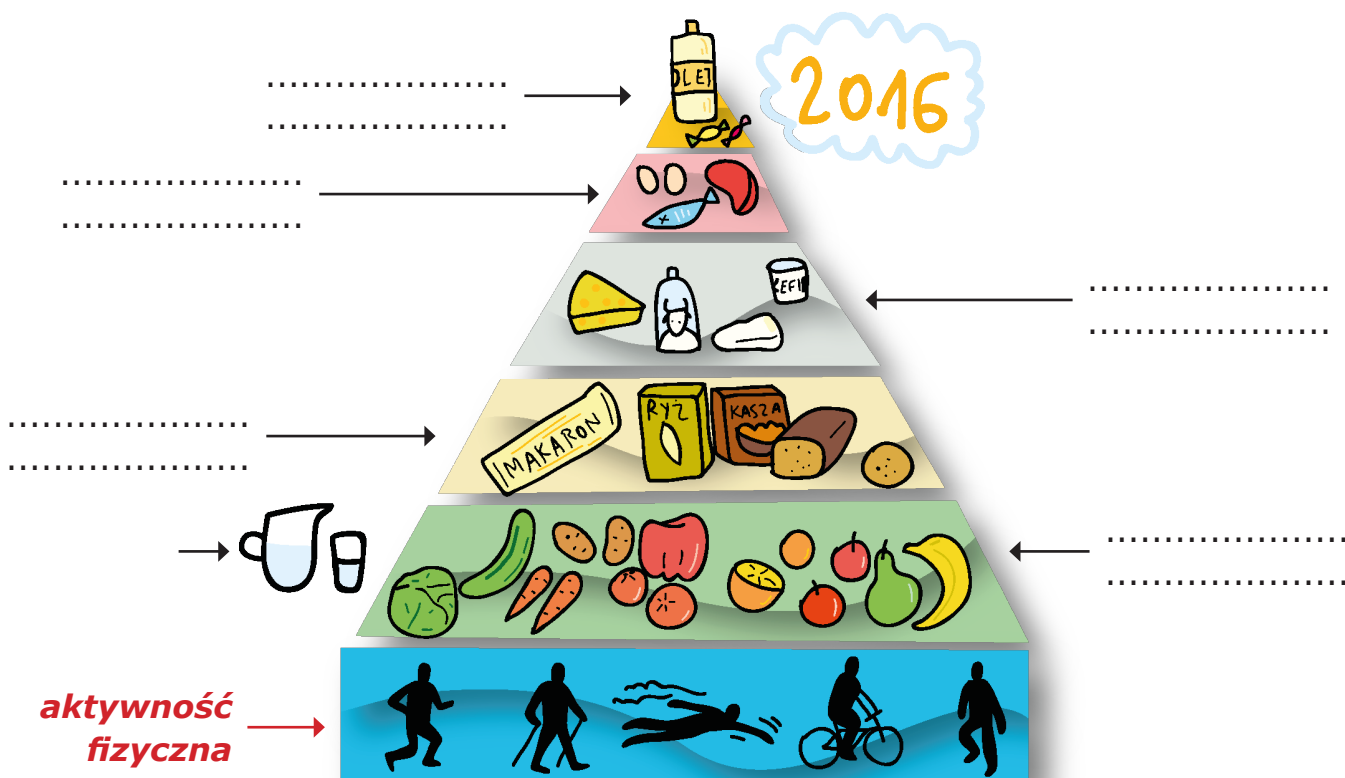
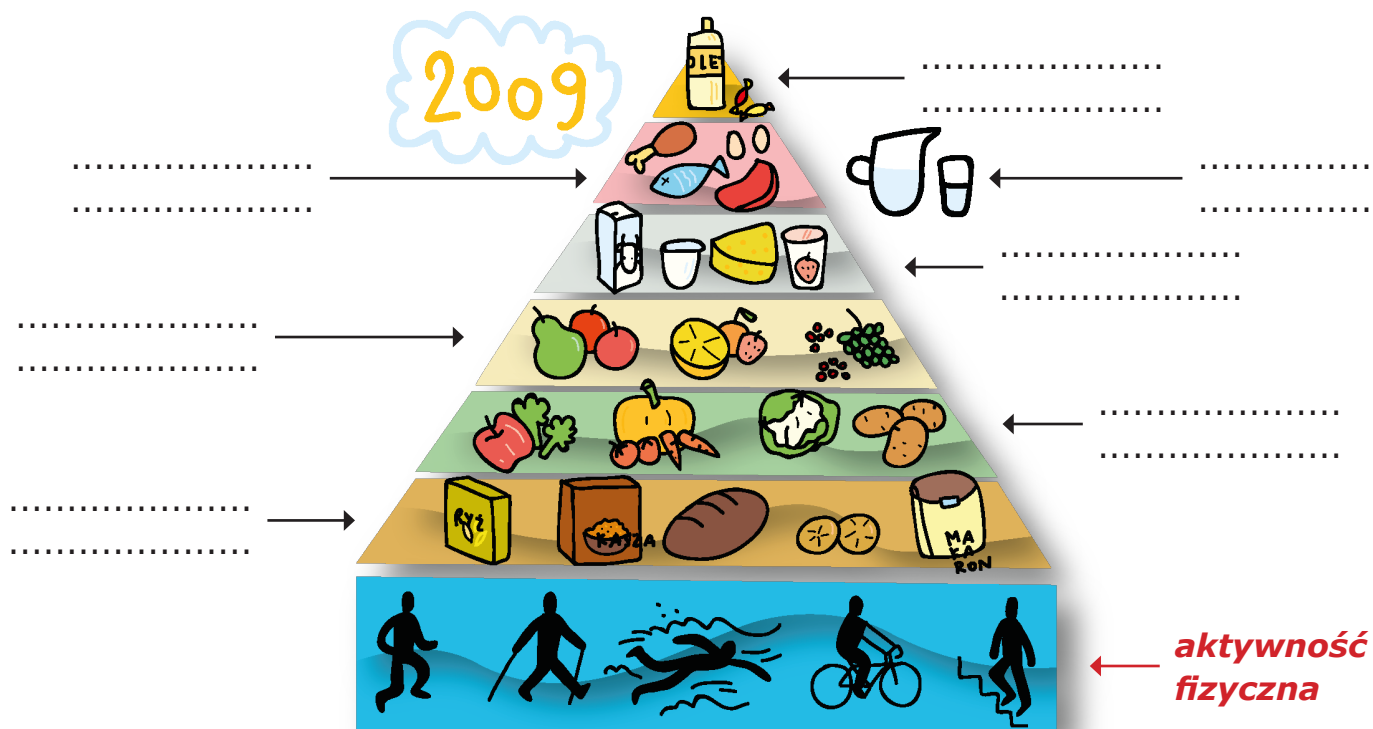
- <http://spjs.ijp-pan.krakow.pl/szukaj/index>
- https://pl.wikisource.org/wiki/M._Arcta_S%C5%82ownik_Staropolski
- <http://www.staropolska.pl/sownik/index.php>

III. Podpisz produkty w starej i nowej piramidzie żywieniowej, używając wyrazów z ramki. Jakie widzisz zmiany? Których produktów jesz najwięcej?

0. **aktywność fizyczna** 1. słodycze 2. owoce i warzywa 3. produkty zbożowe 4. nabiał 5. ryby, drób, jajka, mięso 6. tłuszcze roślinne 7. woda

VI. Podpisz obrazki przedstawiające powiedzenia związane ze zdrowiem odpowiednim wyrażeniem z ramki. Jak je rozumiesz?

- 0. Mieć końskie zdrowie.** 1. W zdrowym ciele zdrowy duch.
2. Zdrowy jak ryba. 3. Kto zdrowia nie szanuje, ten na starość żałuje. 4. Co za dużo, to niezdrowo. 5. Tryskać zdrowiem.

LEKCJA 11

W zdrowym ciele – zdrowy duch

Źródła:

- <http://www.sport.pl/plywanie/0,0.html#TRNavSST#nawigacja>
- http://sport.interia.pl/bundesliga/news-robert-lewandowski-moze-umocnic-sie-na-fotelu-lidera-strzelc,nId,2276009#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox
- http://sport.interia.pl/tenis/news-wta-quebec-eugenie-bouchard-odpadla-w-2-rundzie,nId,2275944#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox
- http://sport.interia.pl/kolarstwo/news-me-w-kolarstwie-liane-lippert-najlepsza-wsrod-juniorow,nId,2276099#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox

I. Maksym uwielbia tematykę sportową i zawsze czyta ostatnią stronę weekendowego dziennika. Przeczytaj ją i odpowiedz na pytania.

1. - a i b, 2. c, 3. - c, 4. - b, 5. - b

II. Połącz antonimy:

napastnik - obrońca
zespołowy - indywidualny
profesjonalista - amator,
zwycięzca - przegrany
goście - gospodarze
współzawodnictwo - współpraca
wygrać - przegrać
zdobyć - stracić

III. Połącz synonimy:

piłka nożna - futbol
murawa - boisko
rywal - przeciwnik
doping - substancje zakazane
zespół - drużyna
zawodnik - gracz
fan - kibic
wynik - rezultat

IV. Uzupełnij zdania wyrazami w odpowiedniej formie.

1. kibicuje
2. bierze
3. odnoszą
4. strzela
5. straciła
6. zdobyła
7. przegrali
8. został

LEKCJA 12

Polskaaa biało-czerwoni!

Źródła:

- <http://www.fakt.pl/sport/inne-sporty/relacja-live-z-meczu-otwarcia-siatkarskiego-mundialu-polska-serbia/lvkypc>
- <http://eurosport.onet.pl/siatkowka/mistrzostwa-swiata-siatkarzy/elektryzujace-otwarcie-ms-w-siatkowce-polska-2014/teDtq>
- <http://siatkowka2014.przegladsportowy.pl/siatkowka/mistrzostwa-swiata-w-siatkowce-mezczyzn-2014,mistrzostwa-swiata-w-siatkowce-na-zywo-polska-serbia-na-zywo,artykul,497515,1,1102.html>
- http://sport.interia.pl/raporty/raport-rio-2016/aktualnosci/news-paraolimpiada-rafal-wilk-zdobyl-drugi-medal-w-rio-de-janeiro,nId,2275878#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox

II. Uzupełnij zdania odpowiednimi formami wyrazów z ramki.

1. mistrzynią	6. trener
2. hali, plaży	7. tablicy wyników, remis
3. siatkę, aut	8. kapitana
4. sędzia	9. Komentator
5. Trybuny, Stadionie	10. Siatkarze

III. Połącz wyrazy z definicjami:

0. - A, 1. -

V. Wieczorem Anastazja słuchała w polskim radiu wiadomości sportowych. Posłuchaj razem z nią i uzupełnij tekst.

- Mistrzostwa Świata w **Siatkówce** Mężczyzn oficjalnie uważam za otwarte - powiedział prezydent na ceremonii otwarcia, która odbyła się dziś na **Stadionie** Narodowym. Cóż to był za **mecz**! 63 tysiące widzów na **trybunach** to nowy rekord Stadionu Narodowego! Tylu fanów siatkówki obejrzało triumf **reprezentacji** Polski w meczu otwarcia Mistrzostw Świata, zorganizowanym przez Polski Związek Piłki Siatkowej. Tylu **kibiców** to też najwyższa frekwencja na oficjalnym meczu siatkówki w historii tej **dyscypliny** sportu. Mecz transmitowała telewizja Polsat. Kilkadziesiąt tysięcy gardeł zaśpiewało polski **hymn** narodowy, to było coś wyjątkowego. Przed meczem pojawił się Piotr Gruszka, były **kapitan** reprezentacji narodowej, który oficjalnie dziś zakończył karierę. Nie ukrywał wzruszenia: „Jestem szczęśliwy i dumny, że jestem Polakiem. Dziękuję kibicom, dzięki którym mogłem grać przez tyle lat z orzełkiem na piersi. Dziękuję **trenerom** i kolegom z boiska. Cieszę się, że jestem częścią Was!” „KONIEC! WYGRYWAMY PIERWSZY MECZ MUNDIALU MIAŻDŻĄC SERBIĘ 3:0! (w **setach** kolejno 25:19, 25:18, 25:18) Trener na prezydenta!”

VII. Uzupełnij zdania zgodnie z podanym przykładem.

1. czwarty
2. trzeci
3. drudzy
4. piąte miejsce
5. pierwszymi

VI. Ułóż obrazki w odpowiedniej kolejności i podpisz je:

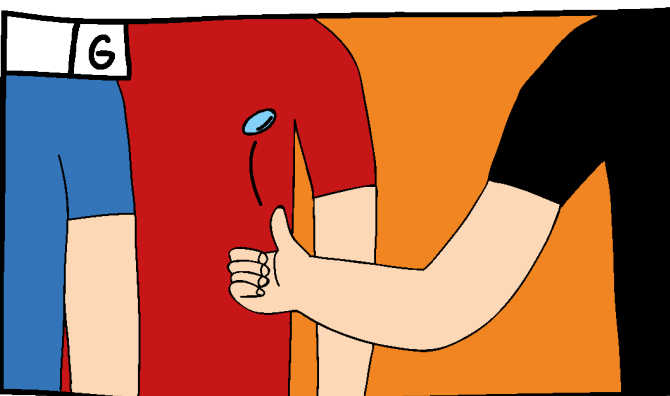
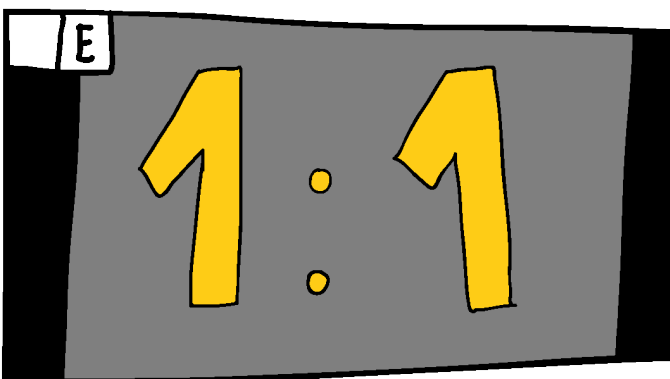
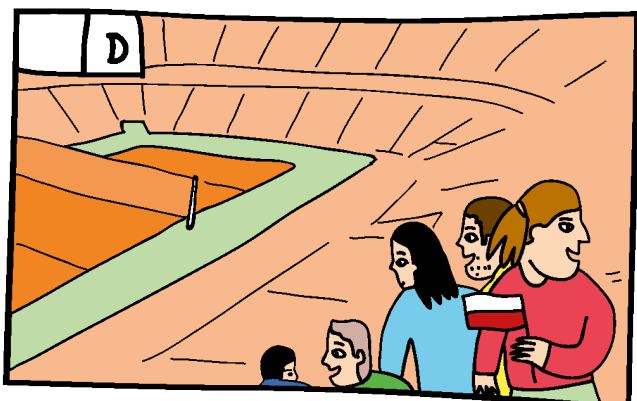
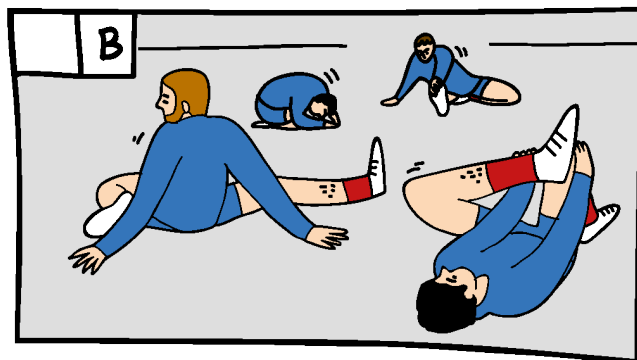
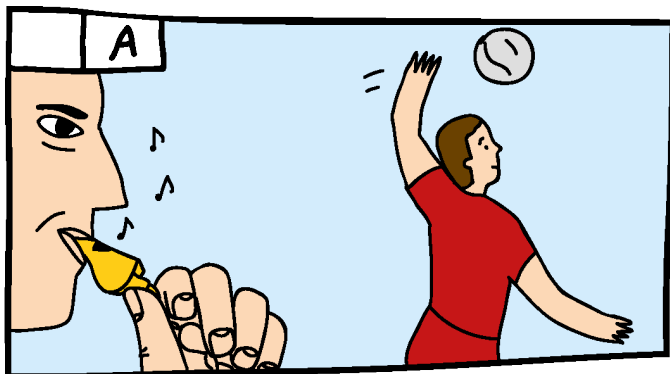
1. Rozgrzewka.
2. Kibice wchodzą na stadion.
3. Kibice i zawodnicy śpiewają hymn.
4. Losowanie boiska: sędzia rzuca monetą i pyta kapitanów drużyn: „Orzeł czy reszka?”
5. Początek meczu – gwizdek sędziego.
6. Przerwa po pierwszym secie.
7. Remis.
8. Koniec meczu.

9

VI. Ułóż obrazki w odpowiedniej kolejności i podpisz je:

1. Rozgrzewka. 2. Kibice wchodzą na stadion. 3. Kibice i zawodnicy śpiewają hymn. 4. Losowanie stron boiska: sędzia rzuca monetą i pyta kapitanów drużyn: „Orzeł czy reszka?”. 5. Początek meczu – gwizdek sędziego. 6. Przerwa po pierwszym secie, 7. Remis. 8. Koniec meczu.

LEKCJA 13

Kopalnia Kawy we Lwowie

Jeśli nauczyciel chce urozmaicić zajęcia ze starszymi uczniami, może posilić się materiałami dostępnymi pod linkami:

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Franciszek_Kulczycki
- http://wyborcza.pl/alehistoria/1,133661,14601588,Ten___ktory_podal_wiedencykom_kawe.html
- <http://www.polskieradio.pl/7/15/Artykul/930533,Ku-pamieci-tego-Polaka-w-Wiedniu-co-roku-jest-swieto>
- <http://kuriergalicyjski.com/actualnosci/report/367-kopalnia-kawy-pod-paacem-lubomirskich?showall=&start=1>
- <https://www.youtube.com/watch?v=UyPZ7Jr3gps>

I. Przeczytaj dialog i zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - P, 3. - P, 4. - P, 5. - F

II. Połącz rysunki z odpowiednimi wyrazami.

Nauczyciel może wykorzystać ćwiczenie nr V z drugiego tomu podręcznika w ramach powtórzenia informacji gramatycznej.

III. Napisz w zeszycie słowami daty z ćwiczenia II.
Czy Pamiętasz jak zapisujemy daty?

1. W tysiąc sześćset osiemdziesiątym trzecim roku.
2. W tysiąc osiemset sześćdziesiątym drugim roku.
3. Trzynastego sierpnia tysiąc sześćset osiemdziesiątego trzeciego roku.
4. Piętnastego sierpnia.
5. Dziesiątego stycznia tysiąc sześćset osiemdziesiątego czwartego roku.
6. Dwudziestego lutego tysiąc sześćset dziewięćdziesiątego czwartego roku.

V. Historia Kopalni Kawy jest bardzo ciekawa. Uzupełnij poniższy tekst o Jerzym Franciszku Kulczyckim, któremu dedykowana jest kawiarnia, wyrazami z ramki w prawidłowej formie.

Komentarz dla nauczyciela: Warto, by nauczyciel przed lekcją zapoznał się z materiałami dotyczącymi historii Jerzego Franciszka Kulczyckiego. Jeżeli grupa uczniów jest starsza, można opracować dodatkowe ćwiczenia z wykorzystaniem materiałów on-line.

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Jerzy_Franciszek_Kulczycki
- <http://historia.org.pl/2011/06/22/o-tym-jak-polak-otworzyl-pierwsza-kawiarnie-w-wiedniu-i-wymyslil-kawe-z-mlekiem/>
- http://www.wilanow-palac.pl/jerzy_franciszek_kulczycki_zalozyciel_pierwszej_kawiarni_w_wiedniu.html

Wyrazy w lukach: urodził się, dzieciństwie, tłumacz, wieczorem, rankiem, król, kawiarnię, miodem, patrona.

V. Historia Kopalni Kawy jest bardzo ciekawa. Uzupełnij poniższy tekst o Jerzym Franciszku Kulczyckim, któremu dedykowana jest kawiarnia, wyrazami z ramki w prawidłowej formie.

miód, kawiarnia, **pomysł**, król, patron, dzieciństwo, czyn, ranek, urodzić się, tłumacz, wieczór

Kopalnia Kawy to największa lwowska kawiarnia, która jest poświęcona historii kawy we Lwowie. Tradycję picia kawy, z Wiednia do Lwowa, przeniósł Jerzy Franciszek Kulczycki.

Jerzy Franciszek Kulczycki w małej miejscowości Kulczyce w 1640 roku. O jego jest niestety bardzo mało informacji. Wiadomo, że w młodości poznał język turecki, mówił także po węgiersku. Dzięki tym umiejętnościom pracował jako w belgradzkim oddziale Wschodniej Kompanii Handlowej, czyli stowarzyszeniu kupców wiedeńskich do handlu ze Wschodem. Potem, w 1683 roku, jako kupiec towarów orientalnych zamieszkał w Leopoldstadt pod Wiedniem. W czasie oblężenia Wiednia przez armię Imperium Osmańskiego 13 sierpnia 1683 roku Kulczycki przebrał się za tureckiego żołnierza i późnym uciekł z otoczonego miasta, aby uzyskać pomoc. Przeszedł bez trudu przez obóz turecki i 15 sierpnia dotarł do księcia lotaryńskiego Karola V i z jego listem powrócił tą samą drogą. Czyn ten przyniósł mu sławę i korzyści materialne, poza tym 10 stycznia 1684 roku mianowano go cesarskim

tłumaczem języka tureckiego. Po słynnej bitwie pod Wiedniem Jan III Sobieski pozwolił mu wybrać jako nagrodę dowolną rzecz z obozu pokonanego nieprzyjaciela. Kulczycki zdecydował się wziąć 300 worków kawy. Uważa się, że otworzył pierwszą wiedeńską, w której na pamiątkę zwycięstwa nad Turkami podawał gościom ciasteczka w kształcie półksiężyców. Podobno jako pierwszy wpadł na **pomysł** słodzenia kawy oraz doprowadzania jej mlekiem. Jerzy Franciszek Kulczycki zmarł na gruźlicę w Wiedniu 19 lub 20 lutego 1694 roku. W 1862 roku jednej z wiedeńskich ulic nadano jego imię, a samego Kulczyckiego uznano za wiedeńskich kawiarzy.

VI. Franciszek Jerzy Kulczycki nie jest jedyną ciekawą postacią w historii. Napisz w zeszycie krótką informację biograficzną o wybranej przez siebie ważnej polskiej postaci też związanej z Ukrainą.

LEKCJA 14

Delegacja taty

V. Uzupełnij zdania.

1. Polacy / polsku	5. Japończycy / japońsku
2. Czesi / czesku	6. Ormianie / ormiańsku
3. Żydzi / hebrajsku	7. Ukraińcy / ukraińsku
4. Francuzi / francusku	8. Azerowie / azersku

VI. Zmień zdania zgodnie z przykładem.

Czy ojcowie lubią opiekować się dziećmi?
W szkoleniu biorą udział informatycy.
Archeolodzy dużo podróżują.
Na sali siedzą reprezentanci naszej klasy.
Czy są świadkowie wypadku?
Konkurs wygrali uczniowie z naszej klasy.
Moi bracia idą w tym roku na studia.
Widzowie biją brawo.

VII. Posłuchaj dialogu i uzupełnij brakujące wyrazy.

Brakujące wyrazy: Japończycy, Finowie, Bułgarzy, programiści, koledzy.

MIANOWNIK LICZBY MNOGIEJ PRZYMOTNIKÓW MĘSKOOSOBOWYCH

Nauczyciel może skorzystać z rozszerzonej informacji gramatycznej, z obszerniejszym komentarzem gramatyczno-historycznym na stronie <http://grzegorj.interiowo.pl/gram/pl/stopn00.html>

Warto także przygotować dodatkowe ćwiczenia drylujące.

VIII. Napisz odpowiednią formę rzeczowników i przymiotników w liczbie mnogiej.

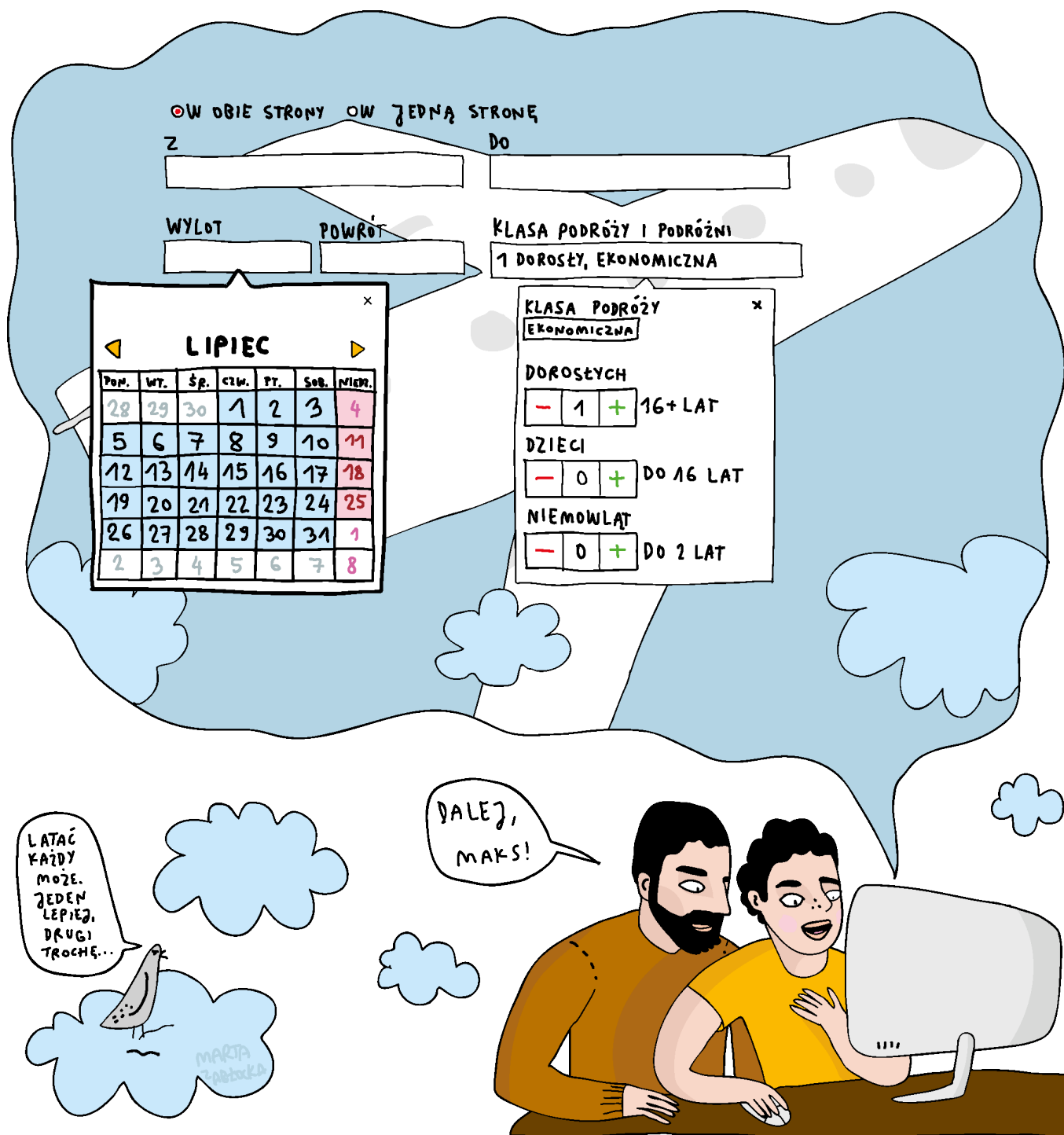
1. zdolni studenci
2. uprzejmi kelnerzy
3. duzi chłopcy
4. młodzi lekarze
5. mili goście
6. starzy profesorowie
7. mądrzy filozofowie
8. chorzy przyjaciele
9. dobrzy specjaliści
10. francuscy dziennikarze
11. obcy ludzie
12. wysocy koszykarze

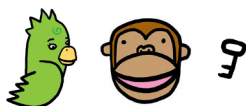

II. Tata musi kupić bilety lotnicze. Uzupełnij rysunki propozycjami z ramki.

Filadelfia (wszystkie lotniska), Lwów, 1, lot bezpośredni, 23.07., 31.07.

IX. Podzielcie się na cztery grupy. Każda grupa dostaje obrazek przedstawiający narodowość. Jak myślicie, jacy są ludzie z tych krajów? Napiszcie listę cech charakteru, którą później przedstawicie koleżankom i kolegom z klasy.

Uczniowie mogą losować kartki przedstawiające narodowości. Celem ćwiczenia jest porozmawianie o stereotypach, o tym na ile są prawdziwe. Jeżeli są negatywne należy tak poprowadzić dyskusję, by uczniowie wyzbyli się uprzedzeń.

Jacy są Ukraińcy?	Jacy są Polacy?	Jacy są Niemcy?
Jacy są Hiszpanie?	Jacy są Anglicy?	Jacy są Francuzi?

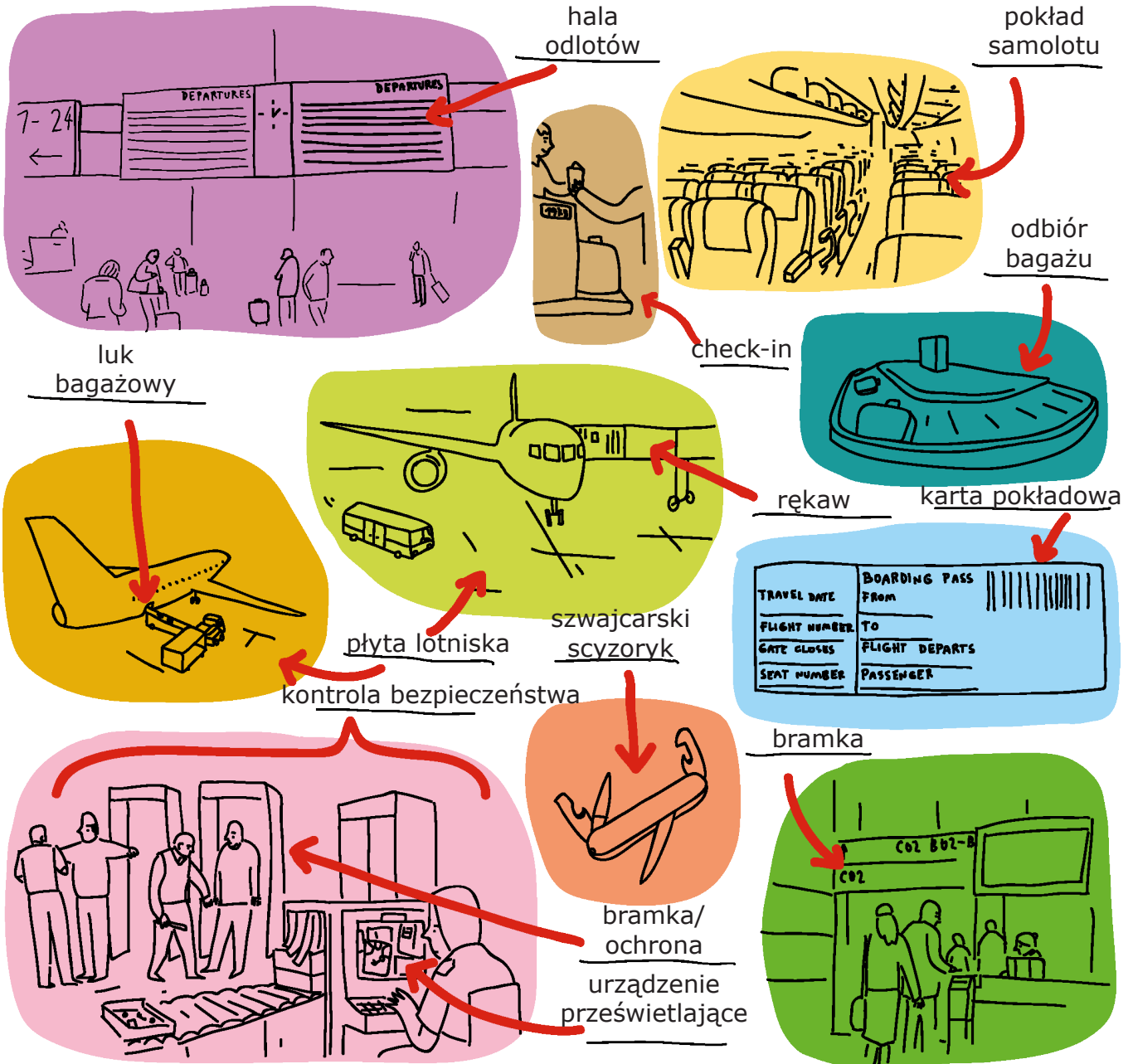
LEKCJA 15

Na lotnisku

9

I. Przeczytaj dialog a potem podpisz obrazki wyrazami, które w tekście zostały pogrubione.

III. Czego nie wolno wносить na pokład samolotu? Podpisz obrazki wyrazami z ramki.

odloty

odbiór bagażu

przyloty

poczekalnia

kontrola paszportowa

wi-fi

kontrola bezpieczeństwa

punkt medyczny

toalety

straż graniczna

odprawa

IV. Czego nie wolno wносить na pokład samolotu? Podpisz obrazki wyrazami z ramki.

fajerwerki

broń palna

trucizna

ostre narzędzia

aerazol

bomba

źródła ognia

kwas

gaz

LEKCJA 16

Geniusz samouk. Stefan Banach i lwowska szkoła matematyczna

I. Przeczytaj dialog, a następnie uzupełnij tekst wyrazami z ramki.

Lwowska szkoła matematyczna – polska matematyczna szkoła **naukowa** działająca między dwiema **wojnami** światowymi we Lwowie. Niektórzy przedstawiciele grupy to m.in. (czytaj: między innymi) Stefan Banach, Hugo Steinhaus, Stanisław Mazur, Stanisław Ulam, Władysław Orlicz, Herman Auerbach i Juliusz Schauder.

Ci lwowscy **naukowcy** zajmowali się analizą funkcjonalną - nowoczesną dziedziną **matematyki**, która powstała i rozwijała się w XX wieku. Wydawali oni też czasopismo naukowe „Studia Mathematica”.

Ulubionym **miejscem** spotkań matematyków była Kawiarnia Szkocka przy dawnym placu Akademickim, gdzie tworzyli swoje **teorie** i analizowali zagadnienia matematyczne. Najpierw **zapisywali** je na serwetkach i na blacie stolika, potem w specjalnym zeszycie, który nazwali Księgą Szkocką. W Księdze zapisano **193** problemy - fundamentalne zagadnienia z analizy funkcjonalnej, ale też proste łamigłówki - część z nich nie została rozwiązana do dziś.

Działalność lwowskiej szkoły matematycznej przerwał **wybuch** II wojny światowej, wielu naukowców zginęło, a część z nich po wojnie znalazła się w innych miastach **akademickich**.

II. Mówi się, że matematyka to królowa nauk. Jakie są inne dyscypliny naukowe? Znajdź ukryte poziomo, pionowo i ukośnie wyrazy. Połącz nazwy dyscyplin z ich definicjami.

P	S	Y	C	H	O	L	O	G	I	A	H	F	S
G	H	A	Y	T	N	Z	J	U	W	I	B	K	G
E	M	A	T	E	M	A	T	Y	K	A	O	J	E
C	E	E	T	Y	J	N	S	R	H	R	M	K	O
B	D	G	C	U	T	B	E	Z	I	N	O	K	G
W	Y	M	U	H	T	P	C	W	Y	L	C	I	R
E	C	B	W	I	A	F	R	Y	O	T	N	F	A
K	Y	T	Y	S	O	N	F	G	A	J	U	I	F
O	N	R	G	T	H	Y	I	J	N	T	M	Z	I
N	A	S	C	O	W	A	U	K	T	J	A	Y	A
O	T	F	U	R	I	K	W	P	A	D	R	K	O
M	T	W	F	I	L	O	Z	O	F	I	A	A	M
I	W	U	R	A	Z	U	H	T	E	T	B	P	U
A	R	C	H	E	O	L	O	G	I	A	G	J	Y

1. archeologia
2. filozofia
3. historia
4. ekonomia
5. fizyka

6. geografia
7. psychologia
8. mechanika
9. medycyna
10. ekologia

III. Matematyk zajmuje się matematyką. Jak nazywają się osoby, które zajmują się innymi naukami? Dopisz do nazw dyscyplin wyrazy w liczbie pojedynczej albo mnogiej.

1. prawnicy	6. stomatolog
2. astronom	7. geodeta
3. informatycy	8. reżyserzy
4. geolodzy	9. dyrygenci
5. architekci	10. językoznawca

IV. Uzupełnij zdania wyrazami w liczbie mnogiej.

1. Biotechnolodzy, lekarze	6. Najlepsi światowi pianiści
2. Chemicy	7. Nasi nauczyciele, dobrzy, pomocni
3. utalentowani uczniowie, wybitni uczeni	8. Politycy, ekonomiści
4. świetni sportowcy i znani dziennikarze	9. Ministrowie
5. Wierni kibice	10. Goście

VII. ĆWICZENIE DODATKOWE: Zamień zdania zgodnie z przykładem. Użyj tego samego czasu.

1. Jacy są twoi koledzy?
2. Nasi synowie urodzili się w maju.
3. Jego bracia są starsi ode mnie.
4. Wasi dziadkowie mieli gospodarstwo?
5. Czy twoi wujkowie kolekcjonowali znaczki pocztowe?
6. Jacyś chłopcy pomogli starszej pani.
7. Którzy uczniowie najlepiej napisali test?
8. Ci ojcowie bawią się ze swoimi dziećmi.
9. Nasi profesorowie napisali interesujące książki.
10. Ci ludzie potrzebują pomocy.

III. Matematyk zajmuje się matematyką. Jak nazywają się osoby, które zajmują się innymi naukami? Dopisz do nazw dyscyplin wyrazy w liczbie pojedynczej albo mnogiej.

0. bibliotekoznawstwo → bibliotekarz, *bibliotekarze*

1. prawo → prawnik,
2. astronomia →, astronomowie
3. informatyka → informatyk,
4. geologia → geolog,
5. architektura → architekt,
6. stomatologia →, stomatolodzy
7. geodezja →, geodeci
8. reżyseria → reżyser,
9. dyrygentura → dyrygent,
10. językoznawstwo →, językoznawcy

IV. Uzupełnij zdania wyrazami w liczbie mnogiej.

0. *Matematycy* (Matematyk) ze lwowskiej szkoły matematycznej są znani na całym świecie.

1. (Biotechnolog) i (lekarz) pracują nad wynalezieniem nowej szczepionki.
2. (Chemik) przeprowadzają doświadczenia w laboratoriach.
3. W konkursie biorą udział (utalentowany uczeń), a oceniają ich (wybitny uczony).
4. (Świetny sportowiec) i (znany dziennikarz) grają w charytatywnym meczu.
5. (Wierny kibic) zawsze dopingują swoje drużyny.
6. (Najlepszy światowy pianista) występują na koncertach chopinowskich.
7. (Nasz nauczyciel) są (dobry) i (pomocny).
8. (Polityk) i (ekonomista) dyskutują o gospodarce państwa.
9. (Minister) spotkali się z premierem.
10. (Gość) są tu zawsze mile widziani.

VII. ĆWICZENIE DODATKOWE: Zamień zdania zgodnie z przykładem. Użyj tego samego czasu.

0. Znany matematyk otrzymał nagrodę.

Znani matematycy otrzymali nagrody.

1. Jaki jest twój kolega?

.....

2. Nasz syn urodził się w maju.

.....

3. Jego brat jest starszy ode mnie.

.....

4. Wasz dziadek miał gospodarstwo?

.....

5. Czy twój wujek kolekcjonował znaczki pocztowe?

.....

6. Jakiś chłopiec pomógł starszej pani.

.....

7. Który uczeń najlepiej napisał test?

.....

8. Ten ojciec bawi się ze swoimi dziećmi.

.....

9. Nasz profesor napisał interesującą książkę.

.....

10. Ten człowiek potrzebuje pomocy.

.....

LEKCJA 17

Jak Kij, Szczek, Horyw i ich siostra Łybedź założyli Kijów

I. Tonia dostała maila od koleżanki z Poznania. Przeczytaj go, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - F, 3. - P, 4. - F, 5. - P

II. Posłuchaj, o czym rozmawiają Maksym, Staszek i Tonia, a następnie odpowiedz na pytania.

1. - A, 2. - B, 3. - B, 4. - C, 5. - A

III. Maksym i Staszek przynieśli różne stare pocztówki z Kijowa. Niestety, część pocztówek jest nieczytelna.
a. Spróbuj rozszyfrować, do kogo zostały wysłane pocztówki, a następnie uzupełnij tekst odpowiednią formą wołacza.
b. W miejsce kropek wpisz wyrazy z ramki.

1. Antku
pomnik, królem, ulicę
2. Olgo
freski, kopuły
3. Wnuczku
mnisi, księga, groby

4. Wiktorze
parlament, prezydent, Polsce
5. Staszku
biurowce, wieżowce, kafejki
6. Tarsie
metrem, tłoku, kotleta

IV. Dopasuj wyrazy do definicji.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
E	A	G	J	B	I	C	F	H	D

V. Rozpocznij list. Słowa wstaw w odpowiedniej formie wołacza.

1. Anno	8. dziecko	15. Anastazjo
2. Antku	9. tato	16. synowie
3. babciu	10. Olgo	17. Marianno i Łukasz
4. dziadku	11. Polacy	18. Mario
5. mam	12. Ukraińcy	19. Marysiu
6. Maksymie	13. goście	20. ojciec
7. córka	14. Ani	21. Węgrzy

9

I. Tonia dostała maila od koleżanki z Poznania. Przeczytaj go, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

Od: KlaudiaKKK@wp.pl

Do: ToniaSa000@gmail.com

Temat: Wycieczka do Kijowa

Droga Tونیu,

co u Ciebie słycać? Jak tam na Ukrainie? Czy tęsknisz za nami? Przepraszam, że tak dawno do Ciebie nie pisałam, chyba ostatnio w ubiegłym roku, na Święta.

U nas wszystko dobrze. W tym roku w czerwcu nasza klasa wybiera się na Ukrainę. Chcemy odwiedzić naszych kolegów, którzy byli u nas w tamtym roku na wymianie.

Niestety, we Lwowie będziemy tylko przejazdem, dwa dni. Mamy w planach zwiedzić Cmentarz Łyczakowski, Katedrę, Operę Lwowską i zobaczyć rynek na którym podobno sprzedają ukraińskie wyszywanki, różne drewniane wyroby i stare rzeczy. Potem chcemy zwiedzić Rudki, gdzie jest pochowany patron naszej szkoły, Aleksander Fredro. Następnie planujemy pojechać do Kijowa, bo szkoła, z którą nawiązaliśmy współpracę, znajduje się w stolicy. Tam będziemy przez tydzień. Mamy też w planach zwiedzanie parku w Humaniu – Zofiówki. Podobno jest bardzo piękny.

Pomimo tak napiętego planu, mam jednak nadzieję, że uda nam się spotkać chociaż na chwilę. Może też poznamy Twoich kolegów.

Toniu, mam prośbę. Nasza wychowawczyni, pani Ania, zorganizowała w klasie konkurs wiedzy o Ukrainie, a szczególnie o Kijowie, który odbędzie się za tydzień. Czy w związku z tym mogłabyś mi napisać coś o Kijowie i opowiedzieć jakąś najbardziej znaną legendę o nim?

Będę niezmiernie wdzięczna.

Pozdrawiam

Klaudia

ZAŁĄCZNIK

USUŃ

WYŚLIŻ

III. Maksym i Staszek przynieśli różne stare pocztówki z Kijowa. Niestety, część pocztówek jest nieczytelna.

- Spróbuj rozszyfrować do kogo były wysłane pocztówki, a następnie uzupełnij tekst odpowiednią formą wołacza.
- W miejsce kropek wstaw wyrazy w odpowiedniej formie. (1/4)

kopuły

król

biurowce

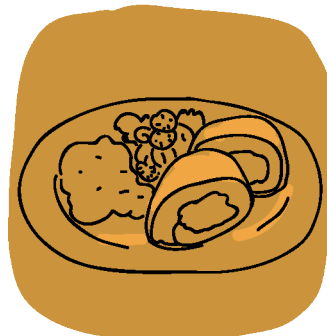
freski

parlament

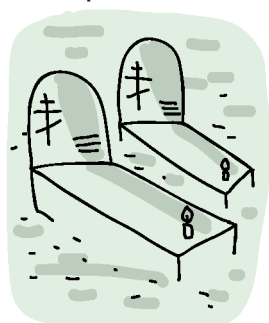
tłok

kotlet

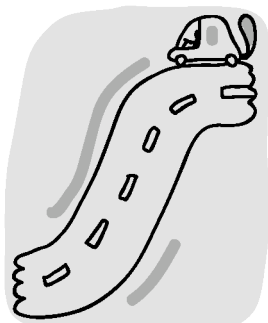
kafejki

groby

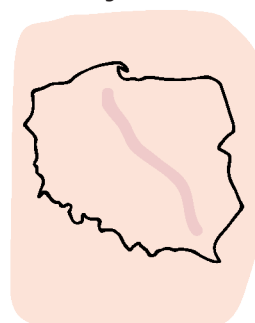
księga

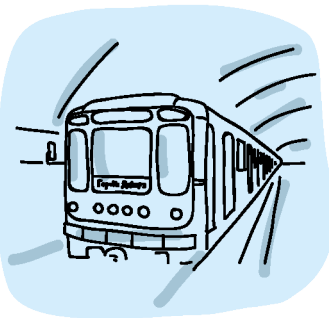
ulica

pomnik

Polska

metro

mnisi

malarz

prezydent

III. Maksym i Staszek przynieśli różne stare pocztówki z Kijowa. Niestety, część pocztówek jest nieczytelna.

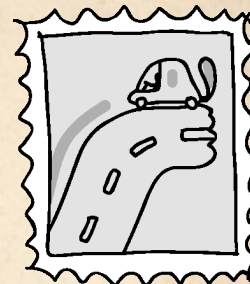
- Spróbuj rozszyfrować do kogo były wysłane pocztówki, a następnie uzupełnij tekst odpowiednią formą wołacza.
- W miejsce kropek wstaw wyrazy w odpowiedniej formie.(1/4)

A	e	t	n	k
---	---	---	---	---

Kijów, 16.03.2016

Cześć, **Antku!**

Co słychać? Właśnie jestem w Kijowie. Niestety, ciągle pada i pada, na szczęście dziś już trochę mniej. Poszliśmy dziś na spacer zobaczyć Złota Bramę. Jest to dawna brama wjazdowa do starego Kijowa. Obok Bramy stoi Jarosława Mądrego, był to jeden z największych książąt Rusi Kijowskiej. To ten, który wojował z Polski, Bolesławem Chrobrym. Potem poszliśmy na Jarosławowy Wał. Kiedyś tu były wały, czyli nasypy obronne starego grodu Jarosława, teraz jest tu wiele ambasad, między innymi Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej. Pozdrawiam
Iwan

a	O	g	I
---	---	---	---

Kijów, 1.02.2015

Kochana!

Właśnie jestem w Kijowie. Zwiedzam naszą stolicę. Dziś byłem w Soborze Mądrości Bożej, czyli w Soborze Sofijskim, który został zbudowany jeszcze w X wieku. To bardzo piękne miejsce. Znajdują się tu i mozaiki jeszcze z XI wieku. Obok Soboru stoi pomnik Bogdana Chmielnickiego.

Mamy dziś w planach zwiedzać Monaster świętego Michała. Ma on przepiękne złote

Całuję mocno i TĘSKNIĘ!

Ostap

III. Maksym i Staszek przynieśli różne stare pocztówki z Kijowa. Niestety, część pocztówek jest nieczytelna.

- Spróbuj rozszyfrować do kogo były wysłane pocztówki, a następnie uzupełnij tekst odpowiednią formą wołacza.
- W miejsce kropek wstaw wyrazy w odpowiedniej formie. (3/4)

W	e	cz	u	n	k
---	---	----	---	---	---

Kijów, 5.05.2010

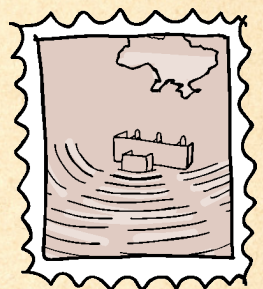
Drogi,
 serdecznie pozdrowienia z Kijowa przesyła babcia.
 Jestem teraz w Ławrze Peczerskiej. To taki ogromny
 klasztor. Zaczął powstawać w XI wieku, kiedy
 to w pieczarach nad Dnieprem zaczęli mieszkać
 Potem bardzo szybko zaczął się rozwijać.
 To tu żył i tworzył Nestor, pierwszy dziejopisarz Rusi.
 To ten, który napisał „Powieść minionych lat”. To
 taka jak polska Kronika Galla Anonima,
 czyli księga opisująca historię Polski. W klasztorze
 znajdują się mnichów, książąt, hetmanów
 ukraińskich, wojewodów kijowskich.
 To piękne miejsce. Warto, żebyś kiedyś je zobaczył.
 Moc uścisków
 Babcia

W	t	i	k	o	r
---	---	---	---	---	---

Kijów, 2.02.2016

.....,
 dziś zwiedzaliśmy ukraiński, który
 nazywa się Werchowna Rada. To tak jak w Polsce
 Sejm i Senat, tylko że Ukraińcy mają parlament
 jednoizbowy, a my dwuizbowy. Dowiedziałem się, że
 niedawno najważniejszy na Ukrainie był
 i jego decyzje były ostateczne. Teraz najważniejszy
 jest premier, a prezydent tylko reprezentuje państwo
 w sprawach międzynarodowych. To tak jak u nas,
 w
 To była bardzo ciekawa wycieczka.
 Pozdrawiam
 Olga

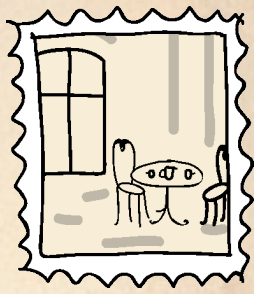

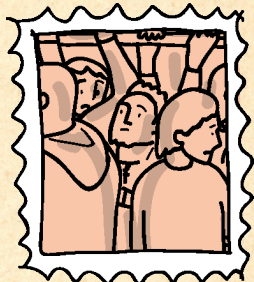
III. Maksym i Staszek przynieśli różne stare pocztówki z Kijowa. Niestety, część pocztówek jest nieczytelna.

- Spróbuj rozszyfrować do kogo były wysłane pocztówki, a następnie uzupełnij tekst odpowiednią formą wołacza.
- W miejsce kropek wstaw wyrazy w odpowiedniej formie. (4/4)

e	sz	a	t	S	k
---	----	---	---	---	---

Kijów, 2.08.2010 , już dojechaliśmy do Kijowa. To wielkie miasto. Położone nad Dnieprem. Są tu nowoczesne, piękne Miasto bardzo szybko się rozwija, jeszcze piętnaście lat temu nie było takie. Na szczęście są miejsca, które się nie zmieniły, takie jak ulica Zjazd św. Andrzeja. Stoją tu, jak zawsze, i artyści, i inni sprzedający swoje prace. Są tu przepiękne małe, no i można spotkać czasami naprawdę bardzo dziwnych, interesujących ludzi. To niesamowita ulica, która zachowała swój dawny koloryt. Buziaki Mama	
---	---

a	a	T	r	s
---	---	---	---	---

Kijów, 10.02.1974 , jestem pierwszy raz w stolicy. Mieszka tu wielu ludzi. Jechałam dziś To niesamowite, kolejka metra raz jedzie pod ziemią, innym razem wyjeżdża na powierzchnię. Nie widziałem jeszcze nigdy takiego w komunikacji. Ludzie są tu życzliwi. Wczoraj spacerowałam nad Dnieprem, a potem poszłam na obiad, oczywiście musiałam spróbować prawdziwego kijowskiego. Musimy tu kiedyś przyjechać oboje. Ołena	
---	---

LEKCJA 18

Babski wyjazd w góry

I. Marysia i Olga rozmawiają na Skypie. Szukają na www.booking.com dobrego miejsca na nocleg. Posłuchaj dialogu i uzupełnij rysunek.

NAJLEPSZE OFERTY 24/7

MIEJSCE, NAZWA OBIEKTU LUB ADRES:

ZAKOPANE

DATA ZAMELDOWANIA:

01.01.

DATA WYMELDOWANIA:

07.01.

CEL WYJAZDU: ☐ PRACA ☒ WYPOCZYNEK

POKOJE: DOROŚLI: DZIECI:

DODATKOWE ATRAKCJE:

→ ZWIEDZANIE

→ BARY I RESTAURACJE

SZUKAJ

III. Marysia znalazła dwie interesujące oferty. Uzupełnij je wyrazami z ramki.

„POD RYSAMI”

- A. Położenie
- B. Wyposażenie
- C. Kuchnia
- D. Okolica
- E. Parking
- F. Zwierzęta
- G. Cena

„U GÓRALA”

- A. Położenie
- B. Wyposażenie
- C. Okolica
- D. Jedzenie
- E. Zwierzęta
- F. Parking
- G. Cena

IV. Przeczytaj jeszcze raz oferty i zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - F, 4. - P, 5. - P

VII. Oto regulamin Tatrzańskiego Parku Narodowego. Uzupełnij zdania odpowiednią formą trybu rozkazującego.

1. Chodź	6. zabierz
2. sprawdź	7. podchodź
3. krzycz	8. karm
4. bądź	9. pamiętaj
5. wezwij	

VIII. Uzupełnij tekst odpowiednią formą trybu rozkazującego.

1. śmieję się	6. miej
2. uważaj	7. weź
3. śpiewaj	8. chodź
4. krzycz	9. napiszmy
5. zabierz	10. zostawmy

IX. Olga z Marysią poszły do Doliny Kościeliskiej. Teraz siedzą w schronisku i piszą do rodziców SMS-y. Pomóż im napisać wiadomość. Zapewnij w niej, że nic ci się nie stało i napisz, co dziś robiłeś/robiłaś.

Uwaga, uczniowie mogą napisać i wysłać jako pracę domową prawdziwą wiadomość sms do nauczyciela.

LEKCJA 19

Hej góry, nasze góry!

W lekcji zaprezentowano wybrane słowa z gwary góralskiej, ma to służyć przybliżeniu uczniom kultury polskich górali i pokazać, że w języku polskim występują gwary.

Uczniom można zaproponować posłuchanie:

1. „Pana Tadeusza” w języku kaszubskim.

<https://www.youtube.com/watch?v=-DmUBXc5NrY>

W wyższych klasach można podyskutować, dlaczego język kaszubski otrzymał status języka, nie gwary.

2. Liczebników w gwarze śląskiej.

<https://www.youtube.com/watch?v=UWH3W54LdVM>

3. Obejrzenie tańca góralskiego.

<https://www.youtube.com/watch?v=NTRngq0sZ4c>

I. Przeczytaj dialog, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - P, 3. - F, 4. - P, 5. - F

II. Maciek pokazał dziewczynom Zakopane i opowiedział dużo o folklorze górali. Posłuchaj tekstu i wpisz w puste miejsca odpowiednie słowa.

Góry są bardzo **piękne**, ale, niestety, trudno na tych terenach sadzić warzywa i owoce, dlatego **górale** od wieków zajmowali się wypasem owiec. Zawsze na wiosnę juhasi, to jest **pasterze**, wyprowadzali owce bogatszych gospodarzy, czyli baców, na hale, to znaczy górskie łąki, a jesienią wracali z nimi z gór. Z mleka owiec wyrabiano różne sery, takie jak **bundz** i oscypek, a z wełny i skóry zwierząt szyto ubrania. Kiedy juhasi wracali z gór, liczono **ilość** mleka danego przez owce każdego z gospodarzy. Na tej podstawie ustalano ilość **oscypków**, które należały się właścicielom stad i pasących je latem górali. Oscypki były więc używane do rozliczeń pomiędzy bacą a juhasami. W górach mieszkali nie tylko pasterze. Każdy góral miał jakiś **zawód**, albo był stolarzem, albo kowalem, ktoś inny umiał budować domy. Ponieważ w górach panują trochę inne warunki **pogodowe** niż na nizinach, górale budowali swoje domy w specjalny sposób. Dziś ten styl budowania nosi nazwę stylu **zakopiańskiego**. Domy były drewniane i pięknie umeblowane. Okna domów były kolorowe, bo góralki ozdabiały je różnymi **wzorami**. Do dziś zachowała się wśród górali tradycja malowania na szkle. Górale mają też swoje tańce i przepiękne **stroje**. No i mówią gwara, czyli językiem **charakterystycznym** dla danego regionu.

IV. Połącz wyraz z jego znaczeniem.

0.	1.	2.	3.	4.	5.
C.					

V. Postaw odpowiednie pytania do wyróżnionych wyrazów.

1. Bez czyjego
2. Którego
3. Jaką
4. czyjej
5. Który
6. Jacy
7. Którą
8. Jakich
9. Czyi
10. Jakim

VI. Wybierz poprawną formę.

1. czyją
2. jakich
3. której
4. czyjej
5. jakie
6. które
7. które
8. czyjej
9. której
10. którego

VII. Napisz wypracowanie „Ukraińscy Huculi”.

Informacja dla nauczyciela. Uczniowie mogą wykorzystać do napisania wypracowania poniższe wyrażenia i zwroty.

W ukraińskich Karpatach mieszkają
 Mają oni tradycje
 takie jak: (opisz
 przynajmniej jedną). Ich język
 różni się trochę od ukraińskiego,
 np. mówią zamiast
 (podaj cztery przykłady). Mają też
 charakterystyczne potrawy, np. bardzo
 lubią
 Na tradycyjny ubiór składa się

 są bardzo podobni do górali, bo

LEKCJA 20

Nie taki Facebook straszny, jak go malują

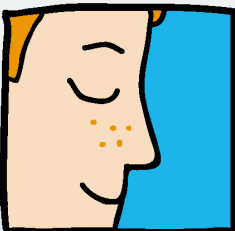

I. Przeczytaj dialog, a następnie zaznacz prawidłową odpowiedź.

1. - c, 2. - a, 3. - c, 4. - a, 5. - b

II. Ostap zakłada konto na Facebooku.
Uzupełnij dane wyrazami z ramki.

DODAJ ZDJĘCIE W TLE
OSTAP
AKTUALIZUJ

OŚ CZASU | **INFORMACJE** | **ZNAJOMI** | **ZDJĘCIA** | **WIĘCEJ**

INFORMACJE

SZKOŁA ŚREDNIA
AKTUALNE MIEJSCE ZAMIESZKANIA
MIASTO RODZINNE
TELEFON KOMÓRKOWY
POCZTA ELEKTRONICZNA
DATA URODZENIA
PŁEĆ
JĘZYK
POGLĄDY POLITYCZNE
STATUS ZWIĄZKU
ULUBIONE CYTATY

Liceum nr 2 im. Łesi Ukrainki

Lwów

Truskawiec

+38607202349

Ostapek@gmail.ru

16.02.1999

mężczyzna

ukraiński

brak

z Olgą Marczenko

Nie znam roli, którą gram, wiem tylko, że jest moja. (Wisława Szymborska)

ZAPISZ ZMIANY **ANULUJ**

III. Olga z Ostapem dyskutują na temat bezpieczeństwa na Facebooku. Posłuchaj dialogu i zaznacz, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - P, 4. - F, 5. - P

V. Uzupełnij zdania odpowiednią formą.

1. nowej książce
2. Legii
3. życie
4. ślubie
5. agresywnym psem

6. Kopciuszka
7. wichurą
8. dziecko
9. Adamowi
10. piórnika i kredek

VI. Wybierz poprawną formę.

1. przed burzą
2. zdrowie
3. na prezydenta
4. w niego
5. przed burzą

6. nowej pracy
7. filmie
8. wierność
9. studia
10. sąsiadów

Lwów, Nie znam roli, którą gram, wiem tylko, że jest moja.
(Wisława Szymborska), Liceum nr 2 im. Łesi Ukrainki, z Olgą
Marczenko, ukraiński, 16.02.1999, 17 lat, Ostapek@gmail.ru,
mężczyzna, +38607202349, Truskawiec, brak

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE, TOM 3 - 69

IV. Wypisz w tabeli 5 zalet i 5 wad Facebooka i innych portali społecznościowych, poprzyj je przykładami z własnego doświadczenia lub doświadczenia innych.

ZALETY	WADY

V. Uzupełnij zdania odpowiednią formą.

0. Olga przyglądała się *nowej torebce*.

1. Często dyskutowali o (nowa książka)
2. Piotrek kibicował (Legia)
3. Ryzykował (życie), żeby jej pomóc.
4. Marianna i Łukasz powiadomili rodzinę Marczenków o (ślub)
5. Chłopcy uciekali przed (agresywny pies)
6. Ania przebrała się za (Kopciuszek)
7. W radiu ostrzegano przed (wichura)
8. Rodzice wyposażyli (dziecko) do szkoły.
9. Przerwała (Adam) prezentację.
10. Maksym szukał (piórnik) i (kredka- l. mn.)

VI. Wybierz poprawną formę.

0. Czasem chce się *jej*/ z nią poradzić.

1. Dziewczyny schowały się przed burzą / od burzy.
2. Troszczył się za zdrowiem/ o zdrowie.
3. Głosował na prezydenta/ za prezydentem.
4. Wątpiła w niego/ nim.
5. Ostrzegała przed burzą/ od burzy.
6. Powiadomił mamę o nowej pracy/ nową pracę.
7. Dyskutował o film/ filmie.
8. Przysięgał wiernością/ wierność.
9. Lekceważył studia / studiami.
10. Złodziej okradł sąsiadów/ w sąsiadów.

LEKCJA 21

Uciążliwa sąsiadka

I. Przeczytaj komiks i zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - F, 3. - F., 4. - F., 5. - P.

II. Maksym informuje Olgę, że mama zostawiła na lodówce listę zakazów i nakazów. Wpisz zdania do odpowiedniej tabeli i powiedz, czym się różnią.

Różnica między zakazem i nakazem wiąże się ze zmianą aspektu czasownika oraz jego rekcji, co pokazuje tabela umieszczona pod ćwiczeniem. Należy pamiętać, że zmiana aspektu nie jest konieczna, jeżeli odwołujemy się do czynności dziejącej się więcej niż raz, np.

Pij herbatę codziennie wieczorem.

Nie pij herbaty codziennie wieczorem.

Zakazy: 3, 6, 7, 10.

Nakazy: 1, 2, 4, 5, 8, 9.

III. Wybierz poprawną formę.

1. zęby
2. komputer
3. światła
4. okna
5. ciemny chleb

6. telefony
7. zdjęcia
8. cebulę
9. pracę domową
10. siostry

VI. Wybierz odpowiedni czasownik.

1. Nie zmywaj
2. Nie opowiadajcie
3. Wyślij
4. Nie wyłączaj
5. Uczesz

6. Nie nagrywaj
7. Obierz
8. Nie żuj
9. Zrób
10. Przypomnij

V. Zrób transformacje zdań.

1. Nie wkładajcie kwiatów do czerwonego wazonu.
2. Nie róbmy wieczorem zapiekane.
3. Nie przynoscie sałatki i soków owocowych.
4. Nie przynosz gier planszowych
5. Nie smaźcie naleśników.
6. Nie zapraszajcie wielu gości.
7. Nie sól ziemniaków.
8. Nie bierz na wyjazd ładowarki do telefonu.

VII. Po wizycie sąsiadki Olga skończyła imprezę. Jest jednak przerażona perspektywą bardzo nieprzyjemnej rozmowy z rodzicami. Kasia radzi jej, żeby napisała przeprosiny dla sąsiadki i spróbowała załagodzić konflikt. Przeczytaj je i oznacz wyrazami z ramki odpowiednie części przeprosin.

Kolejność elementów przeprosin: 4, 1, 2, 5, 3

X. Napisz rady. Pamiętaj, że czasami musisz użyć czasu przeszłego!

1. Powinniście byli sprawdzić adres.
2. Nie powinnaś oglądać w nocy filmu.
3. Powinnaś / Powinienesz posprzątać.
4. Powinienesz poprosić tatę o pomoc.
5. Kacper powinien iść spać.
6. Tosia powinna była zapisać datę spotkania w kalendarzu.
7. Powinny były założyć ciepłe swetry.
8. Powinienesz był wziąć parasolkę.

XI. Przeczytaj wiersz Aleksandra Fredry pt. „Paweł i Gaweł” i odpowiedz na pytania.

Więcej informacji o życiu i twórczości hr. Aleksandra Fredry można odnaleźć na stronach:

- <http://culture.pl/pl/tworca/aleksander-fredro>
- <https://biografia24.pl/aleksander-fredro/>
- <http://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/1153591,Aleksander-Fredro-mistrz-dowcipu>

XIII. Jak myślisz, kto jest tytułową uciążliwą sąsiadką?

Ćwiczenie nawiązuje do tytułu lekcji.

II. Maksym informuje Olgę, że mama zostawiła na lodówce listę zakazów i nakazów. Wpisz zdania do odpowiedniej tabeli i powiedz, czym się różnią.

0. **Wyrzućcie śmieci.** 1. Pościelcie łóżka. 2. Zróbcie zakupy (lista i pieniądze są w szufladzie przy kuchence). 3. Nie podlewajcie kwiatków! 4. Odkurzcie mieszkanie. 5. Olgo, sprawdź pracę domową Maksa. 6. Nie oglądajcie cały czas telewizji. 7. Nie siedźcie za długo przed komputerem. 8. Zróbcie obiad (przepis zostawiłam przy ekspresie do kawy) 9. Zamknijcie dobrze drzwi wejściowe. 10. Nie zamykajcie okien w kuchni, zostawcie uchylone.

ZAKAZY

NAKAZY

1. *Wyrzućcie śmieci.*

III. Wybierz poprawną formę.

0. Nie jedz tą sałatkę / **tej sałatki**.

1. Umyj dokładnie zębów / zęby.
2. Wyłącz komputera / komputer.
3. Nie zapalaj światło / światła.
4. Jest tu bardzo duszno, otwórz okna / okien.
5. Kup ciemny chleb / ciemnego chleba.
6. Zostawmy telefonów / telefony w domu.
7. Nie róbcie mi zdjęcie / zdjęcia.
8. Pokrój cebuli / cebulę.
9. Dokończ robić pracy domowej / pracę domową.
10. Nie zaczepiaj siostrę / siostry.

VI. Wybierz odpowiedni czasownik.

0. **Podlej** / nie podlewaj kwiatki.

1. Pozmywaj/ nie zmywaj naczyń.
2. Opowiedzcie / nie opowiadajcie bajek.
3. Wyślij / nie wysyłaj e-mail do mamy.
4. Wyłącz / nie wyłączaj budzika.
5. Uczesz / nie czesz włosy.
6. Nagraj / nie nagrywaj tego filmu.
7. Obierz / nie obieraj ziemniaki.
8. Żuj / nie żuj gumy.
9. Zrób / nie rób herbatę.
10. Przypomnij / nie przypominaj mi to.

V. Zrób transformacje zdań.

0. Zjedz cały biały ser.

Nie jedz całego białego sera.

1. Włóżcie kwiaty do czerwonego wazonu.

.....

2. Zrobmy wieczorem zapiekanki.

.....

3. Przynieście sałatkę i soki owocowe.

.....

4. Przynieś gry planszowe.

.....

5. Usmażcie naleśniki.

.....

6. Zaproś wielu gości.

.....

7. Posól ziemniaki.

.....

8. Weź na wyjazd ładowarkę do telefonu.

.....

VII. Po wizycie sąsiadki Olga skończyła imprezę. Jest jednak przerażona perspektywą bardzo nieprzyjemnej rozmowy z rodzicami. Kasia radzi jej, żeby napisała przeprosiny dla sąsiadki i spróbowała załagodzić konflikt. Przeczytaj je i oznacz wyrazami z ramki odpowiednie części przeprosin.

0. **Miejscowość i data.** 1. Ubolewanie z powodu zajścia, za które chcesz przeprosić. 2. Przeprosiny. 3. Zwrot grzecznościowy i podpis. 4. Zwrot grzecznościowy do adresata. 5. Symboliczny gest zgody.

0. → Lwów, 24.06.2016 roku

Szanowna Pani, ←

↓
Chciałabym przeprosić za wczorajszy kłóś, przez który nie mogła Pani zasnąć. Nie zdawałam sobie sprawy z tego, jak jesteśmy głośno i jest mi bardzo przykro, że Panią zdezenerwowałam.

↓
Mam nadzieję, że Pani mi wybaczy to, co się stało. Obiecuję, że taka sytuacja więcej się nie powtórzy.

→ Z poważaniem
Olga Marczenko

IX. Napisz rady. Pamiętaj, że czasami musisz użyć czasu przeszłego!

0. Bardzo boli mnie ząb. (iść, dentysta)

Powinieneś iść do dentysty.

1. Na wakacjach mieliśmy problemy ze znalezieniem hotelu. (sprawdzić adres)

.....

2. Jestem dzisiaj bardzo niewyspana. (oglądać, noc, film)

.....

3. Mam w pokoju straszny bałagan. (posprzątać)

.....

4. Nie rozumiem zadania z matematyki. (poprosić, o, pomoc, tata).

.....

5. Kacper jest bardzo zmęczony. (iść spać)

.....

6. Tosia zapomniała o spotkaniu z koleżanką. (zapisać, w, kalendarz)

.....

7. Ewie i Kasi jest bardzo zimno. (założyć, ciepłe swetry)

.....

8. Jesteś cały mokry od deszczu! (wziąć, parasolka)

.....

XI. Przeczytaj wiersz Aleksandra Fredry
pt. „Paweł i Gaweł” i odpowiedz na pytania.

Hrabia Aleksander Fredro (20.06.1793 – 15.07.1876) – polski dramaturg, poeta i pamiętnikarz, który tworzył w epoce romantyzmu. Pisał komedie, które do tej pory wystawiane są w teatrach, np. „Zemsta”, „Śluby panieńskie, czyli magnetyzm serca” czy „Pan Jowialski”. Oprócz tego zasłynął wierszami dla dzieci, m.in. „Paweł i Gaweł” czy „Małpa w kąpielu”. Zmarł we Lwowie. W 1879 roku Lwowskie Koło Literacko-Artystyczne ufundowało pomnik hrabiego, który od 1959 roku stoi we Wrocławiu.

Paweł i Gaweł w jednym stali domu,
Paweł na górze, a Gaweł na dole,
Paweł spokojny, nie wadził nikomu,
Gaweł najdziwsze wymyślał swawole.
Ciągłe polował po swoim pokoju:
To pies, to zając — między stoły, stołki
Gonił, uciekał, wywracał koziołki,
Strzelał i trąbił i krzyczał do znoju.
Znosił to Paweł, nareszcie nie może;
Schodzi do Gawła i prosi w pokorze:
Zmiłuj się Waćpan, poluj ciszej nieco,
Bo mi na górze szyby z okien lecą.
A na to Gaweł: Wolność Tomku
W swoim domku.
Cóż było mówić? Paweł ani pisnął,
Wrócił do siebie i czapkę nacisnął.

Nazajutrz Gaweł jeszcze smacznie chrapie,
A tu z powały coś mu na nos kapie,
Zerwał się z łóżka i pędzi na górę:
Stuk! puk! Zamknięte. Spogląda przez
dziurę,
I widzi — cóż tam? cały pokój w wodzie,
A Paweł z wędką siedzi na komodzie.
— Co Waćpan robisz?
— Ryby sobie łowię.
— Ależ Mospanie, mnie kapie po głowie.
A Paweł na to: Wolność Tomku
W swoim domku.

Z tej to powiastki morał w tym sposobie:
Jak ty komu, tak on tobie.

1. Co znaczy wyrażenie „wadzić komuś”?
2. Na czym polegał konflikt sąsiadów?
3. Czy na miejscu Pawła postąpił/ła byś tak samo?
4. Jak sąsiedzi powinni rozwiązać spór?
5. Co powinniśmy robić, żeby nie mieć problemów z sąsiadami?

LEKCJA 22

W świecie techniki

Niniejsza lekcja poświęcona jest nie tylko powtórzeniu reguł tworzenia trybu rozkazującego i zagadnieniom leksykalnym związanym z obsługą urządzeń elektronicznych i światem nowych technologii, ale także na sposób komunikowania się ludzi i zmianie relacji międzyludzkich w dzisiejszym świecie. Obecnie gadżety, takie jak telefon komórkowy czy tablet, bardzo często wiążą się nie tylko z nieprzerwanym dostępem do informacji, ale także są powodem konfliktów i narastających frustracji, zwłaszcza między dziećmi i młodzieżą. Ważne jest zatem zwrócenie uwagi na to, że gadżet elektroniczny nie jest wyznacznikiem statusu społecznego ani nie świadczy o tym, czy ktoś jest lepszy czy gorszy.

Warto też nie bagatelizować fenomenu używania emotikon. Wyraz „emocji” (jap. 絵文字 przybliżona wymowa japońska: emodzi) nie bez znaczenia został uznany przez Oxford Dictionaries za słowo roku 2015: <http://www.komputerswiat.pl/nowosci/wydarzenia/2015/47/wedlug-oxford-dictionaries-slowo-w-roku-2015-to-piktogram-emoji.aspx>.

II. Połącz wyrazy z ich definicjami.

1. - I, 2. - E, 3. - H, 4. - J, 5. - L, 6. - D, 7. - K, 8. - C, 9. - G, 10. - A, 11. - F.

III. Posłuchaj dialogu, a następnie zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - F, 3. - P, 4. - P, 5. - P.

IV. Maksym uczy mamę obsługi telefonu. Zaczyna od objaśniania znaczenia ikon. Połącz obrazki z funkcjami, które symbolizują, a następnie opisz każdą z nich.

Uczniowie powinni objaśnić znaczenie każdej z funkcji, np. „tryb samolotowy” – nie mogą rozmawiać, przeglądać internetu lub robić zdjęć, ale mogą robić zdjęcia, czy słuchać muzyki.

wiadomość

tryb samolotowy

aparat

pogoda

wi-fi

ustawienia

sieć komórkowa

kalendarz

muzyka

telefon

zegar

kontakty

dźwięki

poczta

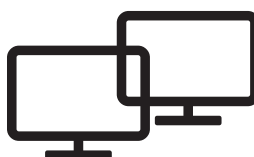
sklep

bateria

mapa

internet

V. Uzupełnij dialog odpowiednimi wyrazami z ramki.

Kolejność wyrazów do uzupełnienia:

Czytaj, włóż, włącz, wejdź, podaj, wybierz, sprawdźmy.

VI. Podzielcie się w pary i wylosujcie dwie kartki. Zapytaj koleżankę / kolegę, jak wykonać zadanie, które zapisane jest na kartce.

Nauczyciel musi przygotować karteczki przed lekcją. Przy losowaniu trzeba pamiętać o tym, żeby każda osoba w parze miała inne pytanie.

Zadaniem ucznia jest ułożenie krótkiej instrukcji informującej, jak wykonać konkretną czynność.

VII. Maksym i Olga wysyłają mamie SMS-y używając emotikonów. Emotikon przedstawia symboliczną minę i wzbogaca komunikat o informację o naszych emocjach. Jakie emocje wyrażają poniższe emotikony? Podpisz obrazki odpowiednim wyrazem z ramki.

Nauczyciel może przygotować prezentację o użyciu emotikon posilając się artykułem w poniższym linku: <http://www.polityka.pl/galerie/1677752,5,21-emotikonow-ktorych-uzywamy-niezgodnie-z-ich-znaczeniem.read>

VII. Maksym i Olga wysyłają mamie SMS-y używając emotikonów. Emotikon przedstawia symboliczną minę i wzbogaca komunikat o informację o naszych emocjach. Jakie emocje wyrażają poniższe emotikony? Podpisz obrazki odpowiednim wyrazem z ramki.

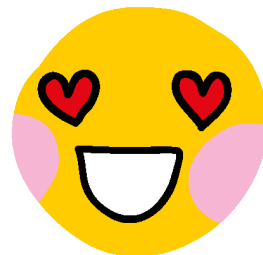
zadowolony/a

przerażony/a

smutny/a

zakochany/a

zdziwiony/a

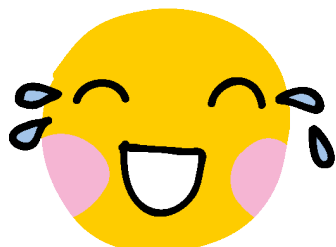
zachwycony/a

niezadowolony/a

zły/a

rozbawiony/a

rozczarowany/a

VIII. Zastąp emotikony w wiadomościach ich słownym odpowiednikiem.

Uczeń ma za zadanie użyć wyrazów z ćwiczenia VII, gdzie już przyporządkował znaczenie do odpowiedniej emotikony.

Tutaj jest wspaniale!
Jestem 🌟🌟.

zachwycony/a

Ostap, dziękuję za
bukiet kwiatów! 💖💖.

zakochany/a

Staszek, zapomniałem, że jutro
jest klasówka z matmy! 😱.

przerażony/a

Ha, ha, ha! Olga wyszła do
szkoły w kapciach! 🤪🤪.

rozbawiony/a

Mamo, dostałem dzisiaj
najlepszą ocenę w klasie! 😊.

zadowolony/a

Cały dzień pada.
Jestem 😞 i 😞.

niezadowolony/a
i rozczarowany/a

IX. Porozmawiaj z koleżankami i kolegami w klasie o tym co przedstawiają poniższe obrazki. Jaką przekazują informację?

Zadaniem uczniów jest zastanowienie się nad zaletami i wadami użytkowania telefonów komórkowych. Ćwiczenie przygotowuje uczniów do wykonania ćwiczenia XI. Wcześniej warto porozmawiać o tym, w jaki sposób korzystamy z telefonów komórkowych lub tabletów, jak dużo SMS-ów uczniowie wysyłają dziennie, kiedy telefon może nam przeszkadzać, kiedy np. pisanie SMS-ów albo granie na telefonie może być niebezpieczne.

X. Posłuchaj piosenki pt. „Telefony” zespołu Republika. Jak rozumiesz tekst piosenki? Porozmawiaj o tym z koleżankami i kolegami w klasie.

Tekst / muzyka: Grzegorz Ciechowski

Rok: 1982

Link do tekstu: <http://www.tekstowo.pl/piosenka,republika,telefony.html>

Link do teledysku: <https://www.youtube.com/watch?v=qEXyPSBYbMA>

II. Połącz wyrazy z ich definicjami.

0.	Procesor	A.	Zachowana informacja. Podczas zapisywania otrzymuje nazwę.
1.	Ustawienia	B.	Serce komputera, w którym odbywa się przetwarzanie informacji.
2.	Konfigurować	C.	Element urządzenia w postaci ekranu do wyświetlania liter, liczb, itp.
3.	Przenieść	D.	Inaczej RAM - pamięć pozwalająca na odczytywanie i zapisywanie informacji, które giną po wyłączeniu urządzenia.
4.	Zapisać	E.	Ustawiać parametry potrzebne do pracy programu komputerowego.
5.	Folder	F.	Niewielki obrazek, znaczek.
6.	Pamięć operacyjna	G.	Zdolność do przedstawiania szczegółów na ekranie.
7.	Dysk twardy	H.	Zabrać coś i umieścić gdzie indziej.
8.	Wyświetlacz	I.	Funkcja, dzięki której można zaprogramować urządzenie w wybrany sposób.
9.	Rozdzielczość	J.	Utrwalić coś na płycie, na dysku, itp.
10.	Plik	K.	Nośnik danych, na którym możemy przez dłuższy czas przechowywać programy i ich pliki.
11.	Ikona	L.	Teczka w komputerze, w której trzyma się pliki.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
B.											

IV. Maksym uczy mamę obsługi telefonu. Zaczyna od objaśniania znaczenia ikon. Połącz obrazki z funkcjami, które symbolizują, a następnie opisz każdą z funkcji.

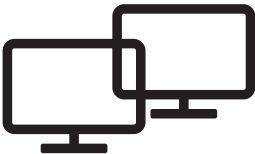
pocztka

ustawienia

sklep

kontakty

zegar

tryb samolotowy

bateria

mapa

aparar

wiadomořć

telefon

dźwięki

kalendarz

muzyka

wi-fi

internet

sieć komórkowa

pogoda

9

V. Uzupełnij dialog odpowiednimi wyrazami z ramki.

włącz, czytaj, wejdź, wybierz, **przeczytaj**, sprawdźmy, podaj, włoż

Mama: Maksiu, pokaż mi, proszę, jak korzystać z tego telefonu.

Maksym: W porządku, ale może najpierw **przeczytaj** instrukcję obsługi...

Mama: Mam ją tutaj, ale nie wszystko rozumiem. na głos i patrz, czy dobrze wszystko robię.

Maksym: Najpierw kartę SIM z poprzedniego telefonu.

Mama: Dobrze, ale gdzie?!

Maksym: Tutaj jest taka mała dziurka. Przyciśnij tutaj. Kartę trzeba włożyć do tej szufladki i wsunąć ją z powrotem.

Mama: Gotowe. „Wpisz PIN.” Wpisany. „Wpisz kod zabezpieczeń”. Kod zabezpieczeń?!

Maksym: Czyli kod blokady telefonu. Mamo, przecież to jest w każdym telefonie, w twoim starym też...

Maksym: Teraz telefon i sprawdź poziom naładowania baterii.

Mama: Już. Jest 96% baterii, doskonale!

Maksym: Super, to teraz włącz internet. w „ustawienia”, a potem włącz opcję „Wi-Fi”.

Mama: Pokazuje się informacja „..... hasło”.

Maksym: Hmm o, mam je. Nazwa sieci: SIT34678903, hasło: BHK89JSK5E. Działa?

Mama: Tak!

Mama: Zrobione! Co dalej?

Maksym: Powinna wyświetlić się informacja, co robić, krok po kroku. To bardzo prosty w obsłudze telefon.

Mama: To się dopiero okaże... „Dostępne aktualizacje systemu”...

Maksym: Tak, „OK”. Teraz czekamy, potem telefon się wyłączy i włączy ponownie. Wybierz „Ustawienia”. Musimy ustawić czas i datę, wybrać język i melodię dzwonka., czy nic nie zniknęło z książki telefonicznej. Potem pokażę ci, jak się wysyła SMS-y.

VI. Podzielcie się w pary i wylosujcie dwie kartki. Zapytaj koleżankę / kolegę, jak wykonać zadanie, które znajduje się na kartce.

JAK WYSŁAĆ
SMS-A?

JAK WYSŁAĆ
E-MAIL?

JAK DODAĆ NUMER
DO KSIĄŻKI
TELEFONICZNEJ?

JAK ZROBIĆ
ZDJĘCIE
TELEFONEM?

JAK ZMIENIĆ
DZWONEK
W TELEFONIE?

JAK ZMIENIĆ JĘZYK
W TELEFONIE?

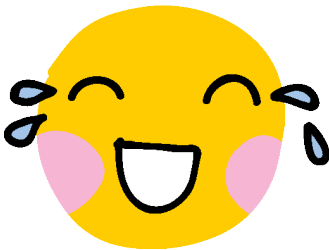
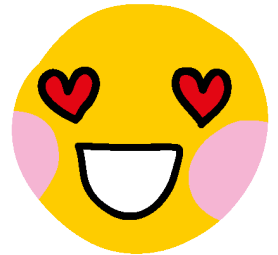

VII. Maksym i Olga wysyłają mamie SMS-y używając emotikonów. Emotikon przedstawia symboliczną minę i wzbogaca komunikat o informację o naszych emocjach. Jakie emocje wyrażają poniższe emotikony? Podpisz obrazki odpowiednim wyrazem z ramki.

Zadowolony/a, smutny/a, przerażony/a, zakochany/a, zdziwiony/a, rozbawiony/a, zły/a, niezadowolony/a, zachwycony/a, rozczarowany/a

zadowolony/a

LEKCJA 23

Przyjaciele z Polski

Tekst kultury: ks. Jan Twardowski Do moich uczniów

<http://literatura.wywrota.pl/wiersz-klasyka/12381-ksiadz-jan-twardowski-do-moich-uczniow.html>

I. Posłuchaj uważnie rozmowy telefonicznej i uzupełnij brakujące wyrazy.

1. zaprosić,	6. sąsiada,
2. ciotecznym,	7. wyżywienie,
3. przystąpić,	8. przejazd,
4. lokalna,	9. ankiety,
5. regionu,	10. kontakcie

III. Uzupełnij poniższe listy podanymi elementami:

Warszawa, 14 listopada 2016 r.

Szanowny Panie!

Zwracam się do Pana z propozycją udziału w projekcie „Polsko – ukraińska wymiana dzieci i młodzieży”. Chciałabym zaprosić Pana wraz z klasą VI do nas, do Warszawy. Wraz z uczniami pragniemy pokazać Państwu nasze miasto, przeprowadzić lekcje o kulturze, języku, historii a także lepiej się poznać. Będziemy zaszczyceni, jeśli przyjmą Państwo nasze zaproszenie.

Z poważaniem

Ewelina Ratajczak (wychowawczyni) wraz z uczniami klasy VB

P.S. Wszelkie informacje o projekcie znajdzie Pan na stronie Narodowego Centrum Kultury: www.cnk.pl w zakładce: Edukacja – Polsko-Ukraińska Wymiana.

Lwów, 29 XI 2016

Szanowna Pani!

Bardzo dziękujemy za zaproszenie. Chętnie weźmiemy udział w projekcie i spotkamy się z Panią i Pani Uczniami. Postaramy się jak najszybciej załatwić wszelkie formalności. Jaka data odpowiadałaby Pani najbardziej?

Z poważaniem

Paweł Kacperski i uczniowie klasy VI

Warszawa, 6.12.2016

Koleżanki i Koledzy!

Czekamy niecierpliwie na Was w stolicy Polski. Byłoby świetnie, gdybyście przyjechali do nas 29.04 – 7.05. Zaczynają kwitnąć magnolie, warszawiacy wyjeżdżają wtedy długi majowy weekend majowy i Warszawa robi się bardzo spokojna.

Serdecznie pozdrawiamy

Klasa V B wraz z wychowawczynią

Lwów 15 grudnia 2016

Drodzy Przyjaciele!

Jeszcze raz serdecznie dziękujemy! Z przyjemnością odwiedzimy Was w weekend majowy i przywieziemy Wam niespodziankę...

Serdeczności

Klasa V B wraz z wychowawczynią

LEKCJA 24

W góry czy nad morze?

I. Przeczytaj dialog, a następnie wybierz dobrą odpowiedź.

1. - a, 2. - c, 3. - b, 4. - a, 5. - b

Więcej informacji dotyczący Wrocławia, jego zabytków i atrakcji można znaleźć na stronach:

- <http://visitwroclaw.eu/miejsce/panorama-raclawicka-wroclaw>
- <http://visitwroclaw.eu/miejsce/ostrow-tumski>
- <http://krasnale.pl>

II. Nauczyciel podzielił uczniów na grupy i poprosił o wyszukanie odpowiednich informacji organizacyjnych. Przeczytaj jeszcze raz dialog i zatytułuj kolumny. Wpisz wyrażenia z ramki w odpowiednie miejsca w tabeli. Dopisz po dwie własne propozycje.

KIERUNEK/ MIEJSCE (Dokąd jedziemy?)	NOCLEG/ ZAKWATEROWANIE (Gdzie nocujemy?)	ŚRODEK TRANSPORTU (Czym podróżujemy?)	CEL PODRÓŻY/ AKTYWNOŚĆ (Co robimy?)
do innego miasta, za granicę, na wieś, nad morze, na działkę, w góry, nad jezioro, na wyspę	na polu namiotowym, w hostelu, w schronisku, w pensjonacie, w gospodarstwie agroturystycznym	autobusem, samolotem, rowerem, pociągiem, promem	kąpiemy się, zwiedzamy, oglądamy wystawy, opalamy się, wędrujemy, spacerujemy

III. Jaki to środek transportu? Uzupełnij tekst wyrazami w odpowiedniej formie. Pamiętaj o użyciu właściwego przypadku (biernika, dopełniacza, narzędnika albo miejscownika).

piechotą/ pieszo, lektyką, koła, roweru, samochodu, pociągu, wozem, kareta, riksą, pociągiem, tramwajem, statkiem, samolotem

IV. Uzupełnij lewą część tabeli wyrazami z ramki. W prawej części w puste miejsca wpisz odpowiednie formy wyrazów znajdujących się po lewej stronie. Nie zapomnij też o odpowiednich przyimkach!

	CZASOWNIK STATYCZNY		CZASOWNIK RUCHU	
	Jestem, mieszkam, uczę się, odpoczywam		Idę, jadę, lecę, płynę	
	w + Msc.	Kijowie Warszawie szkole małym mieście Lwowie parku	do + D.	Kijowa Warszawy szkoły małego miasta Lwowa parku
	na + Msc.	stadionie boisku poczcie dworcu lotnisku wsi wycieczce filmie basenie Krymie	na + B.	stadion boisko pocztę dworzec lotnisko wieś wycieczkę film basen Krym
	nad + N.	jeziorem rzeką morzem	nad + B.	jezioro rzekę morze
	w + Msc.	górach Karpatach Bieszczadach	w + B.	góry Karpaty Bieszczady
	u + D.	babci kolegi dentysty dziadków	do + D.	babci kolegi dentysty dziadków

V. Uzupełnij teksty wyrazami z ramek.

Kazimierz Dolny nad Wisłą: po, w, na, po, do

Poznań: na, W, Na, na, w

Trójmiasto: do, Nad, W, na, w, w, w, na, w, po

Zakopane: u, na, ze, nad, po, na, W.

II. Nauczyciel podzielił uczniów na grupy i poprosił o wyszukanie odpowiednich informacji organizacyjnych. Przeczytaj jeszcze raz dialog i zatytułuj kolumny. Wpisz wyrażenia z ramki w odpowiednie miejsca w tabeli. Dopisz po dwie własne propozycje.

autobusem, kąpiemy się, na polu namiotowym, do innego miasta, za granicę, zwiedzamy, na wieś, nad morze, w hostelu, oglądamy wystawy, na działkę, w schronisku, opalamy się, samolotem, rowerem, w pensjonacie, pociągiem, w góry, w gospodarstwie agroturystycznym, nad jezioro, wędrujemy, spacerujemy, promem, na wyspę

..... (Dokąd jedziemy?)	 (Gdzie nocujemy?)	 (Czym podróżujemy?)	 (Co robimy?)

LEKCJA 25

Nieszczęścia chodzą parami

Temat lekcji należy potraktować jako przedstawienie postaw i wierzeń ludowych, obserwowanych w polskiej tradycji od wieków. Można do niego podejść mniej lub bardziej krytycznie, w zależności od indywidualnego podejścia, religijności etc. Jako że zagadnienia tego typu stanowią polską codzienność oraz pojawiają się w materiałach egzaminacyjnych, należy przedstawić stosowną leksykę. Przydatne materiały on-line można znaleźć na stronach:

- <http://www.dialektologia.uw.edu.pl/index.php?l1=mapa-serwisu&l2=&l3=&l4=&l5=ziemia-biecka-wierzenia>
- <http://www.dialektologia.uw.edu.pl/index.php?l1=mapa-serwisu&l2=&l3=&l4=&l5=&l6=kobielszczyna-zabobony>

polecić można także pozycję: Kazimierz Moszyński, *Kultura ludowa Słowian tom II*, Wrocław, 2009

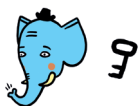
I. Napisz na podstawie komiksu historię, która przyśniła się Oldze. Użyj wyrażen: nagle, potem, następnie, na dodatek, na szczęście.

Komentarz dla nauczyciela: tekst można potraktować jak kartkę z pamiętnika. Uczniowie w ramach pracy domowej mogą napisać alternatywny tekst lub narysować komiks rozbudowany o komentarz narratorski – Olga znajduje czterolistną koniczynę, która przynosi jej tego dnia niebywałe szczęście.

II. Przeczytaj dialog, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - P, 4. - P, 5. - P.

III. Posłuchaj piosenki pt. „Czarny kot” zespołu Tajfuny i Alibabki i powiedz, o jakich przesądach jest mowa w piosence i komiksie z ćwiczenia nr I.

Wykonanie: Tajfuny i Alibabki

Tekst: Czesław Tarczyński

Muzyka: Jurij Saulski

Rok: 1966

Link: <https://www.youtube.com/watch?v=3F0fBslGXJo>

Tekst on-line: http://www.tekstowo.pl/piosenka,alibabki,czarny_kot.html

Nauczyciel może skorzystać z innych piosenek:

Tytuł: Fatalny dzień

Wykonanie: Krzysztof Klenczon

Tekst: Jan Świąc

Muzyka: Krzysztof Klenczon

Rok: 1971

Źródło: https://www.youtube.com/watch?v=_LCoW_YOcfg

Tekst on-line: http://www.tekstowo.pl/piosenka,krzysztof_klenczon,fatalny_dzie_.html

Dla młodszych uczniów:

Tytuł: Mój pechowy dzień

Wykonanie: Natalia Kukulska

Teskt: Urszula Suma

Muzyka: Jarosław Kukulski

Rok: 1986

Źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=A-aShdAnR1A>

Tekst on-line: http://www.tekstowo.pl/piosenka,natalia_kukulska,moj_pechowy_dzie_.html

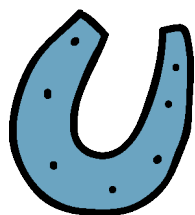

IV. Zaznacz poprawną odpowiedź.

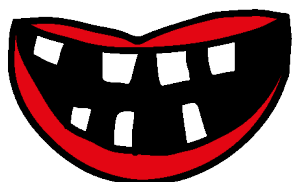
1. - C, 2. - B, 3. - A, 4. - B

V. Podpisz obrazki i zaznacz, które z nich przedstawiają coś, co przynosi szczęście. Czy masz swój talizman?

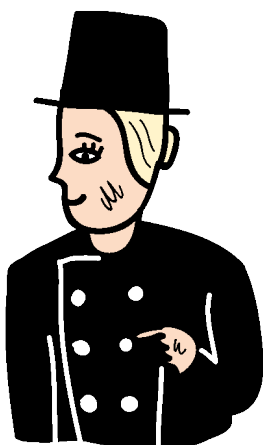
podkowa

7

rozlane mleko

kominiarz i guzik

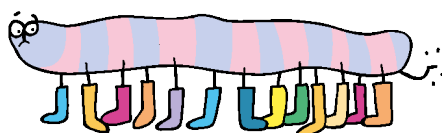
tęcza

zbite lustro

czterolistna koniczyna

13

czarny kot

VI. Zmień zdania zgodnie z przykładem.

1. Nie je się.
2. Wróży się.
3. Chodzi się.
4. Mówi się.
5. Nie nosi się.
6. Uczy się.

7. Zdaje się.
8. Jedzie się.
9. Rozmawia się.
10. Czyta się.
11. Słucha się.

VIII. Podzielcie się na cztery grupy i przygotujcie plakat prezentujący jeden wybrany przez was przesąd ukraiński i jeden polski. Zastanówcie się, skąd wziął się ten przesąd.

Komentarz dla nauczyciela: Warto, żeby nauczyciel opowiedział, dlaczego niektóre przedmioty lub przyprawy są tak ważne w kulturze. Dobrym przykładem byłaby „sól”, nawiązanie do czumactwa. Interesujące informacje o soli w wierzeniach można znaleźć pod linkiem: http://teatrnn.pl/leksykon/node/3246/etnografia_lubelszczyzny_%E2%80%93_ludowe_wierzenia_o_soli

Nauczyciel może sam zdecydować, nad jakim wierzeniem/przesądem ma pracować grupa. Można rozdać grupom po przedmiocie / haśle / rysunku, który symbolizowałby konkretne wierzenie. Wtedy grupa musi odszukać jego znaczenie. Celem ćwiczenia jest zachęcenie uczniów do wspólnego szukania informacji dotyczących ich/polskiego obszaru kulturowego. Prezentacje plakatów nie powinny być dłuższe niż 5 minut. Każda grupa nie powinna składać się z więcej niż 4 osób.

LEKCJA 26

Na ratunek planecie

Nauczyciel w czasie lekcji może pokazać kampanie społeczne związane z ochroną przyrody:

- <https://www.youtube.com/watch?v=gpuvFBQ7RJI>
- <https://www.youtube.com/watch?v=unLXc1gg8Ts>
- <https://www.youtube.com/watch?v=UjkY7WIoeIg>

Recykling butelek:

<https://www.youtube.com/watch?v=jMPDOt2zmbU>

Jeśli uczniowie są starsi, można skorzystać z materiału o recyklingu:

- <https://www.youtube.com/watch?v=Ahcm11dJIKc>

Dobrym pomysłem byłoby także przeznaczenie jednej lekcji na obejrzenie filmu „Królestwo”, zwiastun filmu można znaleźć pod linkiem:

- <https://www.youtube.com/watch?v=OV6UixEzED0>

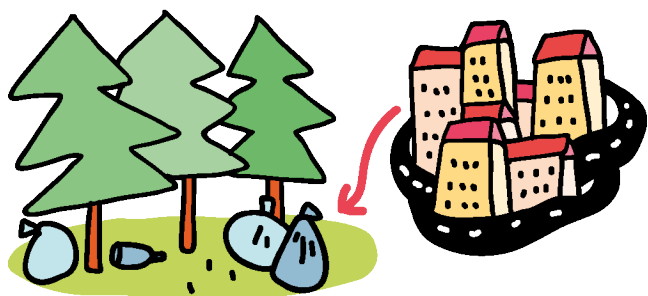
II. Podpisz obrazki wyrazami z ramki. Na ich podstawie powiedz, co zagraża przyrodzie.

Uczniowie muszą najpierw opisać to, co jest na obrazku, np. „Widzę las, worki na śmieci, butelkę, miasto.”

Kolejność podpisów do obrazka: 3, 2, 4, 6, 5, 1.

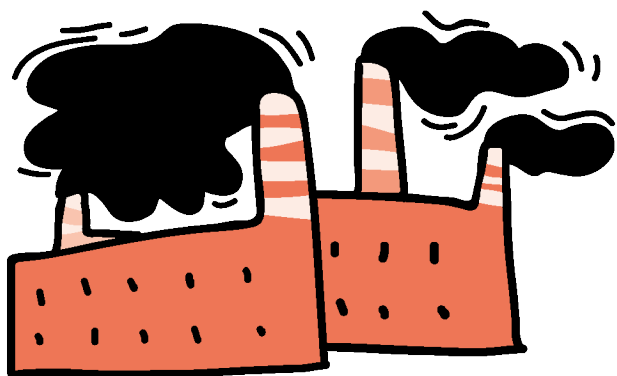
II. Podpisz obrazki wyrazami z ramki. Na ich podstawie powiedz, co zagraża przyrodzie.

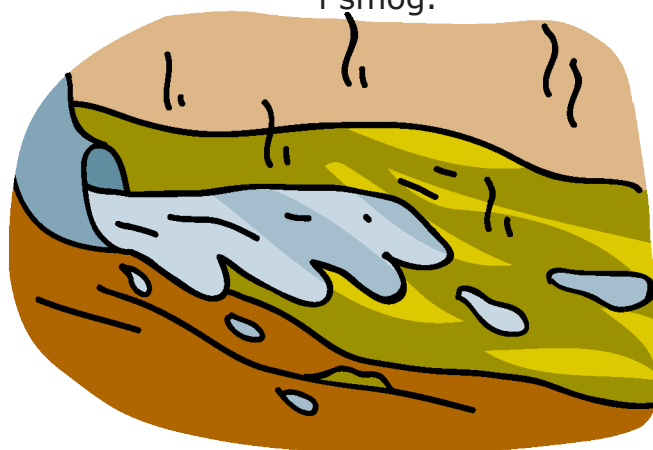
3. Zaśmiecanie lasów i miast.

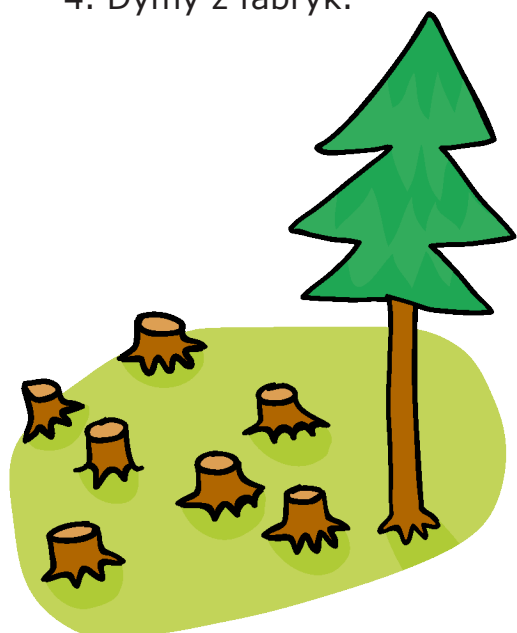
2. Spaliny samochodowe i smog.

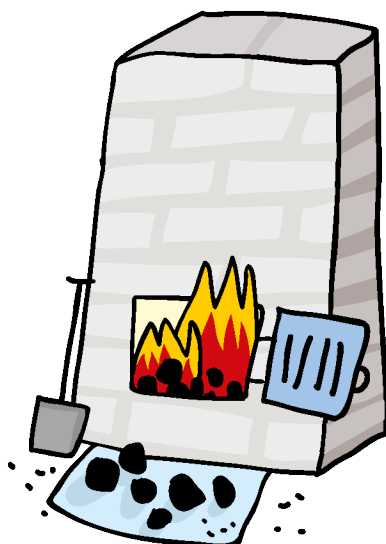
4. Dymy z fabryk.

6. Ścieki.

Wycinanie lasów.

5. Ogrzewanie węglem.

1. Niewyłączanie światła.

V. Przeczytaj dialog, a następnie zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - P, 3. - F, 4. - F, 5. - F.

VI. Jakie znasz gatunki zwierząt lub roślin, które są pod ochroną?

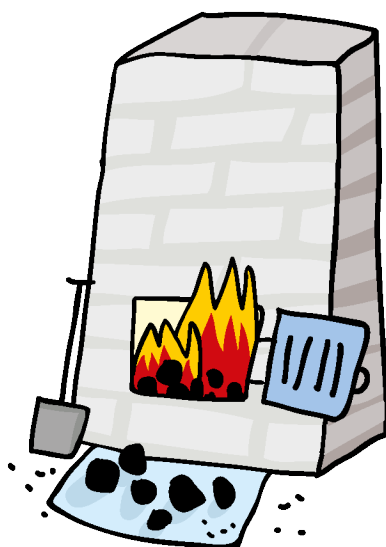
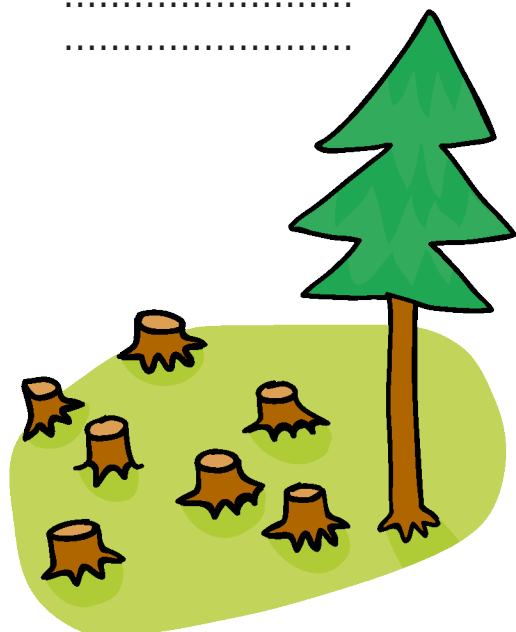
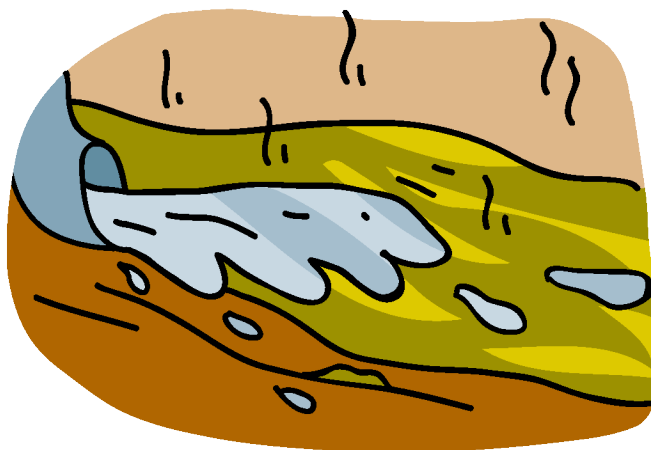
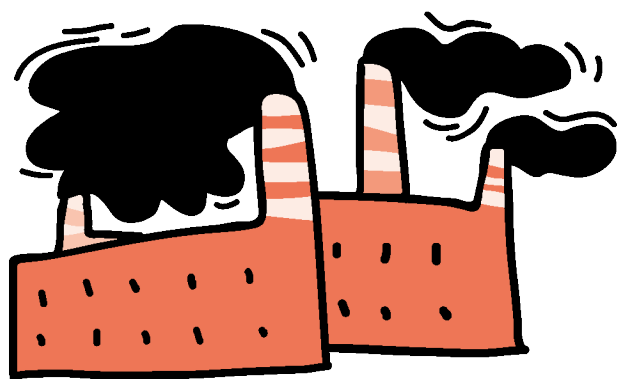
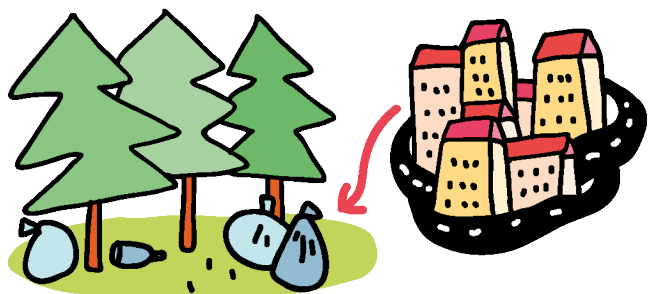
Nauczyciel powinien napisać na tablicy elementy apelu i omówić je z uczniami.

Na koniec lekcji można zrobić dyktando wykorzystując fragment książki Jana Brzechwy „Akademia Pana Kleksa” (lekcja kleksografii), a na koniec obejrzeć fragment filmu „Akademia Pana Kleksa” <https://www.youtube.com/watch?v=K2Jb6-wfgfs>.

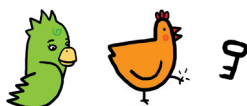

II. Podpisz obrazki wyrazami z ramki. Na ich podstawie powiedz, co zagraża przyrodzie.

0. **Wycinanie lasów.** 1. Niewyłączanie światła. 2. Spaliny samochodowe i smog. 3. Zaśmiecanie lasów i miast. 4. Dymy z fabryk. 5. Ogrzewanie węglem. 6. Ścieki.

Wycinanie lasów.

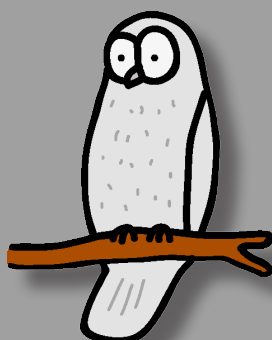
VII. Podzielcie się na cztery grupy. Każda grupa losuje karteczkę. Napiszcie „Apel do mieszkańców Ziemi” w imieniu wylosowanego zwierzęcia lub rośliny, w którym przekonacie ludzi, że warto się o was troszczyć.

LEW

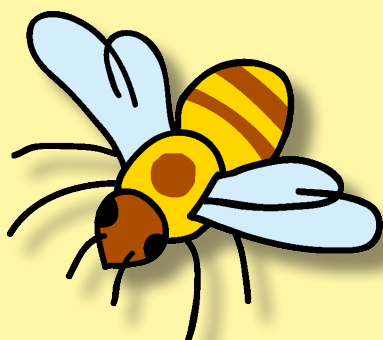
WILK

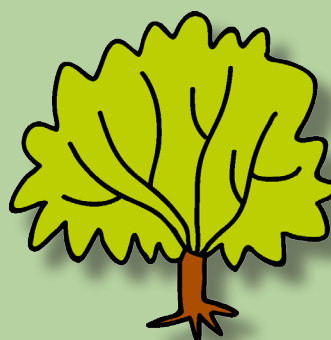
SOWA

WIELORYB

PSZCZOŁA

DRZEWO

LEKCJA 27

Dwie wiadomości

I. Przeczytaj mail Maksyma do Antka i zdecyduj, czy zdanie jest prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - P, 3. - F, 4. - P, 5. - F

II. Połącz wyraz z definicją.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
A	J	C	G	F	E	K	H	I	D	B

III. Maksym napisał długi list do Antka z wieloma informacjami o wycieczce do Polski, ale wcześniej, jeszcze z Polski wysłał sms do rodziców. Przeczytaj jeszcze raz email Maksa i uzupełnij tekst odpowiednimi wyrazami.

Uwaga, czasem możliwa jest więcej niż jedna odpowiedź!

wszystko, górach, zamku/ zamkach, kolejką (linową), Pogoda, śnieg, jedzenie, szczycie/ Kasprowym Wierchu, Całuję/ Ściskam/ Kocham

IV. Zastanów się, za pomocą jakich wyrazów albo wyrażień możemy informować, że akcja wydarzyła się w przeszłości? Jedna akcja była wcześniejsza niż druga? Razem z kolegą/ koleżanką napiszcie swoje pomysły.

Ćwiczenie dotyczące uzupełniania tabeli można poprzedzić burzą mózgów, prosząc, żeby uczniowie wymienili wszystkie znane im wyrazy i wyrażenia, informujące o akcji w przeszłości. Można zadać pomocnicze pytania dotyczące na przykład zmian, jakie zaszły w historii transportu, wykorzystując informacje i powtarzając leksykę z lekcji 7.

AKCJA W PRZESZŁOŚCI	AKCJA WCZEŚNIEJSZA	AKCJA PÓŹNIEJSZA	REZULTAT
dawno, dawno temu, kiedyś, sto lat temu, wczoraj, w dawnych czasach, przed laty, wtedy, gdy..., w czasach, kiedy...	przed, na początku, najpierw	później, po, potem	w końcu, wreszcie, na koniec

V. Przewodnik na zamku w Niedzicy opowiedział uczniom legendę o Białej Pani. Uzupełnij tekst czasownikami w czasie przeszłym.

służył, kolonizowali, zachowywali się, znalazł się, zbuntowali się, stanął, wziął, urodziła się, wyszła, upadło, byli, zabili, postanowił, Dotarli, mieszkali, odnaleźli, zabili, chciała, ukryła, umarł, został

IV. Zastanów się, za pomocą jakich wyrazów albo wyrażeń możemy informować, że akcja wydarzyła się w przeszłości? Jedna akcja była wcześniejsza niż druga? Razem z kolegą/ koleżanką napiszcie swoje pomysły. Wpisz wyrażenia w odpowiednie kolumny.

dawno, dawno temu; przed; kiedyś; później; na początku; sto lat temu; wczoraj; po; w końcu; w dawnych czasach; przed laty; wtedy, gdy...; w czasach, kiedy...; wreszcie; potem; najpierw; na koniec

AKCJA W PRZESZŁOŚCI	AKCJA WCZEŚNIEJSZA	AKCJA PÓŹNIEJSZA	REZULTAT

LEKCJA 28

Gdybym był bogaty...

I. Posłuchaj dialogu i zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - F, 3. - F, 4. - F, 5. - F.

II. Uzupełnij tabelę końcówkami z ramki.

Liczba pojedyncza - temat: 3. osoba czasu przeszłego	
ja	miał bym / miała bym
ty	miałbyś / miałaabyś
on/pan	miałby
ona/pani	miałaby
ono/dziecko	miałoby
Liczba mnoga - temat: 3. osoba czasu przeszłego	
my	mielibyśmy / miałybyśmy
wy	mielibyście / miałybyście
oni/panowie/państwo	mieliby
one/panie	miałyby

III. Uzupełnij zdania czasownikami w trybie przypuszczającym w odpowiedniej formie.

1. Chciałaby podróżować.
2. Zjadłby.
3. Kupiłby.
4. Kupiliby.

5. Poszedłbym / poszłabym.
6. Pojechałybyśmy.
7. Pojechaliby.

IV. Uzupełnij zdania odpowiednią formą czasownika w trybie przypuszczającym.

Odpowiedzi są inwencją twórczą uczniów.

Po wykonaniu ćwiczenia, nauczyciel może zaproponować zabawę o następujących zasadach:

1. Uczeń myśli o jakiejś dobrze znanej postaci rzeczywistej lub fikcyjnej, np. Harrym Potterze.
2. Musi zrobić opis swojej postaci, używając form Gdyby/Gdybym, np. Gdybym był zwierzęciem, byłbym sową (Harry Potter miał sowę Hedwigę), Gdybym miał okulary byłby okrągły...; Gdybym jechał we wrześniu do szkoły, jechałbym pociągiem.

Nauczyciel jako pierwszy wykonuje zadanie.

V. Posłuchaj piosenki „Gdybym był bogaczem” z musicalu „Skrzypek na dachu”. Co bohater utworu zrobiłby z fortuną? Jakie ty miał(a)byś pomysły na wykorzystanie dużej ilości pieniędzy?

Słowa: Sheldon Harnick

Kompozytor: Jerry Bock

Rok: 1964

Tłumaczenie: Antoni Marianowicz, 1983

Link: http://www.tekstowo.pl/piosenka,skrzypek_na_dachu,gdybym_byl_bogaty.html

VII. Przeczytaj wiersz Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego pt. „Gdybym miał jedenaście kapeluszy”. Podzielcie się na trzyosobowe zespoły. Waszym zadaniem jest dopisanie kolejnej zwrotki wiersza.

Tekst wiersza można znaleźć pod linkiem: <http://galczynski.kulturalna.com/a-7158.html>

Nauczyciel powinien przygotować kopię tekstu dla wszystkich uczniów.

Po przeczytaniu tekstu nauczyciel dzieli klasę na trzyosobowe grupy. Zadaniem uczniów jest dopisanie jeszcze jednej zwrotki wiersza. Następnie uczniowie powinni zaprezentować wyniki swojej pracy.

LEKCJA 29

Jestem już prawie dorosły!

I. Posłuchaj dialogu, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - P, 3. - P, 4. - P, 5. - F

II. Jak mogłyby się zachować dzieci? Jacy mogą być rodzice? Połącz antonimy w pary.

1) 1. - C, 2. - D, 3. - A, 4. - E, 5. - B

2) 1. - B, 2. - E, 3. - C, 4. - A, 5. - D

ostrożnie - ryzykownie

lekkomyślnie - odpowiedzialnie

mądrze - głupio

uczciwie - nieuczciwie

pomysłowo - niekreatywnie

wyrozumiały - surowy

łatwowierny - podejrzliwy

przewidujący - beztroski

ważny - roztargniony

troskliwy - obojętny

III. Dokończ zdania.

Punktujemy wszystkie poprawne i logiczne wypowiedzi uczniów.

IV. Co twoja koleżanka/ twój kolega zrobi, jeśli...? Wymyśl 5 sytuacji, w których jesteś ciekawy zachowania swoich kolegów, na przykład:
Co zrobisz, jeśli znajdziesz na ulicy portfel z dokumentami i pieniędzmi?
Co zrobisz, jeśli spotkasz swojego idola? Itp.

Można przygotować dla uczniów zestawy z różnymi sytuacjami.

V. Napisz po jednym zdaniu ze spójnikami:
dlatego, pod warunkiem że, chociaż, żeby.

Listę spójników warto rozszerzyć o pozostałe znajdujące się w tabelach i jako pracę domową utrwalać ich użycie w ćwiczeniach na budowanie zdań, pisanie krótkich tekstów na określony temat, np. Gdzie lubisz spędzać wakacje? Dlaczego uczysz się języka polskiego? Jakie jest twoje największe osiągnięcie?

[illegible]

jak, mimo że, **gdy**, żeby, bo, dokąd, jeśli, chociaż, dlatego że, kiedy, ile

1. Antek zadzwonił do Maksyma, poprosić go o pomoc.
2. Olga przestała jeść słodczy i zaczęła regularnie uprawiać sport, chce być zdrowa.
3. Olga i Marysia poznały sympatycznego kelnera, były na wyjeździe w górach.
4. Staszek zapytał Maksyma, wygląda odprawa na lotnisku.
5. Ostap założył konto na portalu społecznościowym, mówił, że nigdy tego nie zrobi.
6. Rodzice nie mogli zdecydować, pójdą w czasie Nocy Muzeów.
7. mama nie zna się na technice, szybko uczy się obsługiwać nowe urządzenia.
8. Tata na pewno jeszcze raz poleci do Stanów, tylko będzie miał taką okazję.
9. Maksym i Staszek sprawdzali w internecie, czasu trwa podróż do Wrocławia.
10. Maksym i Olga często pytają babcię Marię o historię Polski, ona ciekawie o niej opowiada.

LEKCJA 30

Kopernik też była kobietą! Wybitne Polki.

Polecamy:

- www.mariasklodowska.pl

Maria Skłodowska też studiowała nauki ścisłe:

- <https://www.youtube.com/watch?v=DWINLpQ9jbE>

Fragment filmu "Seksmisja" w reżyserii Julisza Machulskiego. Youtube (do wykorzystania na lekcji):

- <https://www.youtube.com/watch?v=0bCjyEDZmDg>

Albert: Wszyscy wielcy uczeni, ojcowie postępu, humaniści, wynalazcy byli mężczyznami (...).

Kobieta: Niby którzy? Konkretnie! Nazwiska!

Albert: No choćby Kopernik!

Kobieta 1: To kłamstwo! Kopernik była kobietą!

Albert: Einstein?

Kobieta 2: Też była kobietą!

Maks: A może Curie-Skłodowska też?!

Albert: To akurat nie najlepszy przykład...

Maks: A bo mnie zmyliły!

I. Wysłuchaj dialogu. Wybierz odpowiednie wyrazy.

Strapiona Olga pojechała **po szkole** / **po pszczołe** odwiedzić babcię Marię. Zawiozła babci nowalijki, które po drodze **dostrzegła** / **ostrzygła** na straganie. Jakaś starsza pani sprzedawała pachnące maliny, śliwki, czereśnie i bób, jak zapewniała – z własnej działki.

Olga: Dzień dobry babciu!

Babcia: Witaj wnusiu! Co słychać? Oj, czemu masz **nos** / **włos** spuszczone na kwintę? Czy coś ci się dziś nie udało?

Olga: Oj babciu, dlaczego zawsze o to pytasz? Nie chcę opowiadać o swoich porażkach...

Babcia: Kochanie, o jakich porażkach? Nie uznaję tego słowa! **Błędy** / **puenty** są po to, żeby wyciągać z nich wnioski i nie **popękać** / **popelniać** ich ponownie, aby próbować robić rzeczy, które się nie udają, w inny sposób. Kiedy Ci coś nie wychodzi, to trzeba się cieszyć, bo to dla ciebie szansa na **rozwój** / **raz wuj** – a cóż jest lepszego niż nauka?

Olga: No właśnie, nauka... Już wszyscy w klasie oddali pracę domową, tylko ja nie. Moja nauczycielka dała mi ostatnią szansę. Muszę do poniedziałku oddać zadanie, jeżeli tego nie zrobię, postawi mi jedynkę.

Babcia: O, to całe trzy dni, masz mnóstwo czasu!

Olga: Pewnie tak, gdybym tylko wiedziała, jak przygotować pracę! Mamy zrobić **prezenty** / **prezentację** na temat wybitnego Polaka, kogoś, kto nam imponuje. Pani nie podała nam listy osób i zupełnie nie wiem kogo wybrać! Babciu, ratuj! Przecież to bez sensu! Po co **w ogóle** / **kole** mamy uczyć się biografii sławnych ludzi?

Babcia: Po to, Olu, żeby uwierzyć, że możemy osiągnąć w życiu wszystko, co chcemy. Po to, żeby uwierzyć w siebie. Po to, żeby się przekonać, że talent, intensywna nauka i ciężka praca a do tego odpowiednie cechy charakteru i ważne dla nas wartości pozwolą nam sięgnąć **zjazd** / **gwiazd**! Uczymy się o życiu wielkich ludzi, żeby zobaczyć, jak ważna w życiu jest pasja, **prasa** / **praca** w dziedzinach, które kochamy i wykonywanie jej z przyjemnością. Poznajemy biografie, bo z nich możemy dowiedzieć się, że dzięki wytrwałości, determinacji, ciekawości, wartościom etycznym, dzięki chęci uczynienia świata lepszym i dawania czegoś z siebie innym ludziom można dokonać wielkich **okryć** / **odkryć**.

Olga: No dobrze, przekonałaś mnie, babciu....Tylko kogo przedstawić? Jak dokonać wyboru?

Babcia: Zerknij kochanie do mojego albumu „Wielkie Polki”, może tam znajdziesz inspirację?

VI. Uzupełnij zdania czasownikami w czasie przeszłym zgodnie z podanym przykładem.

1. byli	6. psuły się
2. zarabiali	7. siadaliśmy
3. zajmowały	8. latały
4. ostrzegali	9. dzwonili, ostrzegali
5. pracowały	10. grały, bawili się

VIII. ĆWICZENIE DODATKOWE: Wstaw wyrazy w odpowiednie miejsce w tabeli.

CECHY CHARAKTERU	WARTOŚCI	PASJE
cierpliwość dociekliwość ciekawość świata odwaga siła wrażliwość empatia upór wytrwałość, obowiązkowość skrupulatność uczciwość otwartość	mądrość wiedza pomaganie innym ludziom walka ze słabościami patriotyzm praca tolerancja realizacja marzeń	nauka praca w laboratorium nauki przyrodnicze nauki humanistyczne teatr aktorstwo śpiew podróże

VIII. ĆWICZENIE DODATKOWE: Wstaw wyrazy w odpowiednie miejsce w tabeli.

cierpliwość, dociekliwość, nauka, praca w laboratorium, nauki humanistyczne, aktorstwo, śpiew, ciekawość świata, odwaga, siła, realizacja marzeń, wrażliwość, empatia, upór, wytrwałość, obowiązkowość, skrupulatność, optymizm, mądrość, wiedza, pomaganie innym ludziom, walka ze słabościami, uczciwość, patriotyzm, praca, nauki przyrodnicze, podróże, tolerancja, otwartość.

CECHY CHARAKTERU	WARTOŚCI	PASJE

9

IV. Praca w grupach: Przeczytajcie biografie wybitnych Polek, przedstawcie je kolegom w klasie i zastanówcie się, jakie cechy mają te kobiety, co je łączy a co różni?

MARIA SKŁODOWSKA-CURIE:

- <http://www.deadcantalk.com/Kobieta-zaRADna-Maria-Sklodowska-Curie/product29>
- <http://www.gimnazjum-9.koszalin.pl/attachments/article/23/Sk%C5%82odowska.pdf>
- <http://chem.arch.ug.edu.pl/kars/FMR-MSCurie.pdf>
- http://www.biznesistyl.pl/ludzie/sylwetki/949_maria-sklodowska-curie-prywatnie.html
- http://science-story-telling.eu/files/Biographies/Biography_Curie_PL.pdf

ANNA DYMNA:

- https://pl.wikipedia.org/wiki/Anna_Dymna
- <http://mimowszystko.org/pl/anna-dymna/dzialalnosc-zawodowa/571,Dzialalnosc-zawodowa.html>

JANINA OCHOJSKA:

- http://www.pah.org.pl/o-pah/479/janina_ochojska
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Janina_Ochojska
- <http://natemat.pl/42769,janina-ochojska-cale-zycie-oddawala-siebie-innym-teraz-czas-sie-odwdzieczyc>
- <http://www.objawienia.pl/ochojska/ochojska02.html>

MARTYNA WOJCIECHOWSKA:

- http://www.styl.pl/magazyn/news-martyna-wojciechowska-dziewczyna-ktora-igrala-z-ogniem,nId,2234537,nPack,2#utm_source=paste&utm_medium=paste&utm_campaign=firefox

1. Maria Skłodowska-Curie

Urodziła się w 1867 roku w Warszawie. Większość życia spędziła we Francji, tam studiowała i rozwijała swoją karierę naukową. Była prekursorką nowej dziedziny nauki: radiochemii. Opracowała teorię promieniotwórczości i odkryła dwa nowe pierwiastki chemiczne, które nazwała Polon i Rad. Pod jej osobistym kierunkiem prowadzono pierwsze eksperymentalne badania nad leczeniem raka za pomocą promieniotwórczości (leczymy tak do dzisiaj). Na początku studiów na paryskiej Sorbonie żyła w bardzo trudnych warunkach, często głodowała, ale miała dostęp do uniwersytetu i laboratoriów. Maria studiowała matematykę i fizykę, bardzo kochała swoją pracę i badania naukowe. Maria była pierwszą kobietą - laureatką Nagrody Nobla, jedyną kobietą, która otrzymała nagrodę dwa razy, oraz do, dzisiaj jedyną osobą na świecie nagrodzoną w dwóch różnych dyscyplinach nauk przyrodniczych: w 1903 r. – w dziedzinie fizyki, za badania nad zjawiskiem promieniotwórczości, i w 1911 r. – w dziedzinie chemii, za odkrycie i wyodrębnienie Radu. Skłodowska-Curie była pierwszą kobietą - profesorem Sorbony. Założyła Instytut Radowy, w którym uczyło się i pracowało wielu późniejszych noblistów. Maria jako jedna z pierwszych kobiet zrobiła prawo jazdy, pływała w kostiumie kąpielowym, a także jeździła na rowerze – za pieniądze, które otrzymała w prezencie ślubnym kupili sobie z mężem dwa nowe rowery, na których pojechali w podróż poślubną. Maria Skłodowska-Curie przyjaźniła się z Albertem Einsteinem.

2. Anna Dymna

Zadałam sobie kiedyś pytanie: czy jestem tylko aktorką? Jaka jest moja wartość poza tym, że mam rozpoznawalną twarz? Czym zajmowałabym się, gdybym nie była znana? Czy mogłabym się wtedy komuś do czegoś przydać? (...) Jestem aktorką, ale nie czuję się dobrze wśród tłumów. Pozostałam nieśmiała, tymczasem ludzie przypatrują mi się, jak wszystkim osobom publicznym (...) mówi o sobie Anna Dymna.

Aktorka urodziła się 20 lipca 1951 roku w Legnicy. Ukończyła Państwową Wyższą Szkołę Teatralną w Krakowie. Jej życie zawodowe nieprzerwanie związane jest z Narodowym Starym Teatrem im. Heleny Modrzejewskiej. Zadebiutowała jeszcze jako studentka – na deskach Teatru im. Juliusza Słowackiego w Krakowie. Obecnie ma w dorobku ponad dwieście pięćdziesiąt ról teatralnych i filmowych. Pracowała z najwybitniejszymi polskimi reżyserami. Jest pedagogiem w Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej im. Ludwika Solskiego, a także inicjatorką i gospodynią Krakowskich Salonów Poezji, coniedzielnich spotkań we foyer Teatru im. Juliusza Słowackiego, gdzie, w kameralnej atmosferze, dzięki wybitnym twórcom oraz aktorom, kultywuje się wartość i piękno żywego słowa.

Aktorstwo to niezwykły i trudny zawód – opowiada o swojej pracy Anna Dymna. – Uczy mnie tolerancji i wrażliwości, zmusza, by wnikliwiej patrzeć wokół, pomaga nazywać i panować nad odruchami, emocjami i uczuciami, otwiera przede mną wiele przestrzeni, rozwija i pogłębia osobowość. Potem, podczas pracy nad rolami, właśnie osobowość jest skarbnicą, z której czerpię siły i wiedzę do budowania postaci, stwarzania innych nieznanych światów. Będąc nastolatką, marzyłam o zawodzie psychologa. Nie zamierzałam zostać aktorką. Jednak teraz, kiedy nią jestem, wiem, że to najpiękniejszy zawód świata, ponieważ zajmuje się najgłębszymi tajemnicami serca i duszy człowieka. W domu rodzinnym wychowywano mnie w taki sposób, żebym zawsze pamiętała, że nie jestem samotną planetą na tym świecie, że człowiek, bez względu na to, co robi, powinien żyć dla innych. Pracując nad rolami, staram się zrozumieć drugiego człowieka: jego ból, kompleksy, motywy postępowania. Uczę się słuchać partnera, a także sugestywnie przekazywać moje myśli i uczucia. Tylko dzięki temu odważyłam się zbliżyć do osób dramatycznie doświadczonych przez los. Uczę się rozumieć ich cierpienie, jakoś je oswajać i pomagać im żyć.

Pracę artystyczną Anny Dymnej wielokrotnie nagradzano najbardziej prestiżowymi nagrodami dla najlepszych aktorów. Aktorkę odznaczono także Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski „za wybitne osiągnięcia w pracy artystycznej i dydaktycznej, za działalność na rzecz potrzebujących pomocy”.

Od 2003 roku (był to Europejski Rok Osób Niepełnosprawnych) na antenie telewizyjnej Dwójki aktorka prowadzi cykliczny program „Anna Dymna – Spotkajmy się”. Porusza w nim tematy miłości, akceptacji, samotności, szczęścia, wiary i nadziei. Gośćmi audycji są osoby niepełnosprawne oraz ciężko chore.

W tym samym roku założyła w Krakowie Fundację Anny Dymnej „Mimo Wszystko”, obejmując społecznie funkcję prezesa tej instytucji. Pierwotnym celem fundacji było utrzymywanie niepełnosprawnych intelektualnie mieszkańców schroniska. Stopniowo fundacja przekształcała się w dużą instytucję charytatywną, pomagającą osobom chorym i niepełnosprawnym w całej Polsce, organizującą Festiwal Zaczarowanej Piosenki im. Marka Grechuty, Ogólnopolskie Dni Integracji „Zwyciężać mimo wszystko” oraz Ogólnopolski Festiwal Twórczości Teatralno-Muzycznej Osób Niepełnosprawnych „Albertiana”, a także budującą nowoczesne ośrodki rehabilitacyjno-terapeutyczne.

3. Janina Ochojska

Chorobę Heinego-Medina wykryto u Ochojskiej, gdy miała 6 miesięcy. Janina Ochojska podkreśla, że swój charakter i akceptację choroby wyrobiła w sobie jeszcze jako dziecko, w świebodzińskim Zakładzie Leczniczo-Wychowawczym dla Dzieci Kalekich. „Dano wam, a nie odebrano”, powtarzał dzieciom doktor. To stąd Janka czerpie tę niesamowitą energię, która każe jej iść dalej, gdy my już nie możemy. Janka zawsze poddaje się ostatnia – mówi Grzegorz Gruca, wieloletni przyjaciel Ochojskiej. W latach 70., jako studentka astronomii na UMK w Toruniu, związała się z opozycją demokratyczną, potem z „Solidarnością”. Pomagała represjonowanym, kolportowała prasę. Była najlepiej zorganizowana, świetnie się uczyła. Panowała nad okolicznościami, nigdy się nie poddawała. „Na obozy, które organizowało nam duszpasterstwo, organizowała nam mięso, przywoziła je od mamy ze Śląska. Do dziś pamiętam ją z wielkim plecakiem z kilogramami kiełbasy i wędlin” – wspomina Jan Młynarczyk, przyjaciel Ochojskiej ze studiów. W 1984, już jako absolwentka i pracownik Astrofizyki PAN w Centrum Astronomicznym w Toruniu, przeszła we Francji operację, która zmieniła jej życie – nie tylko w znaczeniu poprawy jej zdrowia. We Francji Ochojska zetknęła się i zaangażowała się w działalność charytatywną. Najpierw jako wolontariuszka francuskiej organizacji humanitarnej EquiLibre, później założycielka oddziałów tej fundacji w Polsce. To z grupy pracowników EquiLibre wyłoniła się w latach 90. Polska Akcja Humanitarna.

Janina Ochojska to – jak mówią przyjaciele – osoba, która wyrosła w przekonaniu, że niepełnosprawność jest darem i zobowiązuje do dawania więcej. To wyjątkowa kobieta, która pracy charytatywnej poświęciła się całkowicie. Trudno jej nie podziwiać.

Od założenia Fundacji rozwija i promuje PAH, nieustannie aktywnie działając w terenie. Ochojska jest laureatką wielu prestiżowych nagród, otrzymała np. tytuł „Kobiety Europy” przyznany przez Wspólnotę Europejską w Brukseli, Pax Christi International Peace Award, nagrodę im. Jana Karłowicza „Za Odwagę i Serce”, przyznaną przez Amerykańskie Centrum Kultury i Dom Wolności w Waszyngtonie, Order Legii Honorowej od Prezydenta Francji, czy Nagrodę Lecha Wałęsy za wieloletnie promowanie idei międzyludzkiej solidarności poprzez działania charytatywne. W 2011 została odznaczona Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. W tym samym roku prezes PAH odebrała nagrodę „Humanitarian Hero of the Year”, za wkład w dziedzinie pomocy humanitarnej. W 2012 otrzymała nagrodę Grand Prix Traveller 2012, została wyróżniona nagrodą „Osobowości bez barier”. Polska Akcja Humanitarna została też nagrodzona tytułem „Przyjaciel Afryki”.

W międzyczasie Ochojska przechodziła kolejne operacje – dotychczas ponad pięćdziesiąt. – „Mnóstwo wycierpiała. Ale nigdy, przenigdy nie widziałem, by się załamała. Dziś też, gdy zbliżają się kolejne, zaciera ręce i się cieszy, że znowu zrobią dla niej coś dobrego” – mówi przyjaciel Ochojskiej, Jan Młynarczyk.

Pomiędzy kolejnymi operacjami Ochojska podróżowała z konwojami wszędzie tam, gdzie potrzebna była pomoc humanitarna. Do regionów najuboższych i dotkniętych wojnami – do Bośni, Afganistanu, Czeczenii, Sudanu, Libii, Iraku, na Sri Lankę.

– „Ochojska zmieniła w Polsce wiele. Przede wszystkim uświadomiła nam, że sami też możemy pomagać, bo zawsze znajdują się biedniejsi i bardziej potrzebujący. Zmieniła też wizerunek naszego kraju – z takiego, który ciągle bierze, na taki, który wiele daje od siebie” – mówi jej przyjaciółka, Róża Thun. – „Widziałam, jak dostawała różne nagrody i wszystkie oddawała na działalność charytatywną”.

4. MARTYNA WOJCIECHOWSKA

Zapytano młode Polki, jak chciałyby żyć. Większość odpowiedziała: „Tak jak Martyna Wojciechowska”. Martyna jest symbolem sukcesu. Do zdobycia najwyższego szczytu Ziemi przygotowywała się kilkanaście miesięcy. Gdy 18 maja 2006 roku stanęła na wierzchołku Mount Everestu, przez telefon satelitarny zadzwoniła do mamy. „Bo to dzięki niej jestem taka - mówi Martyna. - Dzięki wsparciu, które czułam przez całe życie, mam odwagę eksperymentować, zdobywać, ale i popełniać błędy.”

Joanna Wojciechowska: - Dawaliśmy jej dużo swobody i wolności, mówiłam, że ufam, ale kontrolowałam. To mama dała jej siłę. Akceptowała jej pasje, jednocześnie zapewniając, że niedoskonałość i słabość to nic złego. Gdy córka przynosiła ze szkoły piątki i świadectwa z czerwonym paskiem, pytała: „A gdzie dwójka?”.

Po wypadku na Islandii, gdy Martyna złamała kręgosłup, a kolega z ekipy „Misja Martyna” stracił życie, Martyna w gorsecie, na wózku i z opinią lekarza, która była jak wyrok: „Koniec z nartami, jazdą na motorze, wspinaczką, nurkowaniem, skokami na bungee”. W końcu znalazła lekarza, który obiecał, że jeśli będzie ćwiczyła, odzyska sprawność. To wtedy postanowiła wejść na Everest. Potrzebowała celu, który wyciągnie ją z gorsetu ortopedycznego, czegoś spektakularnie trudnego, żeby zmusić organizm do wysiłku.

Jako nastolatka miała kompleksy. - „Trądzik, bardzo długie ręce. No, wyglądała wtedy koszmarnie” - mówi Joanna Wojciechowska. Mówiła: „Mama, jestem beznadziejna”. A ja jej tłumaczyłam: „Masz piękne oczy, piękne włosy, jesteś wysoka”.

Mając 18 lat, Martyna zaczęła pracę w agencji modelek. Miała kilka sesji, parę razy wyszła w szpilkach na wybieg, wystąpiła w reklamie. - „Krótka to była przygoda, ale to dodało jej pewności siebie - mówi jej mama. Wybrała zaoczne studia z ekonomii w wyższej szkole zarządzania”.

Na biurowej maszynie ojca napisała projekt programu motoryzacyjnego. - Wysłałam go do wszystkich redakcji. Odezwał się TVN i tam Martyna zaczęła prowadzić program „Automaniak”. Martyna, jako menedżer z wykształcenia instynktownie zaczęła tworzyć markę Martyna, stawiając na swoje pasje: rajdy, wspinaczkę, ekstremalne przeżycia. Po powrocie z Dakaru czy wejściu na Everest powstawały książka, film i program w telewizji, opowiadające o jej przygodach. Martyna Wojciechowska od 10 lat jest redaktorem naczelną polskiej wersji najważniejszego magazynu podróżniczego na świecie „National Geographic”, a za swój film dokumentalny „Ludzie duchy” otrzymuje kolejne nagrody.

Każdy, kto pracował z Wojciechowską, wie, że jest jedno słowo, którego wypowiadać przy niej nie wolno. Na informację, że coś jest niemożliwe, reaguje irytacją i potrafi wyrzucić wszystko do góry nogami, by udowodnić, że da się to zrobić tak, jak ona sobie wymyśliła.

Los daje jej tyle sukcesów i tragedii, ile jest w stanie udźwignąć. Tym, którzy twierdzą, że ma fajne życie i że wszystko jej się udaje, przypomina, ile wypadków i nieszczęść zdarzyło się po drodze. Chorowała na zapalenie opon mózgowych, złamała odcinek szyjny kręgosłupa, została porażona prądem, a także poparzona...

Dopiero wymyślając programy „Misja Martyna” i „Kobieta na krańcu świata”, zrozumiałam, że one powinny być jak najbliżej prawdy, a ja na wizji nie muszę być idealna. Wypracowała swój styl rozmowy. Siedząc z kobietami przed kamerą, opowiada im też własne intymne historie. O niepowodzeniach, o problemach z macierzyństwem, na przykład o tym, że na początku rola matki ją przerosła i nie zawsze idzie w parze z tym, co chce robić: podróżować, wspiąć się, ryzykować. Odważnie w czasach internetu. Efekt? Martyna, jedna z najpopularniejszych Polek, wkurza kobiety, które zrezygnowały z siebie dla rodziny, dzieci. Zapomniały o marzeniach.

LEKCJA 31

Pędzlem i kredką, czyli co jest na obrazach w salonie babci Marii

I. Posłuchaj tekstu, a następnie dopisz symbol obrazu z ćw. III do osoby.

Olga: C

Maksym: D, E

Babcia Maria: A, B

Dziadek Wiktor: F

II. Połącz synonimy.

1. - K, 2. - C, 3. - B, 4. - I, 5. - D, 6. - H, 7. - G, 8. - J, 9. - F, 10. - E

III. Jak myślisz, jakie tytuły mają te obrazy?
Zastanów się i połącz obraz z tytułem.

Reprodukcje obrazów wykorzystanych w ćwiczeniu, zaczerpnięte ze stron:

- [https://pl.wikipedia.org/wiki/Błędne_koło_\(obraz\)#/media/File:Bledne_kolo.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Błędne_koło_(obraz)#/media/File:Bledne_kolo.jpg)
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Dziewczynka_z_chryzantemami#/media/File:Boznańska_Girl_with_chrysanthemums.jpg
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Stanisław_Wyspiański#/media/File:Stas_spiacy.1904.jpg
- http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Chelmonski/Images/Kozak_na_koniu.jpg
- http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Chelmonski/Images/Babie_lato.jpg
- <https://wolnelektury.pl/katalog/obraz/witkiewicz-fantazja-bajka/>

1. - D, 2. - F, 3. - C, 4. - B, 5. - A, 6. - E

IV. Co nie pasuje?

1. pisarz - malarz - kompozytor - rzeźbiarz - **lekarz**
2. rysunek - obraz - szkic - **wiersz** - kolaż
3. **gotować** - malować - projektować - rysować - rzeźbić
4. ołówek - **nożyczki** - pastele - tusz - akwarela

V. Maksym wyszukał w internecie informację na temat swojego ulubionego obrazu. Uzupełnij opis podanymi niżej fragmentami tak, żeby był kompletny.

1. został namalowany
2. przedstawia scenę
3. Na pierwszym planie
4. Na drugim planie
5. W głębi
6. w tle
7. dominuje jasna kolorystyka

VII. W lekcji pojawia się nazwisko polskiego malarza Jacka Malczewskiego. Uzupełnij życiorys artysty wyrazami z ramki.

Ćwiczenia dodatkowe do wykorzystania na zajęciach albo jako praca domowa. Tekst w ćwiczeniu na podstawie: <http://culture.pl/pl/tworca/jacek-malczewski>.

Nauczyciel może wykorzystać na lekcji materiały zawarte na stronach:

- <http://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/1252213,Jacek-Malczewski-%E2%80%93-zywot-przedstawiony-w-autoportrecie>
- http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Malczewski_J/Index.htm
- <http://culture.pl/pl/tworca/jacek-malczewski>

VIII. Przygotuj krótką prezentację multimedialną o wybranym przez siebie polskim malarzu.

Nauczyciel może prosić o przesłanie prac drogą mailową, na podstawie których na koniec semestru może przygotować quiz wiedzy o polskich artystach. Pytania nie powinny być szczegółowe i odnosić się do najważniejszych postaci z dziedziny kultury. Mogą być to np. identyfikacja postaci po autoportrecie, dopasowywanie imienia do nazwiska, rozpoznawanie autora obrazu. W tym celu, jeśli pozwalają na to warunki szkolne (zarówno nauczyciel, jak i uczniowie powinni mieć przy sobie urządzenie dysponujące połączeniem internetowym – komputer, tablet lub smartphone) i wykorzystać do stworzenia quizu stronę Kahoot! <https://getkahoot.com/how-it-works>.

IX. Uzupełnij teksty.

Teksty opracowane na podstawie artykułów z Wikipedii i serwisu culture.pl

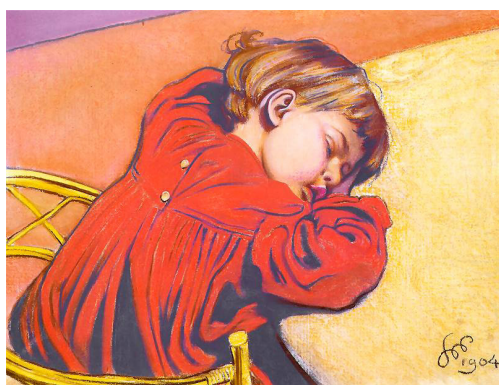
III. Jak myślisz, jakie tytuły mają te obrazy?
Zastanów się i połącz obraz z tytułem.

1. Kozak na koniu
2. Fantazja - Bajka
3. Śpiący Staś
4. Dziewczynka z chryzantemami
5. Błędne koło
6. Babie lato

A. Jacek Malczewski

..... 1895-1897

C. Stanisław Wyspiański

..... 1904

B. Olga Boznańska

..... 1894

D. Józef Chełmoński

..... 1907

E. Józef Chełmoński

..... 1875

F. Stanisław Ignacy Witkiewicz

..... 1922

VIII. W lekcji pojawia się nazwisko polskiego malarza Jacka Malczewskiego. Uzupełnij życiorys artysty wyrazami z ramki.

światopoglądu, **rysownik**, zmarł, sztuki, podróży, urodził się, osobowości

Malarz i **rysownik**, czołowy reprezentant Młodej Polski, zwany ojcem symbolizmu w polskim malarstwie przełomu XIX i XX wieku. 15 lipca 1854 roku w Radomiu. Jeden z najwybitniejszych i najbardziej uznanych artystów w historii polskiej sztuki.

Na początku lat 90. XIX wieku swoją twórczością rozpoczął w młodopolskim malarstwie nurt symbolizmu. Duży wpływ na ukształtowanie się i Malczewskiego wywarł jego ojciec, Julian, który wpoił synowi idee patriotyzmu i narodowego mesjanizmu wyrażone najpełniej w polskiej literaturze romantycznej.

Swą edukację artystyczną zaczął Malczewski w 1872 w Krakowie. Mimo krótkich pobyków w Paryżu, Monachium (1885-1886, 1893) i Wiedniu (1914-1916), oraz kilku do Włoch (1880, 1890), Grecji i Turcji (1884 - jako rysownik-dokumentalista archeologicznej wyprawy zorganizowanej przez Karola Lanckorońskiego) artystyczne inspiracje i impulsy czerpał Malczewski głównie z polskiej, tradycji i folkloru, uzupełniając je oryginalnie interpretowanymi motywami mitologicznymi i biblijnymi wątkami.

Malczewski zapisał się w historii polskiej sztuki jako wpływowy pedagog. W latach 1896-1900 i 1910-1921 wykładał w krakowskiej Akademii Sztuk Pięknych; w okresie 1912-1914 pełnił funkcję rektora tej uczelni.

W 1897 wstąpił do grona członków-założycieli elitarnego Towarzystwa Artystów Polskich „Sztuka”.

..... 8 października 1929 roku w Krakowie.

IX. Uzupełnij teksty. (1/2)

Józef Chełmoński (1849-1914) - polski malarz, tworzył w stylu realizmu. Malował sceny rodzajowe, przedstawiał życie (wieś polska) i (ukraińska) oraz sceny myśliwskie. Był doskonałym malarzem koni. Najpierw uczył się w (warszawska Klasa Rysunkowa) i w (prywatna pracownia) malarza Wojciecha Gersona, a potem studiował w (Monachium), gdzie wyróżniał się oryginalnym strojem - chodził w (czerwone rajtuzy), (granatowa ułańska kurtka) i (czapka) konduktora.

Olga Boznańska (1865-1940) - polska malarka, portrecistka, przedstawicielka modernizmu. Od najmłodszych lat uczyła się rysunku. Jako kobieta nie mogła studiować malarstwa na (Akademia) Sztuk Pięknych, więc kształciła się w (prywatne szkoły). Ponad pół życia mieszkała w (Paryż), gdzie wiele razy otrzymała medale i nagrody za swoje prace. Najbardziej znane z jej obrazów są portrety, przedstawiające psychologiczną prawdę portretowanych osób.

Jacek Malczewski (1854-1929) jest nazywany ojcem symbolizmu w (malarstwo polskie). Na jego (obrazy) pojawiają się fauny, meduzy i różne mityczne postacie, przedstawiające tematykę patriotyczną i historyczną, motyw śmierci i roli artysty. Urodził się w rodzinie szlacheckiej, do 13 roku życia wychowywali go rodzice, potem kształcił się poza domem w (krakowskie gimnazjum) i na (studia) we (Francja). Odwiedził Lwów, przebywał też w (pałac) w (Rozdół) Karola Lanckorońskiego. Był też pedagogiem, uczył malarstwa kobiety, założył szkółkę malarską dla utalentowanych dzieci wiejskich.

Stanisław Wyspiański (1869-1907) - ten utalentowany Polak był nie tylko malarzem, ale też poetą, dramaturgiem, grafikiem, architektem i projektantem mebli. Urodził się w (Kraków) i chociaż bardzo dużo podróżował po (Europa), to właśnie jego rodzinne miasto było tematem nastrojowych pejzaży. Już w (czasy) studiów okazało się, że był uczulony na farbę olejną, dlatego głównie rysował pastelami. Bardzo chętnie portretował przyjaciół, artystów i rodzinę, zwłaszcza swoje dzieci w (naturalne sytuacje), na przykład śpiące albo karmione przez matkę.

IX. Uzupełnij teksty. (2/2)

Stanisław Ignacy Witkiewicz, pseudonim Witkacy (1885-1939) - genialny pisarz, malarz, filozof, dramaturg i fotografik. Większą część dzieciństwa spędził w (Zakopane). Jego ojciec nie akceptował systemu szkolnego, dlatego mały Staś uczył się w (dom) na (korepetycje), które często prowadzili profesorowie uniwersytetu i wybitni artyści. Był bardzo utalentowanym dzieckiem, w (wiek) ośmiu lat skopiował na (dziecięca drukarka) swoje pierwsze krótkie dramaty. Interesował się także muzyką, teatrem i naukami ścisłymi. Dużo podróżował, był w wielu (włoskie muzea), na (paryskie wystawy), w (Londyn) i (Chorwacja), a także na (Cejlon) i w (Australia) jako fotograf i rysownik na (wyprawa naukowa).

W (lata dwudzieste) założył „Firmę Portretową S.I. Witkiewicz”, w której obowiązywał specjalny regulamin dla klientów, a artysta mógł odmówić namalowania portretu.

LEKCJA 32

Trudno być nastolatkiem

Piosenka: http://www.tekstowo.pl/piosenka,button_hackers,miedzy_nami.html

Wiersz: Wisława Szymborska „Atlantyda”

I. Przeczytaj tekst i zaznacz, czy zdania są prawdziwe, czy fałszywe.

1. - F, 2. - F, 3. - F, 4. - F, 5. - F, 6. - F, 7. - F, 8. - F, 9. - F, 10. - F, 11. - F

III. Połącz antonimy.

nigdy - zawsze, żaden - każdy, nikt - wszyscy, nigdzie - wszędzie

III. Uzupełnij zdania, według przykładów podanych powyżej.

1. **Żaden** człowiek **nie** jest samotną wyspą.
2. **Wszędzie** dobrze, ale w domu najlepiej.
3. **Nigdzie nie** jadę w tym roku na wakacje.
4. - Mam, nie chcę iść do szkoły, **nikt** mnie **nie** lubi!
- Ależ synku, wstawaj natychmiast! Jesteś dyrektorem!
5. Oddam ci **wszystko**, co mam, bo cię kocham!
6. Biednemu **zawsze** wiatr w oczy wieje.
7. **Nigdy nie** mów „**nigdy**”.
8. **Każda** potwora znajdzie swojego amatora.
9. Jestem taka zmęczona, **nic** mi się **nie** chce.
10. **Wszyscy** Polacy to jedna rodzina, starszy czy młodszy, chłopak czy dziewczyna.

LEKCJA 33

Nauczyciel z Drohobycza

Teksty dotyczące Brunona Schulza i Drohobycza zostały przygotowane na podstawie artykułów z Wikipedii, serwisu culture.pl oraz niżej podanych stron:

- http://podroze.gazeta.pl/podroze/1,114158,9635211,Ukraina__Drohobycz__miasto__Sklepow_cynamonowych_.html
- http://www.niecodziennik.mbp.lublin.pl/index.php?option=com_content&task=view&id=64&Itemid=188/
- <http://www.sztetl.org.pl/pl/dynamicmap/#il%3D1%7Cb%3D49.34595362730491%2C23.473856506362836%2C49.36342485159745%2C23.534967956558148%7Cr%3D%7Co%3D%7Ca%3D%7Ci%3D%7Cp%3Dobject>

Na lekcji można wykorzystać także materiał filmowy, zwłaszcza w tych szkołach, dla których wyjazd do Drohobycza i wycieczka śladami Schulza nie są możliwe.

<https://www.youtube.com/watch?v=Snpmrdw7a70>

I. Przeczytaj tekst, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - P, 2. - P, 3. - F, 4. - F, 5. - P

II. Przeczytaj tekst, a następnie zaznacz na mapie miejsca związane z pisarzem.

Na mapie należy zaznaczyć:

1. miejsce urodzenia Schulza, Rynek 12;
2. dom, w którym Schulz z rodziną mieszkał w latach międzywojennych, obecnie ul. Drohobycza 12;
3. willa Landaua, obecnie ul. Tarnawskiego 19;
4. Pałac Sztuki, Muzeum Drohobyczyna, obecnie ul. Szewczenki 38;
5. Izba Pamięci B. Schulza, dawne Gimnazjum im. Władysława Jagiełły, obecnie ul. Iwana Franki 24;
6. miejsce śmierci Schulza, obecnie skrzyżowanie ul. Mickiewicza i Szewczenki.

III. Przeczytaj jeszcze raz obydwa teksty i wypisz z nich wyróżnione wyrazy. W języku polskim i ukraińskim brzmią one podobnie, ale mają inne znaczenie. Uzupełnij tabelę.

WYRAZ POLSKI	ZNACZENIE, WYRAZ W JĘZYKU UKRAIŃSKIM	WYRAZ UKRAIŃSKI	ZNACZENIE W JĘZYKU POLSKIM
sklep	<miejsce, gdzie sprzedaje się towary> ukr. крамниця, магазин	склеп	1. piwnica, suterena; 2. krypta, grobowiec
wystawa	1. <zbiór przedmiotów wystawiony na pokaz w muzeum czy w galerii> ukr. виставка , 2. <okno sklepowe z towarami> ukr. вітрина 3. <położenie jakiegoś miejsca wobec stron świata> ukr. постановка	вистава	przedstawienie
nagle (nagły)	<gwałtowny, raptowny, niespodziewany> ukr. наглий	наглий	1. nagły 2. bezczelny
kraj	<terytorium zamieszkane przez ludzi, całość polityczna i gospodarcza> ukr. край	край	1. kraj 2. brzeg, skraj 3. koniec 4. okolica
lato	1. <pora roku> ukr. літо 2. <rok - lata, l.mn> ukr. рік (30 років)	літо	lato
osobliwy; osobliwie	<dziwaczny, nie taki, jak inni> ukr. незвичайно	особливо	szczególnie
lista (l mn.: listy, D. l.mn. list)	<spis ludzi, rzeczy lub spraw zrobiony według określonej zasady> ukr. список	лист	1. list 2. arkusz papieru 3. liść
list (l.mn.listy, D. l.mn. listów)	<pisemna wypowiedź do osoby lub instytucji>, ukr. лист		

Informacje na temat fałszywych przyjaciół tłumacza na podstawie:
https://en.wikibooks.org/wiki/False_Friends_of_the_Slavist/Ukrainian-Polish

IV. Гарбуз to dynia, а диня to...? Uzupełnij zdania odpowiednimi wyrazami z tabeli.

1. owoce
2. dywanie
3. pamiętnik
4. mecz
5. Drużyna
6. fotelu - poza znaczeniem należy zwrócić uwagę na rekcję: *siedzieć na krześle*, ale *siedzieć na fotelu*, *siedzieć w fotelu*,
 - http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=6613&id_znaczenia=4059753&l=7&ind=0
 - http://www.wsjp.pl/index.php?id_hasla=6705&id_znaczenia=4734420&l=12&ind=0
7. mówić
8. śmietana
9. żony
10. kazać

V. Jedna z legend mówi o tym, jak powstał Drohobycz. Uzupełnij tekst fragmentami z ramki.

Tekst na podstawie artykułu Zbigniewa Zawałkiewicza „Drohobycz”:
<http://kresy24.pl/drohobycz/> (dostęp 22.10.2016)

1. udało się przeżyć,
2. pytali się nawzajem,
3. w dzisiejsze brzmienie,
4. nie powstał dzięki żadnemu władcy,
5. była cennym artykułem
6. na światowej liście UNESCO,
7. sprzedawanej na rynkach Lwowa, Starego Sambora

LEKCJA 34

Nie oceniaj książki po okładce

I. Przeczytaj tekst, a następnie odpowiedz na pytania.

1. - c, 2. - a, 3. - c, 4. - a, 5. - b, 6. - c, 7. - b, 8. - b

II. Połącz w grupy wyrazy o podobnym znaczeniu.

1. wielbiciel - miłośnik - fan
2. biały kruk - unikat - okaz
3. czytelnik - bibliofil - mól książkowy
4. autor - twórca - pomysłodawca
5. biblioteka - księgozbiór - wypożyczalnia

III. Co nie pasuje?

1. biblioteka - księgarnia - czytelnia - **jadalnia**
2. autor - **kierowca** - bohater - czytelnik
3. **obraz** - wiersz - powieść - opowiadanie
4. album - **opera** - komiks - encyklopedia
5. okładka - strona tytułowa - spis treści - **refren**

IV. Marczenkowie mają wiele książek polskich pisarzy. Wśród nich są też takie, których autorzy są związani ze Lwowem. Czy znasz któregoś z nich? Czy wiesz, którzy polscy pisarze urodzili się albo tworzyli na Ukrainie? Wyszukaj razem z kolegą/ koleżanką informacje na ten temat.

Ćwiczenie hasłowo prezentujące sylwetki polskich pisarzy związanych ze Lwowem i ich utwory jest - poza elementem kulturoznawczym - zadaniem na czytanie ze zrozumieniem. W trakcie czytania biogramów należy skoncentrować się na tej leksyce, która umożliwia dopasowanie tytułów utworów do charakteru twórczości i do gatunków. Nie jest konieczne wcześniejsze zapoznanie uczniów z sylwetkami pisarzy, ani tytułami ich tekstów.

1. - D, 2. - C, 3. - A, 4. - B

Warty rozwinięcia jest wątek autorów związanych ze Lwowem, na przykład poprzez użycie fragmentu tekstu, prezentację sylwetki autora w połączeniu z mapą miejsc.

M. Konopnicka „O krasnoludkach i sierotce Marysi” (wstęp), „Stefek Burczymucha”:

- <https://wolnelektury.pl/katalog/lektura/o-krasnoludkach-i-sierotce-marysi.html>
- <https://wolnelektury.pl/media/book/pdf/stefek-burczymucha.pdf>

K. Makuszyński „Uśmiech Lwowa”:

- <http://lwow.home.pl/usmiech.html>

Z. Herbert „Pan od przyrody”, „Moje miasto”:

- <http://culture.pl/pl/artykul/przykazania-pana-cogito-czyli-najlepsze-cytaty-z-herberta>
- <http://www.lwow.com.pl/spotkania/herbert/herbert.html#powrot>

A. Zagajewski „Jechać do Lwowa”:

- <http://www.lwow.com.pl/zagajewski.html>

V. Przeczytaj jeszcze raz informacje o dodawaniu przedrostków do czasowników i naucz się na pamięć nowych par.

1. zdenerwowali	6. zadzwonił, zapytać/ spytać
2. zdziwił, staniały	7. zdecydowali, zrobili
3. zmartwiła się, zgubiła	8. zagrała
4. straciła	9. skończyli
5. spróbował, zapamiętać	10. spytał

IV. Marczenkowie mają wiele książek polskich pisarzy. Wśród nich są też takie, których autorzy są związani ze Lwowem. Czy znasz któregoś z nich? Czy wiesz, którzy polscy pisarze urodzili się albo tworzyli na Ukrainie? Wyszukaj razem z kolegą/ koleżanką informacje na ten temat. Jak myślisz, kto to napisał? Dopasuj notatki o autorach do tytułów książek.

<i>Raport z oblężonego miasta i inne wiersze</i>	<i>Przygody Koziołka Matołka</i>
<i>Martwa natura z wędzidłem</i>	<i>Szatan z siódmej klasy</i>
<i>O krasnoludkach i sierotce Marysi</i>	<i>Opowieści o pilocie Pirxie</i>
<i>Szkolne przygody Pimpusia Sadełko</i>	<i>Bajki robotów</i>

A. Maria Konopnicka urodziła się w 1842 roku w Suwałkach. Polska poetka, krytyczka literacka, publicystka i tłumaczka. Pisała głównie wiersze i nowele. Jest też autorką popularnych do dziś utworów dla dzieci. Zmarła w 1910 roku we Lwowie i została pochowana na Cmentarzu Łyczakowskim.

B. Stanisław Lem urodził się w 1921 roku we Lwowie, spędził tam dzieciństwo i młodość, co opisał w swojej biograficznej książce „Wysoki Zamek”. Studiował na wydziale lekarskim Uniwersytetu Lwowskiego, ale jako lekarz nie pracował zbyt długo. Tworzył literaturę fantastycznonaukową. Był też filozofem, futurologiem i eseistą. Zmarł w 2006 roku w Krakowie. Jego nazwiskiem nazwano planetoidę 3836 Lem.

C. Kornel Makuszyński przyszedł na świat w 1884 w Stryju na Ukrainie, zmarł w Zakopanem w 1953 roku. Pierwsze wiersze opublikował, kiedy miał 16 lat. Jest znany przede wszystkim jako autor książek dla dzieci i młodzieży. Stworzył postacie sympatycznego koziołka i małej małpki, których losy najmłodsi czytelnicy poznawali z kolorowych, ilustrowanych książeczek.

D. Zbigniew Herbert urodził się w 1924 roku we Lwowie, mieszkał, zdał maturę i studiował tam do marca 1944 roku. Z wykształcenia był ekonomistą, filozofem i prawnikiem. Bardzo interesował się malarstwem, miał talent plastyczny. Przyznawał, że woli rysować niż pisać, mimo to jest jednym z najwybitniejszych polskich poetów i eseistów. Jego książki zostały przetłumaczone na 38 języków. Zmarł w 1998 roku w Warszawie.

V. Przeczytaj jeszcze raz informacje o dodawaniu przedrostków do czasowników i naucz się na pamięć nowych par. Jakiego przedrostka potrzebuje czasownik dokonany? Uzupełnij przedrostki w zdaniach.

0. Maksym już dawno **zrozumiał, że nie wolno dawać psu czekolady do jedzenia.**

1. Rodzicedenerwowali się informacją o chorobie babci.
2. Tatadziwił się, że ceny biletów do Stanów taktaniały.
3. Olgamartwiła się, kiedygubiła bransoletkę od Ostapa.
4. Mamatraciła dużo czasu, zanim znalazła dobry prezent dla cioci Julii.
5. Maksympróbowałpamiętać wszystkie nowe słowa z języka angielskiego.
6. Staszekdzwonił do Maksa, żebypytać o pracę domową.
7. Zanim Marczenkowiedecydowali, dokąd pojadą na wakacje,robili listę z propozycjami.
8. Olga po raz pierwszygrała w toto-lotka.
9. Dziadkowiekończyli porządki w ogrodzie przed zimą.
10. Zwykle pan Paweł ze wszystkich przedmiotów robi uczniom sprawdziany, ale wczorajpytał ich z geografii Polski.

Test

IMIĘ I NAZWISKO:

LICZBA PUNKTÓW: / 80p.

I. Posłuchaj dialogu, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

...../ 5x1p. (5p.)

Olga: Ostap, co sądzisz o moim wyjeździe do Polski na studia?

Ostap: Nie wiem, to wszystko jest bardzo skomplikowane. Z jednej strony, to bardzo interesująca propozycja. Zdobyłabyś ciekawe doświadczenie, jeszcze lepiej nauczyłabyś się języka polskiego. Z drugiej strony byłabyś daleko od rodziny i przyjaciół.

Olga: Pewnie po jakimś czasie poznałabym nowych.

Ostap: A co ze starymi?

Olga: Nie martw się nie zapomnę o starych przyjaciółach. Czy boisz się, że jak wyjadę do Polski, to cię zostawię?

Ostap: Nie, nawet mi to przez myśl nie przeszło, chociaż faktycznie trudno byłoby nam się tak często spotykać.

Olga: Ten wyjazd jest dla mnie bardzo ważny. Najbardziej zależy mi na dobrych studiach, ale oczywiście fajnie jest poznawać nowych ludzi. Odwiedzałabym Lwów przynajmniej dwa razy w miesiącu, ty też byś do mnie przyjeżdżał, więc myślę, że każdy weekend moglibyśmy spędzać razem.

Ostap: Olgo, to teraz tak ci się wydaje. Potem ja będę miał sesję egzaminacyjną w styczniu, ty w lutym i nie będziemy mieli tak dużo czasu dla siebie, ale oczywiście to twoja decyzja.

Olga: Ostap, a nie myślałeś, żeby też składać dokumenty na studia w Polsce?

Ostap: Wiesz, chciałbym studiować na Politechnice Lwowskiej, nie myślałem o wyjeździe.

Olga: A może spróbowałbyś na Politechnikę Warszawską?

Ostap: Jeszcze się zastanowię, porozmawiam z rodzicami. A na jaki kierunek chciałabyś zdawać?

Olga: Jeszcze nie wiem, ale chyba na Uniwersytet Muzyczny lub na prawo na Uniwersytecie Warszawskim.

Ostap: Tak, to faktycznie bardzo trudna decyzja. Czy musisz ją teraz podjąć?

Olga: Nie, będę miała sporo czasu, żeby się zastanowić.

Ostap: Jak to?

Olga: Jeżeli zdam egzaminy, to potem chciałabym jeszcze przez rok uczyć się języka polskiego i kultury polskiej na Rocznym Kursie Przygotowawczym, tak jest np. na Uniwersytecie Warszawskim, w tym czasie mogłabym się zastanowić, jaki kierunek wybrać.

Ostap: To świetny pomysł.

Olga: Ostap, to może ty też spróbujesz?

Ostap: Zastanowię się.

		P	F
0.	Olga pyta Ostapa co sądzi o wyjeździe do Polski.	✓	
1.	Ostap uważa, że wyjazd do Polski na studia ma same zalety.		
2.	Ostap nawet nie pomyślał, że Olga może go rzucić.		
3.	Egzaminy w Polsce są w tym samym czasie, co egzaminy na Ukrainie.		
4.	Olga nie jest pewna, na jaki kierunek studiów chce pójść.		
5.	Olga może podjąć decyzję w późniejszym terminie.		

II. Posłuchaj dialogu i uzupełnij luki.

...../ 7x0,5p. (3,5p.)

Mama: Hej, kochanie! Jak mija ci dzień?

Tata: W porządku, właśnie się obudziłem i niedługo **będę szedł**⁰ na szkolenie.

Mama: Ach, no tak. Zapomniałam o różnicy czasu. Jak szkolenia?

Tata: Świetnie! Wczoraj¹ przygotowali rewelacyjne warsztaty, nawet² mieli problemy z rozwiązywaniem zadań. Nasza grupa pracowała razem z³. Skończyliśmy jako pierwsi!

Mama: Fantastycznie!

Tata:⁴ byli zaskoczeni, a Francuzi chyba trochę⁵.

Mama: Ha, ha, ha! A jak nastroje wśród wszystkich?

Tata: Zajęcia są bardzo intensywne, więc jesteśmy⁶, ale też bardzo zadowoleni z efektów pracy. Kochanie, muszę kończyć, bo moi⁷ już są w hallu hotelu i czekają na mnie. Uściskaj dzieciaki, zadzwonię późnym wieczorem!

Mama: Dobrze, kochanie! Całuję mocno!

III. Uzupełnij luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości.

...../ 10x0,5p. (5p.)

Olga: Wrrr, ale jestem⁰.

Mama: Faktycznie córeczko, wyglądasz¹. Co się stało?

Olga: Mamo, nie wiem, co mam robić. Dyskutowałam już z Ostapem² na studia do Polski, ale on nie chce o tym słyszeć.

Mama: Dlaczego?

Olga: Jest bardzo zazdrosny, poza tym ciągle zagląda na mój profil na Facebooku, jest bardzo³.

Mama: Posłuchaj, myślę, że Ostap się boi, że jeżeli wyjedziesz do Polski, to nie będzie cię tak często spotykał lub, że znajdziesz nowego⁴.

Olga: Muszę z nim poważnie porozmawiać. Egzaminy mam już w⁵ miesiącu i nie wiem, co robić.

Mama: Córeczko jesteś bardzo mądrą,⁶ osobą. Nie rezygnuj ze swoich marzeń. Porozmawiaj z Ostapem, a może on też by się wybrał na studia do Polski. Na jaki kierunek chcesz⁷ egzaminy?

Olga: Jeszcze nie wiem.

Mama: A na⁸ uniwersytet? Warszawski, czy jakiś inny?

Olga: Jeszcze się⁹ między Uniwersytetem Warszawskim, Uniwersytetem Muzycznym i Uniwersytetem Jagiellońskim.

Mama: Wydaje mi się, że każda z tych uczelni jest dobra.

Olga: Tak, ale z Krakowa można szybciej dostać się do Zakopanego, a tam można pojeździć na nartach, zjeść smaczny owczy serek –¹⁰, no i spotkać się ze starym znajomym.

Mama: Z Maćkiem? Oj, córeczko, córeczko! Teraz rozumiem, dlaczego Ostap tak się o ciebie martwi.

A	B	C
zadowolona	wściekła	szczęśliwa
zdenerwowaną	jak zdenerwowana	na zdenerwowaną
o wyjeździe	za wyjazd	po wyjazd
wścibski	spostrzegawczy	przemądrzały
znajomego	przyjaciela	druha
przeszłym	tamtym	przyszłym
przeczytaną	oczytaną	zainteresowaną
zdawać	składać	pójść na
który	jaki	czyj
waham	nie myślę	nie znam
żółty	oscypek	kwaśnicę

IV. Uporządkuj tekst „Legendy o Emilu”.

...../ 9x0,5p. (4,5p.)

A	Emil miał duży majątek i spełniał wszystkie swoje zachcianki wydając pieniądze w restauracjach i barach, gdzie opowiadał do rana historie ze swoich wypraw.
B	Swojego majątku pan profesor dorobił się na meksykańskich złożach naftowych i gdy wrócił zza oceanu, to został jednym z najbogatszych mieszkańców Lwowa, ale nie wrócił do pracy naukowej.
C	Kiedyś we Lwowie mieszkał pewien profesor. Był on znanym naukowcem, zajmował się między innymi filozofią, geologią i petrografią.
D	Studenci bardzo lubili lekcje profesora Emila, bo był on zapalonym podróżnikiem. Zawsze zachwycająco opowiadał o swoich odkryciach naukowych i młodzieńczych przygodach wśród Indian i poszukiwaczy złota w Ameryce Południowej i Meksyku.
E	Gdy profesor był już stary, zaczął zastanawiać się nad swoim życiem i zdecydował się pójść do zakonnika. Długo rozmawiał z bernardynem, a ten powiedział mu: „Emilu, ty sam wiesz, co jest przyczyną twojej nędzy. Opamiętaj się, człowieku. Masz jasny umysł, ale czas i pokusa są bezlitosne...”.
F	Emil tak zaniepokoił się po rozmowie z bernardyńskim mnichem, że bardzo rozboleła go głowa. Obok klasztoru znajdowała się apteka „Pod Węgierską Koroną”, do której poszedł po lekarstwo. Wnętrze było tak piękne i pełne atmosfery nauki, że Emil wcale nie miał ochoty z niej wychodzić.
G	Później Emil bezskutecznie starał się wrócić do nauki. A kiedy był już u schyłku lat, postanowił, że za ostatnie pieniądze zamówi lalkę aptekarza jako pamiątkę na wystawę do ukochanej apteki.
H	Wszyscy lubili Emila, bo ciekawiły ich jego przygody. Emil nie był też skąpy i zapraszał innych do wspólnego biesiadowania. Niektórzy zaczęli zapraszać profesora do gry w karty, od której bardzo szybko się uzależnił, tracąc dużą część swojego majątku.
I	Gdy przyszedł do domu, to wypił lekarstwo i położył się. Niestety nie mógł zasnąć, bo w głowie cały czas słyszał słowa zakonnika.
J	I nie daremnie – lalkę na cześć profesora lwowianie pieszczotliwie nazwali Milkem. Mówi się, że jeśli podejdziesz się blisko do witryny, to można dostrzec, że oczyma Milka patrzy na świat nieszczęsna dusza profesora, która cały czas pragnie wspaniałych przygód.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
C									

Tekst legendy w oparciu o:

<http://secret.lviv.ua/pl/lehendy-lvova/62-legenda-o-emilu> [data dostępu: 24.11.2016]

V. Wybierz odpowiedni czasownik, a następnie wstaw go w odpowiedniej formie czasu przeszłego.

...../ 10x1p. (10p.)

Maksym (wziąć/ brać) **wziął**⁰ wczoraj ze sobą do szkoły książkę, którą niedawno (dostać/ dostawać)¹. Wiele razy już (przynieść/ przynosić)² różne książki, ale ta była wyjątkowa i bardzo interesująca. Rodzice Maksyma nie (móc)³ od niej oderwać wzroku. Olga (czytać/ przeczytać)⁴ ją przez cały wieczór. Maksym (postanowić/ postanawiać)⁵ teraz pożyczyć ją Staszкови. Książka (iść/ pójść)⁶ bardzo długo, około miesiąca. (Przysłać/ przysłać)⁷ ją Maksymowi Łukasz i Marianna, którzy właśnie niedawno (wrócić/ wracać)⁸ ze swojej podróży poślubnej po Ameryce Południowej. Autorki książki (opisywać/ opisywać)⁹ faunę i florę Amazonki. W książce (być)¹⁰ wiele niesamowitych zdjęć.

VI. Napisz, co możesz powiedzieć w poniższych sytuacjach.

...../ 6x1p. (6p.)

0. Widzisz, że mężczyzna wyrzuca na chodnik pustą puszkę po napoju.

Proszę pana, niech pan wyrzuci tę puszkę do kosza na śmieci.

1. Młodzi chłopcy siedzą przed tobą w kinie i bardzo głośno rozmawiają w czasie filmu.

.....
.....
.....

2. Twój kolega siedzi w ostatniej ławce i nie widzi, co nauczyciel pisze na tablicy.

.....
.....
.....

3. Dostałeś/łaś zaproszenie na urodziny kolegi/koleżanki z klasy, ale nie możesz na nie iść.

.....
.....
.....

4. Słyszysz, że twój kolega/koleżanka z klasy mówi o tobie niemiłe rzeczy.

.....
.....
.....

5. Jedziesz autobusem, do którego na przystanku wsiada starsza pani.

.....
.....
.....

6. Twój kolega / twoja koleżanka już od pół roku nie oddaje ci twojej ulubionej książki.

.....
.....
.....

VII. Wybierz **jeden** zestaw i napisz teksty na **obydwa** tematy.

Wykonanie zadania/ 8p.
Słownictwo/ 8p.
Poprawność gramatyczna/ 8p.
...../ 24p.

Zestaw I

- a) Napisz zaproszenie dla swojego nauczyciela na przedstawienie teatru szkolnego, w którym grasz jedną z ról. (25 słów)
b) „Kto chce być silny i zdrowy jak ryba, musi owoce jeść i warzywa”. Napisz tekst argumentujący, co trzeba robić, żeby być zdrowym. (125 słów)

Zestaw II

- a) Napisz ogłoszenie o akcji ekologicznej (na przykład zbiórka makulatury, sprzątanie pobliskiego lasu, dokarmianie ptaków zimą itp.) którą organizujesz w swojej szkole. (30 słów)
b) „Ostatnio byłem/ byłam

VIII. Odpowiedz na wszystkie pytania.

...../ 22p.

- a) Co przedstawia ten rysunek?
b) Jaka jest twoja ulubiona książka? Powiedz, dlaczego warto ją przeczytać.
c) Zbliża się koniec roku szkolnego. Chciałbyś/ chciałybyś zaprosić do siebie grupę kolegów i koleżanek, żeby razem świętować zdanie do następnej klasy i cieszyć się z wakacji. Porozmawiaj z mamą/ tatą o swoim pomysłe. Zaproponuj datę, powiedz, ile osób chcesz zaprosić, co chcielibyście robić, co jeść i pić. Zapewnij rodziców, że pomożesz im w przygotowaniach i sprzątaniu po imprezie.

Odpowiedzi do testu

I. Posłuchaj dialogu, a następnie zdecyduj, czy zdania są prawdziwe (P), czy fałszywe (F).

1. - F, 2. - P, 3. - F, 4. - P, 5. - P.

II. Posłuchaj dialogu i uzupełnij luki.

1. Niemcy
2. Japończycy
3. Polakami
4. Szwedzi

5. zazdrośni
6. zmęczeni
7. koledzy

Mama: Hej, kochanie! Jak mija ci dzień?

Tata: W porządku, właśnie się obudziłem i niedługo **będę szedł**⁰ na szkolenie.

Mama: Ach, no tak. Zapomniałam o różnicy czasu. Jak szkolenia?

Tata: Świetnie! Wczoraj **Niemcy**¹ przygotowali rewelacyjne warsztaty, nawet **Japończycy**² mieli problemy z rozwiązywaniem zadań. Nasza grupa pracowała razem z **Polakami**³. Skończyliśmy jako pierwsi!

Mama: Fantastycznie!

Tata: **Szwedzi**⁴ byli zaskoczeni, a Francuzi chyba trochę **zazdrośni**⁵.

Mama: Ha, ha, ha! A jak nastroje wśród wszystkich?

Tata: Zajęcia są bardzo intensywne, więc jesteśmy **zmęczeni**⁶, ale też bardzo zadowoleni z efektów pracy. Kochanie, muszę kończyć, bo moi **koledzy**⁷ już są w hallu hotelu i czekają na mnie. Uściskaj dzieciaki, zadzwonię późnym wieczorem!

Mama: Dobrze, kochanie! Całuję mocno!

III. Uzupełnij luki w tekście, wybierając najlepszą spośród podanych możliwości.

1. - c, 2. - a, 3. - a, 4. - b, 5. - c, 6. - b, 7. - a, 8. - a, 9. - a, 10. - b.

IV. Uporządkuj tekst „Legandy o Emilu”.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
C	D	B	A	H	E	F	I	G	J

V. Wybierz odpowiedni czasownik, a następnie wstaw go w odpowiedniej formie czasu przeszłego.

1. dostał,	6. szła,
2. przyniósł,	7. przysłali,
3. mogli,	8. wrócili,
4. czytała,	9. opisywały,
5. postanowił,	10. było.

VI. Napisz, co możesz powiedzieć w poniższych sytuacjach.

Przykładowe odpowiedzi.

1. Proszę nie rozmawiać!
2. Powinieneś siedzieć bliżej tablicy.
3. Dziękuję za zaproszenie, ale niestety nie mogę przyjść.
4. Nie mów o mnie w ten sposób!
5. Proszę pani, niech pani usiądzie.
6. Czy mógłbyś mi w końcu oddać moją książkę?

VIII. Odpowiedz na wszystkie pytania.

Punktacja wypowiedzi ustnej (30 p.)

Wykonanie zadania (11 p.):

- a) opis fotografii - 4 p.
 - b) monolog - 4 p.
 - c) sytuacja komunikacyjna - 3 p.
- Poprawność gramatyczna (11 p.):
- a) poprawność gramatyczna - 4 p.
 - b) słownictwo - 4 p.
 - c) wymowa i intonacja - 3 p.